

Γ. Π. ΚΟΥΤΡΑ

**ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΣΤΗΝ
ΕΛΑΤΑΡΙΑ**

ΥΠΟ Ι. Π. ΚΟΥΤΡΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΟΥ 12^{ΟΥ} ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΑΤΑΡΓΙΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: ΧΡΗΣΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ - 1949

1. Η Λιλίκα

Η κυρία Πηνελόπη ήταν θυρωρός σε μια πολυκατοικία της Αθήνας, σε μια πάροδο στην αρχή της Πατησίων. Ο χώρος πίσω από το γκισέ του θυρωρείου ήταν ένα μικρό συμπαθητικό δωμάτιο που χρησίμευε και σαν τραπεζαρία της οικογένειας. Στη γωνία κοντά στο παράθυρο υπήρχε ένα ντιβάνι στο οποίο η κα Πηνελόπη καθόταν και έπλεκε όταν δεν ήταν απασχολημένη στο θυρωρείο. Ένα μικρό στρογγυλό τραπεζάκι, μια εταζερούλα και τρεις καρέκλες ήταν τα μόνα του έπιπλα. Στον τοίχο ήταν κρεμασμένες δυο τρεις φωτογραφίες μέσα σε λεπτές κορνίζες και ένας τετράγωνος καθρέπτης με επίχρυση κορνίζα. Το τραπεζάκι ήταν στρωμένο με ένα πράσινο τραπεζομάντιλο και απάνω του υπήρχε ένας στρογγυλός δίσκος όπου ο ταχυδρόμος απόθετε τα γράμματα της πολυκατοικίας. Ανοίγοντας την πόρτα κατέβαινες προς ένα δωμάτιο του ημιυπόγειου όπου ήταν το υπνοδωμάτιο της οικογένειας με ένα διπλό κρεβάτι για το αντρόγυνο και ένα μικρό κρεβατάκι για τη Λιλίκα, την κορούλα του ζευγαριού. Υπήρχε επίσης και ο πάγκος εργασίας του τσαγκάρη κου Αλέκου, συζύγου της κας Πηνελόπης και πατέρα της Λιλίκας. Πολύ σπουδαίος μάστορας ο κος Αλέκος. Στα χέρια του, ταιλιπρωρημένα και φθαρμένα παπούτσια γινόντουσαν σαν καινούργια!

Ένα πρωί την ώρα που συγύριζε ακόμα η κα Πηνελόπη, μια φωνή ακούστηκε στην είσοδο:

- Καλημέρα κα Πηνελόπη!
- Καλημέρα γιατρέ. Προσέξτε γιατί είναι βρεμένα.
- Μια και περνούσα από δω είπα να ρίξω μια ματιά να δω τι κάνει η Λιλίκα. Πως είναι σήμερα;
- Πώς να είναι γιατρέ μου; Δεν ξέρω τι θα γίνει με αυτό το παιδί.

Συνέχεια αρρωσταίνει και δεν λέει να πάρει λίγο βάρος. Δεν έχει καθόλου όρεξη να φάει τίποτα, και είναι φοβερά αδύνατη. Κάν' τε μου τη χάρη γιατρέ και περάστε μέσα να την δείτε. Εκεί κοντά στον πατέρα της κάθεται. Η κα Πηνελόπη άνοιξε την πόρτα του στενάχωρου δωματίου. Το υπνοδωμάτιό τους που ο άνδρας της χρησιμοποιούσε και σαν τσαγκαράδικο.

Το μοναδικό του παράθυρο έβλεπε στην πίσω αυλή. Οι μεγάλες και ψηλές οικοδομές που ήσαν γύρω γύρω δεν άφηναν τον ήλιο να βλέπει το δωμάτιο. Το φως που έμπαινε μέσα ήταν λιγοστό με αποτέλεσμα ο κυρ Αλέκος να έχει τοποθετήσει τον πάγκο του κολλητά στο παράθυρο. Ήταν ένα μικρό τραπεζάκι που γύρω του είχε θηκούλες με σιδερένια και ξύλινα καρφιά. Με την πέτσινη ποδιά και το σφυρί στο χέρι, ο κυρ Αλέκος δούλευε όλη την μέρα. Σκυφτός μπροστά στο τραπέζι της δουλειάς του έραβε, κάρφωνε, μπάλωνε τα παπούτσια που του έφερναν οι πελάτες του από την γειτονιά. Και η Λιλίκα καθισμένη για ώρες κοντά του, τον εθαύμαζε. Τι καλός τεχνίτης που ήταν ο μπαμπάς της! Στα χέρια του παλιά και ξεσκισμένα παπούτσια γινόντουσαν καινούργια!

Η Λιλίκα ήταν τώρα δέκα χρονών. Μα η βαριά αρρώστια που πέρασε την αδυνατίσσε πολύ και την έκανε να φαίνεται μικρότερη. Τα χρυσόξανθα μαλλιά της, που είχαν μεγαλώσει αρκετά στο διάστημα που ήταν άρρωστη, έπεφταν απαλά, σαν μετάξινες κλωστές, πάνω στα χλωμά και αδυνατισμένα μαγουλάκια της και της έδιναν κάποια χάρη. Ένα λευκό πλεκτό σαλάκι ήταν δεμένο γύρω στο λαιμό της. Με αυτό είχε τυλίξει και την κούκλα της για να την προφυλάξει από την υγρασία!

Την ώρα που μπήκε ο γιατρός, η Λιλίκα είχε κολλημένο το μουτράκι της στο τζάμι και διασκέδαζε με τις χοντρές στάλες της βροχής που χτυπούσαν θυμωμένες τα πλακάκια της αυλής η χοροπηδούσαν σαν τρελές.

Μόλις γύρισε και είδε τον γιατρό, έτρεξε χαρούμενη κοντά του. Ήταν ο μεγάλος φίλος της, ο καλός της φίλος. Κάθε φορά που ερχόταν να την δει θα της έφερνε και κάτι: ένα παιχνιδάκι, ένα βιβλιαράκι με εικόνες, μια πλάκα σοκολάτα.

- Καλημέρα κατσαριδούλα μου, της είπε γελώντας ο γιατρός. Πως πας; Είσαι καλλίτερα σήμερα; Τι κάνει η κουκλίτσα σου;

Η Λιλίκα χωρίς να απαντήσει ανασήκωσε λίγο το σαλάκι της κι έδειξε στο γιατρό την κουκλίτσα της που κοιμόταν βαθειά.

- Μια χαρτά είναι η κούκλα σου Λιλίκα, της είπε ο γιατρός. Άφησέ την πάνω στην καρέκλα σου σιγά σιγά μην ξυπνήσει κι έλα εδώ.

2. Το Καλύτερο Φάρμακο.

Ο γιατρός την εξέτασε καλά. Έπειτα κάθισε στο τραπέζακι της τραπεζαρίας και έγραψε την συνταγή.

- Ορίστε τους είπε. Ένα ποτηράκι του λικέρ πριν από το φαγητό.

- Μήπως είναι άσχημο γιατρέ; Ρώτησε η Λιλίκα.

- Όχι, όχι, όχι Λιλίκα. Ίσα-ίσα που θα είναι πολύ νόστιμο. Θα σου κάμει όρεξη και θα σε δυναμώσει πολύ.

- Ευχαριστώ πολύ, πολύ, γιατρέ μου, είπε συγκινημένη η Λιλίκα.

- Μα... σας το είπα και την άλλη φορά, συνέχισε ο γιατρός. Το καλύτερο φάρμακο είναι ο καθαρός αέρας και η εξοχή. Όσα δυναμωτικά και να της δώσω θα της είναι άχρηστα, αν μένει κλεισμένη εδώ μέσα και αναπνέει μολυσμένο αέρα. Είναι ανάγκη να μείνει στην εξοχή το λιγότερο για ένα χρόνο.

- Πω πω! Ένα χρόνο... ένα χρόνο... είπε η κα Πηνελόπη, χτυπώντας τα χέρια της. Αμ τότε πρέπει να φύγουμε όλοι απ' εδώ.

- Γιατί να φύγετε όλοι; Η Λιλίκα μόνο έχει ανάγκη από εξοχή.

- Εγώ δεν θέλω να φύγω μακριά από τη μαμά και τον μπαμπά, είπε η Λιλίκα έτοιμη να κλάψει.

- Λιλίκα, της λέει ο γιατρός, δεν μπορώ να καταλάβω πως αφήνεις την κούκλα σου μονάχη της. Πήγαινε να δεις μήπως θέλει τίποτα.

- Α! Την ξέχασα την καημένη! Είπε κι 'έτρεξε στο άλλο δωμάτιο.

- Ξέρω πως δεν είναι εύκολο να πάει κανείς σήμερα στην εξοχή, συνέχισε ο γιατρός, μα είναι απόλυτη ανάγκη. Δεν έχετε κανένα συγγενή στο χωριό να του στείλετε το παιδί;

- Και βέβαια έχουμε, είπε ο κυρ Αλέκος. Πως δεν το σκεφτήκαμε αυτό! Έχω έναν ξάδελφο που μένει στην Ελαταριά. Έναν καλό νοικοκύρη, έναν χρυσό άνθρωπο.

- Σ' αυτόν λοιπόν να εμπιστευτείτε την Λιλίκα. Μένει εκεί όλο το χρόνο;

- Βέβαια, απάντησε ο κυρ Αλέκος. Μένουν στην Ελαταριά, μια μικρή κωμόπολη , χτισμένη σε μια υπέροχη τοποθεσία. Λίγο πιο έξω από το χωριό τα έλατα πήχτρα. Πηγαίνεις άρρωστος εκεί και γυρίζεις με διπλό πνευμόνι.

- Δοκιμάστε τότε να την στείλετε εκεί. Αν της αρέσει και την δεχτεί και το κλίμα, θα είναι εύκολο να την πείσετε να καθίσει εκεί ένα χρόνο. Μα πρέπει να φύγει το παιδί όσο γίνεται πιο γρήγορα.

- Θα γράψω στον ξάδελφό μου σήμερα, είπε ο κυρ Αλέκος.

- Ο γιατρός θέλοντας να αποχαιρετήσει την κατσαριδούλα του, έσπρωξε σιγά-σιγά την πόρτα του δωματίου. Η Λιλίκα καθόταν στην καρέκλα της τυλιγμένη πάλι με το σάλι της και κοιμόταν βαθειά. Η κουκλίτσα της ήταν πεσμένη στο πάτωμα. Στο δωμάτιο δεν ακουγόταν τίποτε άλλο από τον ήχο της βροχής. Ο γιατρός της χαίδεψε απαλά τα χρυσόξανθα μαλλιά της και βγήκε σιγά-σιγά από το δωμάτιο χαμογελώντας

3. Μεγάλες προετοιμασίες.

Το γράμμα το έγραψε ο κυρ Αλέκος έφυγε το ίδιο βράδυ για την Ελαταριά. Και η απάντηση δεν άργησε να έλθει:

"Αγαπητέ μου ξάδερφε.

Τα παιδιά μας μεγάλωσαν πια. Η Λουίζα είναι τώρα δεκαπέντε χρονών και ο Παναγιώτης δέκα επτά. Θα χαρούμε πολύ να' χουμε μαζί μας την Λιλίκα. Θα δώσει καινούρια ζωή στο σπίτι. Η γιαγιά, η Βασιλική, και η Λουίζα θα την περιποιούνται πολύ. Έπειτα θα βρει τόσους φίλους στο χωριό. Θα κοιμάται στο ίδιο δωμάτιο με την Λουίζα. Κρεβατάκι έχουμε της κόρης μου που κοιμόταν μέχρι δώδεκα χρονών. Μη φαντάζεστε πως θα μας είναι βάρος. Την περιμένουμε χωρίς 'άλλο τη Λιλίκα ως την Κυριακή.

Ο ξάδερφός σου

Σπύρος Λαμπαδίτης

Η Λιλίκα έμαθε τα νέα μόλις ξύπνησε. Όλη μέρα της μιλούσανε για την Ελαταριά. Για τις ομορφιές του χωριού. Για τα βουνά και τους κάμπους. Για τα μεγάλα περιβόλια και τους ανθισμένους κήπους. Για τις όμορφες μέρες που θα περνούσε εκεί με τα ξαδέλφια και με τους καινούργιους φίλους της

Με το λέγε λέγε άρχισε κάπως να θέλει και αυτή να πάει. Σα να μη λυπόταν τώρα που θα έφευγε από την Αθήνα, μακριά από τους γονείς της. Δεν θα μπορούσε τάχα να ξαναγυρίσει όταν θα ήθελε να τους δει; Και μήπως δεν θα πήγαιναν κι εκείνοι στο χωριό πότε πότε να την βλέπουν;

Το βράδυ ο μπαμπάς της της διάβασε το γράμμα του θείου της. Η Λιλίκα το άκουσε με ευχαρίστηση. Έσφιγγε στην αγκαλιά της την κούκλα της και της έλεγε:

- Τα 'μαθες τα νέα κουκλίτσα μου; Θα φύγουμε στην εξοχή. Μ' ακούς; Θα πάμε μακριά... μακριά στα δάση. Θα παίζουμε με τα ξαδέλφια μου που έχουν ένα μεγάλο αληθινό άλογο, ένα κάρο πολύ ψηλό με δύο θεόρατες ρόδες. Έχουν πολλές αγελάδες, ένα σωρό κουνέλια και του κόσμου τα κοτοπουλάκια. Θα σε πάρω κι εσένα μικρούλα μου μαζί. Θα περάσουμε πολύ ωραία!

- Μαμά, θα πάρω μαζί μου και την κούκλα μου;

- Και βέβαια Λιλίκα. Μα έλα τώρα να πεις το γαλατάκι σου.

- Αχ μαμά κα μου, δεν πεινώ, αναστέναξε η Λιλίκα. Κι ανασήκωσα τα πεσμένα καλτσάκια της.

- Δεν θα μπορέσεις να φύγεις μεθαύριο αν δεν τρως καλά Λιλίκα.

Η Λιλίκα άρχισε να πίνει τότε το γάλα της και σε κάθε κουταλιά ρωτούσε τη μαμά της:

- Έχουν πρόβατα εκεί μαμά; Δαγκώνουν τα πρόβατα μαμά;

Μπορώ να δίνω ψωμί στις αγελάδες;

Όλο και κάτι της απαντούσε η μαμά της. Κι ο πατέρας της της έβαζε γερές σόλες στα παπούτσια της.

Δύο μέρες έμειναν ακόμα, και η κυρά Πηνελόπη είχε να ετοιμάσει τόσα πράγματα. Να ράψει, να μπαλώσει...

Και η Λιλίκα είχε τόσα να φροντίσει. Είχε να τακτοποιήσει τα πράγματα της κούκλας της. Ένα κουτί θα ήταν το βαλιτσάκι της. Θα έβαζε μέσα δυο πουκαμισάκια, ένα ζιλεδάκι, δυο φορεματάκια, ένα ζευγάρι χρωματιστά καλτσάκια.

Έπειτα θα 'παιρνε την κασετίνα της με τα χρωματιστά μολύβια, το ψαλιδάκι της, ένα κουτί με χάντρες, τη γόμα της, ένα τετράδιο ιχνογραφίας, κι ένα βιβλίο με παραμύθια που της είχε χαρίσει ο γιατρός.

4. Ξεκινούν για την Ελαταργιά.

Τι χαρά που είχε σήμερα η Λιλίκα που θα πήγαινε στον σταθμό με το αυτοκίνητο.

Δεν μπορούσαν να κάνουν αλλιώς, γιατί είχαν να πάρουν πολλά πράγματα. Μια βαλίτσα δηλαδή και έναν μεγάλο μπόγο. Είχαν ακόμα κι ένα κουτί με γλυκά για τα ξαδέρφια της. Η μητέρα της ήθελε πολύ να πάει κι αυτή μαζί με το αυτοκίνητο, μα δεν μπορούσε. Ποιος θα καθόταν στο θυρωρείο;

-Ας είναι, θα 'ρθω να σε δω στο χωριό Λιλίκα μου, είπε και την εφίλησε πολλές φορές στα χλωμά της μαγουλάκια.

Το αυτοκίνητο τρέχει τώρα στον ασφαλτοστρωμένο δρόμο για τον σταθμό. Η Λιλίκα είναι χωμένη πλάι στον πατέρα της. Στο μπροστινό κάθισμα έβαλαν την βαλίτσα. Ο κυρ Αλέκος κρατάει το κουτί με τα γλυκά.

Πόσο γρήγορα τρέχουν! Η Λιλίκα κοιτάει φοβισμένη δεξιά και αριστερά τα μεγάλα λεωφορεία που σχίζουν αργά-αργά τους δρόμους ενώ το αυτοκίνητό τους γλιστράει ανάμεσά τους. Πως χτυπάει η καρδιά της! Ανοίγει και κλείνει ολοένα τα μάτια της. Φοβάται μην πέσουν σε κανένα λεωφορείο. Μα τρέχουν, τρέχουν... και δεν χτυπούνε πουθενά.

Φθάνουν στο σταθμό. Κατεβαίνουν από το αυτοκίνητο. Κατεβάζουν και τα πράγματα.

-Πω πω ουρά μπαμπά! Θ' αργήσουμε να πάρουμε τα εισιτήρια και θα χάσουμε το τρένο!

-Έλα, μην απελπίζεσαι Λιλίκα.

Και όταν μπήκαν και κάθισαν στις θέσεις τους ήθελα ακόμα δέκα λεπτά για να φύγουν.

-Δεν είναι δυνατόν μπαμπά. Θα ξέχασαν να χτυπήσουν την καμπάνα.

Μα την ίδια στιγμή το τραίνο άρχισε να κινείται. Η μηχανή αγκομαχά, βγάζει ατμούς, σφυρίζει και προχωρεί αργά-αργά. Για να καταλάβεις ότι φεύγει πρέπει να κοιτάξεις τα κάγκελα του σταθμού.

-Τι ωραία! Τι ωραία! Λέει η Λιλίκα. Και καθώς κοιτάζει έξω από το παράθυρο βλέπει όλα να κινούνται! Οι γραμμές, τα σπίτια, τα ψηλά φουγάρα, τα μεγάλα εργοστάσια, όλα φεύγουν μπροστά της σαν κάποιος να τα κυνηγάει. Κι ένας μικρός κόκκινος σταθμός φεύγει κι αυτός σαν φοβισμένος. Η Λιλίκα δεν καταλαβαίνει πως γίνονται όλα αυτά τόσο γρήγορα!

-Να και λίγος ήλιος ανάμεσα στα σύννεφα!

Το τραίνο κάνει στάσεις σε χωριά και χωριουδάκια. Κάθε τόσο ρωτάει η Λιλίκα:

-Εδώ είναι η Ελαταργιά;

-Όχι, της απαντά ο μπαμπάς της. Έχουμε καιρό ακόμα.

Μέσα από τα σκονισμένα τζάμια η Λιλίκα βλέπει να απλώνεται μπροστά της ο πλατύς κάμπος της Αττικής. Στο βάθος, πέρα μακριά, βλέπει βουνά και βουναλάκια να παίζουνε κυνηγητό το ένα με το άλλο και να χάνονται πέρα στον ορίζοντα. Μικρά και μεγάλα πεύκα σκαρφαλώνουν στις γραμμές και τα υψώματα. Και ελιές. Πολλές ελιές με γερμένα τα κλωνάρια τους απ' τον ευλογημένο καρπό, καμαρώνουνε η μία στην άλλη μέσ' την αγκαλιά του κάμπου. Άσπρα και σταχτιά σπιτάκια σκόρπια και ανακατωμένα φεύγουνε μπροστά από τα μάτια της. Μερικές αγελάδες βόσκουν αμέριμνες κάτω από τα δέντρα. Άλλες είναι ξαπλωμένες και ξεκουράζονται.

-Ο άλλος σταθμός είναι η Ελαταριά; ρωτάει πάλι η Λιλίκα. Και όλοι γελούν με την ανυπομονησία της.

Μα κάποτε το ταξίδι τελειώνει.

-Τώρα πλησιάζομε, της λέει ο πατέρας της.

Το τραίνο αρχίζει να πηγαίνει πιο σιγά. Η μηχανή σαν να μουγκρίζει και έπειτα να ξεψυχάει:

-Φς! Φς! Φς!

-Φτάσαμε, λέει ο κυρ Αλέκος. Εδώ θα κατεβούμε. Και παίρνει τη βαλίτσα και τον μπόγο.

-Πάρε τα γλυκά Λιλίκα, λέει και βγαίνουν από το σταθμό στη μικρή πλατεία.

5. Στο Λεωφορείο.

-Τα αυτοκίνητα για την Ελαταριά που στέκουν σας παρακαλώ; Ρωτάει ο κυρ Αλέκος τον υπάλληλο του σταθμού.

- Πίσω από το σταθμό.

Το λεωφορείο δεν ήταν πολύ μεγάλο, ούτε και πολύ καινούργιο. Ο κυρ Αλέκος κάθισε στη μόνη θέση που έμεινε ελεύθερη. Στα γόνατά του πήρε την Λιλίκα. Οι άλλοι ταξιδιώτες ήσαν όλοι χωριανοί και γνωρίζονταν μεταξύ τους. Χαιρετούσαν ο ένας τον άλλο και ρωτούσαν για τους δικούς των. Έξω στέκονταν μερικοί και έδιναν παραγγελίες για τα σπίτια τους. Και ενώ ο σοφέρ έβαζε μπρος, ένας χασάπης του φωνάζει:

-Ακούς Φώτη! Πες στο γέρο να μου στείλει το μοσχαρακι αύριο το πρωί, το δίχως άλλο.

Τόσο γρήγορα περνούσε το αυτοκίνητο μέσα από την πολιτεία, που η Λιλίκα δεν πρόφτασε να δει παρά μόνο την μεγάλη πλατεία, τα δικαστήρια και την εκκλησία.

Στην πλατεία είδε πολύ κόσμο. Μια γριούλα οδηγούσε δύο αγελάδες για πότισμα. Η Λιλίκα τις βρήκε πολύ βρόμικες. Στα πόδια και την πλάτη τους είχαν πολλές λάσπες.

-Φαντάζομαι μπαμπά, είπε, πως οι αγελάδες του θείου του Σπύρου θα είναι πιο καθαρές από αυτές.

Το αυτοκίνητο έτρεχε τώρα σ' έναν δρόμο, που στο δεξί του μέρος ήταν πολλές μηλιές, φορτωμένες με μεγάλα κόκκινα μήλα.

Η Λιλίκα για πρώτη φορά έβλεπε τα μήλα πάνω στις μηλιές. Της φαινόταν παράξενο πως μπορούσε ένα τόσο δα δεντράκι να βαστάει τόσα πολλά μήλα.

- Κατά που πέφτει η Έλαταριά, μπαμπά;

- Εκεί πέρα κοντά στο δάσος. Δεν είμαστε πολύ μακριά. Άμα το αυτοκίνητο πάρει τον κατήφορο κατά την κοιλάδα, τότε θα δεις το χωριό.

6. Στην Ελαταριά

Το αυτοκίνητο κορνάροντας, έτρεχε ανάμεσα σε ωραίες δεντροστοιχίες. Άξαφνα στο βάθος χαμηλά φάνηκε το χωριό με το μεγάλο του καμπαναριό και τα κάτασπρα σπιτάκια του.

Το αυτοκίνητο σταμάτησε στην άκρη της μικρής πλατείας.

Ένας ψηλός κι αδύνατος κύριος, μ' ένα γλυκό χαμόγελο στα χείλη, τους απλώνει τα χέρια.

- Ο θειος ο Σπύρος, της λέει ο μπαμπάς της.

Και πριν προφτάσει ν' ανοίξει το στόμα της η Λιλίκα την σήκωσε ο θείος της στην αγκαλιά του και την φίλησε πολλές φορές.

- Την ίδια στιγμή ήρθαν η Λουίζα και ο Παναγιώτης και τους καλωσόρισαν.

Η Λουίζα ήταν δέκα πέντε χρονών με ξανθά μαλλιά και ανοιχτά καστανά μάτια, γεμάτα καλοσύνη. Ο Παναγιώτης πάλι ήταν ένας νέος δέκα επτά χρονών, ψηλός, γερός και δυνατός. Πήρε την βαλίτσα και τον μπόγο κι όλοι μαζί ξεκίνησαν για το σπίτι.

Η Λουίζα κρατούσε την ξαδερφούλα της από το χέρι και προχωρούσανε μπροστά.

- Ξέρεις Λιλίκα, θα κοιμόμαστε μαζί, στο ίδιο δωμάτιο. Σου έχω κι ένα ωραίο μικρό κρεβάτι για την κούκλα σου. Θα περάσουμε πολύ καλά.

-Σάς ευχαριστώ πολύ, πάρα πολύ, Λουΐζα. Είστε καλή, πολύ καλή.

-Να μου μιλάς στον ενικό Λιλίκα σε παρακαλώ. Είμαστε ξαδερφούλες και θα γίνουμε τώρα και οι καλύτερες φιλενάδες. Μα μήπως είσαι κουρασμένη Λιλίκα; Θέλεις να σε πάρω στα χέρια μου; Μην ντρέπεσαι να μου το πεις.

-Α όχι, ευχαριστώ, είπε η Λιλίκα. Κι άρχισε να περιπατάει γρηγορότερα.

-Γιατί σε λένε Λιλίκα; Την ρώτησε η Λουΐζα. Είναι το αληθινό σου όνομα;

-Ναι. "Όταν ήμουν πιο μικρή μ' έλεγαν Λιλή. Μα ο κύριος Περδικόγιαννης όλο και με νέα ονόματα με φώναζε.

-Λιλή, Λελέ, Κατσαριδούλα, Λιλίκα!...

-Αλήθεια; Και ποιός είναι ο κύριος αυτός;

-Είναι ο γιατρός μας. Τι καλός πού είναι! Γελαστός και πρόσχαρος. Κι όλο κάτι μου 'φερνε όταν ερχόταν στο σπίτι, κι όλο μου κολλούσε κι ένα νέο όνομα. Αυτός είπε στη μαμά και στο μπαμπά για το χωριό. Να 'ρθω κοντά σου Λουΐζα.

Η Λουΐζα χάρηκε πολύ μ' αυτό το «σου» και σταμάτησε για να φιλήσει την Λιλίκα.

-Ε! Εσείς εκεί ! Για σταθείτε. Τι αγάπες είναι αυτές; Είπε μια κυρία που έβγαινε κείνη τη στιγμή από τον φούρνο, μ' ένα ψωμί στα χέρια.

-Η μαμά! Η μαμά! Είπε η Λουΐζα.

Η κυρά Βασιλική, που είχε μείνει στο σπίτι, τους φίλησε. Φίλησε τη Λιλίκα, χαιρέτησε τον μπαμπά της, κι όλοι μαζί προχώρησαν ξανά για το σπίτι.

Και δεν άργησαν να φτάσουν.

Η Λιλίκα κοίταζε με περιέργεια. Μπήκε από τη μεγάλη εξώ πορτα στην αυλή. Γύρω γύρω οικοδομές και τοίχοι χαμηλοί. Κότες και περιστέρια έτρεχαν στην αυλή.

Ο μεγάλος μαύρος σκύλος, ο Αζόρ, κουνούσε την ουρά του και τους κοίταζε όλους με τα μεγάλα έξυπνα μάτια του. Έπειτα πήγε κοντά στη Λιλίκα και της φιλούσε τα χέρια με το δικό του τρόπο. Η Λιλίκα όμως φοβήθηκε και τραβήχτηκε πίσω.

-Μη φοβάσαι, ο Αζόρ θέλει να σου δείξει την αγάπη του Λιλίκα, της είπε η Λουίζα. Έλα τώρα να σου δείξω το υποστατικό μας. Αυτό εκεί είναι το σπίτι μας. Στο βάθος είναι ο στάβλος. Κολλητά στον τοίχο είναι η πόρτα του κήπου μας και πιο πέρα στο υπόστεγο, τα κουνελόσπιτα.

-Έχεις καιρό να της τα δήξεις όλα, της είπε ο κυρ-Σπύρος. Τώρα είναι ώρα για φαγητό. Και όλοι θα πεινούν.

Πάνω στο κατώφλι, μια γριούλα με κάτασπρα μαλλιά τους περίμενε. Ήταν η γιαγιά.

-Καλώς τους, καλώς τους! Είπε με δακρυσμένα μάτια η γιαγιά κι έσκυψε και φίλησε την Λιλίκα.

-Καλημέρα σας Κυρία, είπε η Λιλίκα.

-Μα δεν είμαι κυρία εδώ Λιλίκα, είμαι η Γιαγιά. Γιαγιά για όλους σας. Βγάλε το παλτουδάκι σου, παιδάκι μου. Την κούκλα σου που θα την βάλουμε Λιλίκα;

Στο δωμάτιό μας, είπε η Λουίζα. "Έλα να δεις Λιλίκα.

Κι ανέβηκαν στο πάνω πάτωμα. Το δωμάτιο ήταν άσπρο, κάτασπρο, φρεσκοβαμμένο. Η Λιλίκα είδε δύο κρεβάτια το ένα πλάι στο άλλο σε μικρή απόσταση.

-Είναι τα κρεβάτια μας, της είπε η Λουίζα.

Η Λιλίκα έβαλε την κούκλα της να κοιμηθεί στο κρεβατάκι της. Έβγαλε το παλτό και τον μπερέ της και τ' ακούμπησε πάνω στο κρεβάτι.

Λουίζα, Λιλίκα, στο τραπέζι, ακούστηκε η δυνατή φωνή του κυρ Σπύρου από κάτω.

Τα κορίτσια κατέβηκαν τρέχοντας την σκάλα, πλύθηκαν και κάθισαν στο τραπέζι.

— Καλῶς τους, καλῶς τους, εἶπε ἡ γιαγιά μὲ δακρυσμένα μάτια.

7. Οι πρώτες γνωριμίες της Λιλίκας

Ἡ Λιλίκα γιὰ πρώτη φορὰ ὑστέρη ἀπὸ τόσο καιρὸ ἔφαγε μὲ ὄρεξη. Ὁ κυρ Ἀλέκος ἦταν γεμάτος χαρὰ γιὰ αὐτό.

-Δόξα σοὶ ὁ θεός, εἶπε κι ἔκαμε τὸ σταυρὸ του.

Μετά τὸ φαγητό ἡ Λουίζα ἔσκυψε ἀτ' αὐτὴ τῆς Λιλίκας.

-Θέλεις νὰ κάνουμε ἕναν περίπατο στὸ περιβόλι μας; Νὰ δεις πόσο θα εὐχαριστηθεῖς.

-Θέλω, εἶπε χαρούμενη ἡ Λιλίκα καὶ σηκώθηκε. Μία καὶ δύο βρέθηκαν ἔξω στὴν αὐλή.

Ἐνα ελαφρὸ αεράκι φυσούσε. Ὁ ἥλιος ἔλουζε τὴν Αὐλή καὶ πέρα τὸν κάμφο καὶ τὰ βουνά. Πρῶτη φορὰ ἡ Λιλίκα ἀνάπνεε μὲ τόση εὐχαρίστηση.

-Τσίου! Τσίου! Τσίου! Μερικὲς λεπτὲς φωνούλες ἀκούστηκαν. Κι ἕνας ολόκληρος λόχος ἀπὸ μικρὰ κοτοπουλάκια ἔτρεξαν γύρω τους.

-Δώστε μας κάτι νὰ φάμε... κάτι νὰ φάμε... τους ἔλεγε μὲ τὴ δική τους γλώσσα.

- Σςςς... τους ἔλεγε ἡ Λουίζα καὶ τὰ ἐδίωχνε. Πόσο τὰ λυπόταν ἡ Λιλίκα.

-Λουίζα, ἔτσι ἐλεύθερα τ' ἀφήνετε τὰ πουλιά νὰ γυρνοῦν;

-Γιατί όχι; Τρέχουν όλη την ημέρα στην αυλή. Σκαλίζουν το μαλακό χώμα. Κι όλο κάτι βρίσκουν και τρώνε. Τον βλέπεις εκείνον εκεί με τα ψηλά τα πόδια; Ξέρεις τί κατεργάρης πού είναι ; Τρυπώνει πού λες ο φιλαράκος από το φράχτη στο περιβόλι και σου ρίχνεται στα λάχανα και στις πρασινάδες. Κι είναι κι ένας λιχούδης! Τίποτα δεν αφήνει. Έπειτα το βραδάκι τρέχουν μόνα τους στο κοτέτσι. Μαζί με τις κότες και τα κοκόρια. Ανεβαίνουν στις λεπτές βεργίτσες και κουρνιάζουν το ένα πλάγι στ' άλλο.

-Μόνα τους πάνε στο κοτέτσι; Δεν τα πηγαίνει η μανούλα τους;

-Α όχι Λιλίκα. Μεγάλωσαν πια. Όταν ήταν μικρά, η μανούλα τους δεν έφευγε ποτέ από κοντά τους. Τα κοιμίζε κάτω από τις φτερούγες της. Τώρα πια δεν πολυσκοτίζεται γι' αυτά! Μπορούν μόνα τους να φροντίζουν και για το φαΐ και για τον ύπνο τους. Θέλεις τώρα να κάνουμε μια βόλτα και στο στάβλο; Θα σου δείξω τον Ψαρή μας και μια καινούργια μικρή οικογένεια πού θα σου αρέσει. Και χωρίς να περιμένει απάντηση, πήρε τη Λιλίκα από το χέρι και προχώρησαν.

Η πόρτα τού στάβλου ήταν ανοιχτή, γιατί οι αγελάδες και οι κατσίκες ήταν στο λιβάδι.

Ο Ψαρής μονάχα ήταν δεμένος στο παχνί και κουνούσε δω κι εκεί την μακριά ουρά του, μασουλώντας το σανό του.

Μόλις έκαμαν να μπουν μέσα, δυο τρεις κότες, τρομαγμένες, πού φαίνεται είχαν φαίνεται τρυπώσει μέσα στον στάβλο, έτρεξαν να φύγουν ανάμεσα από τα πόδια τους.

-Τι άσχημα πού μυρίζει εδώ! Είπε η Λιλίκα.

Τη στιγμή εκείνη ο Ψαρής γύρισε το κεφάλι του, είδε τα κορίτσια και χλιμίντρισε από τη χαρά του.

-Τι μεγάλος πού είναι ! Και πως γυαλίζει! Είπε η Λιλίκα.

Αλλά πού να πάει κοντά του ! Φοβόταν.

Η Λουΐζα πλησίασε τον Ψαρή και του χάιδευε το λαιμό.

Πήρε θάρρος κι η Λιλίκα. Ζύγωσε κι αυτή. Τού χάιδεψε τα ψηλά και λεπτά του πόδια, πού είχαν γκρίζο χρώμα και ήταν ζεστά και μαλακά, σα βελούδο.

Ανασηκώνοντας το σκέπασμα μιας κασόνας η Λουΐζα γέμιζε με κριθάρι τη φούχτα της και το έδινε στον Ψαρή. Το άλογο έπαιρνε με τα χοντρά του χείλη το κριθάρι και έγλειφε τις παλάμες της, για να μην άφεση ούτε σπειρί στο χέρι της.

-Πάμε τώρα να σου δείξω και τη μικρούλα οικογένεια πού τρύπωσε ξαφνικά στο στάβλο, είπε χαμογελώντας η Λουΐζα και την τράβηξε στο βάθος.

Ένα κασόνι φαινόταν στη γωνιά.

-Να, εδώ μέσα βρίσκεται η οικογένεια. Αυτό είναι το σπιτάκι της.

-Το κασόνι; Είπε ανοίγοντας καλά τα μάτια της, η Λιλίκα. Κι έσκυψε να δει.

Η Σπίθα, η σκυλίτσα, ήταν ξαπλωμένη φαρδιά πλατιά μέσα στο κασόνι και θήλαζε τα μικρά της.

—Πω πω! Πόσα είναι! Φώναξε η Λιλίκα. Η Σπίθα έβγαλε ένα γρύλλισμα χαρούμενο όταν είδε τα κορίτσια.

Η Λουΐζα έσκυψε και πήρε μέσα στη φούχτα της δύο κουταβάκια, ως δέκα ημερών. Ήταν ολόιδια με τη μάνα τους. Προχωρούσαν τρικλίζοντας σα μεθυσμένα, κι έπεφταν στα πισινά τους πόδια, βγάζοντας κλαψιάρικες φωνούλες.

-Τι ωραία σκυλάκια, είπε η Λιλίκα. Γιατί έχουν κλειστά τα ματάκια τους;

-Έτσι τυφλά γεννιούνται, της είπε η Λουΐζα. Σε τρεις η τέσσερες ημέρες θα τ' ανοίξουν. Δέκα με δώδεκα μέρες μένουν με κλειστά μάτια.

-Τι λες, θα με δαγκώσει η μανούλα τους, αν τα χαϊδέψω λίγο;

-Να σε δαγκώσει; Όχι δα. Απεναντίας θα ευχαριστηθεί πολύ με την αγάπη σου. Να, πιάσε αυτό εδώ το κουταβάκι.

Η Λιλίκα πήρε το κουταβάκι στα χέρια της και το κοίταζε με περιέργεια. Της έκανε εντύπωση το μικροσκοπικό του σωματάκι, τα μεγάλα αυτάκια του και το κόκκινο στοματάκι του.

Έκείνη τη στιγμή ακούστηκε η φωνή του κυρ Σπύρου.

-Λουίζα! Λιλίκα! Που είστε;

Έδώ... εδώ, στο στάβλο είμαστε, είπαν τα κορίτσια κι έτρεξαν βιαστικά.

Οι άλλοι είχαν μπει στον κήπο. Ο κυρ Σπύρος έδειχνε στον ξάδερφό του μια τριανταφυλλιά γεμάτη τριαντάφυλλα.

-Από τον 'Ιούνιο λουλούδισε, και δε λέει να σταματήσει.

Ή Λιλίκα δε χόρταινε να θαυμάζει τον ωραίο και μεγάλο κήπο του θείου της. Της έκαναν εντύπωση τα μεγάλα τετράγωνα πού ήταν χωρισμένοι και οι ίσιες νέοσκαμμένες βραγιές. Εθαύμαζε ακόμα τα στενά δρομάκια του και τα αλλά του δέντρα και τις πρασινάδες του. Τι ωραίο άρωμα πού έβγαине από τα λουλούδια και τα χλωρά χόρτα.

-Πω πω! Τι πολλά μήλα πού έχει εκείνη η μηλιά, είπε, και έδειξε μια μηλιά, στα μήλα φορτωμένη. Μα οι άλλες μηλιές Λουίζα, γιατί δεν έχουν μήλα;

-Χα χα χα ! γέλασε η Λουίζα. Όλα τα δέντρα. που βλέπεις στον κήπο Λιλίκα, μηλιές νομίζεις πως είναι;

Ο Παναγιώτης σήκωσε τότε τη Λιλίκα στα χέρια του.

-Κόψε με τα χέρια σου ένα μήλο από τη μηλιά, να δεις τί νόστιμο και τί γλυκό πού είναι!

8. Ένας μικρός περίπατος στο λιβάδι

Πέρα από τον κήπο ξανοιγόταν το λιβάδι, ίδιο μ' ένα καταπράσινο πελώριο χαλί.

Οι γλυκές και ήσυχες κυράδες τού στάβλου, οι αγελάδες, έβοσκαν αμέριμνες κάτω από τα ζεστά χάρδια τού ήλιου, το παχύ χορτάρι του. Και πιο πέρα, οι άταχτες ξαδέρφες τους, οι κασίκες, έπαιζαν τα τρελά παιχνίδια τους με τη χαριτωμένη λυγεράδα τους, γύρω από τον πάσσαλο πού ήταν δεμένες.

-Γιατί δεν αφήνετε λυτές τις κασίκες να βόσκουν κι αυτές σαν τις αγελάδες; Ρώτησε η Λιλίκα.

-Γιατί οι αγελάδες είναι ήσυχα και καλόβολα ζώα. Δεν είναι ιδιότροπες σαν τις κασίκες, της είπε η γιαγιά. Κοίταξε, και οι τρείς τρώνε ήσυχα ήσυχα το χορταράκι τους. Οι κασίκες όμως έχουν παράξενες επιθυμίες. Εδώ έχουν ωραία και λαχταριστή χλόη. Αν τις αφήναμε λυτές, θα πήγαιναν να φάνε τις φλούδες και τα βλαστάρια από τα δέντρα. Θα πηδούσαν ακόμα μέσα στους γειτονικούς κήπους και θα τρώγανε τα λάχανα. Άμα τις κλείνομε στο στάβλο και τους ρίχναμε φύλλα από λάχανα, ούτε τα πλησιάζουν καθόλου. Όταν είναι στο λιβάδι θέλουν να τρώνε κλαδιά. Όταν τις πηγαίνομε στο δάσος ψάχνουν να βρουν ανάμεσα στα ξερά χαμόκλαδα λίγη πρασινάδα.

-Μπε, μπε... έκαμε η μικρή κασίκα, σαν να κατάλαβε πως λένε για την αφεντιά της.

-Την ακούς; Είπε η γιαγιά. Λες και γελάει μ' έμενα η κατεργάρα!

Ο περίπατος ήταν ωραίος στο λιβάδι. Η Λιλίκα έλαμπε από χαρά. Έτρεχε πέρα δώθε. Κυλιόταν μέσα στο γρασίδι. Ρουφούσε αχόρταγα τη λεπτή μυρωδιά τού πράσινου χορταριού. Τα χόρτα, τα λουλούδια, τα δέντρα, ο ήλιος κι ο αέρας ακόμα, όλα γύρω της φαίνονταν σαν να 'χανε ψυχή, χαρούμενη ψυχή. Όλα της χαμογελούσαν. Όλα παίζανε μαζί της, κι όλα τη συντρόφευαν στο παιγνίδι της.

Λες κι ήσαν συνεννοημένα μεταξύ τους να την περιποιηθούν και να την ευχαριστήσουν σαν νεοφερμένη πού ήταν.

Πόσο αλλιώς τα έβλεπε όλα η Λιλίκα στο χωριό. Και πόση ευχαρίστηση αισθανόταν μέσα στην πράσινη αγκαλιά της έξοχης !

Το βραδάκι, όταν γύρισαν στο σπίτι, η Λιλίκα ήταν κατακουρασμένη. Έγειρε το κεφάλι της πάνω στο τραπέζι κι αποκοιμήθηκε.

-Έλα, Λιλίκα, της φώναξε ο πατέρας της. Έλα να πιεις το γάλα πού σου άρμεξε η Λουΐζα.

'Ανασήκωσε νυσταγμένη το κεφάλι της.

-Άρμεξες κιόλας; Είπε.

-Τώρα... Είναι πολλή ώρα πού τελείωσα, λέει η Λουΐζα πού της έφερνε το γάλα της. Μα εσύ κοιμόσουν.

Η Λιλίκα πήρε το φλιτζάνι στο χέρι της και το έφερε στα χείλη της. Πόσο ευωδίαζε το γάλα! Και τί νόστιμο πού ήταν! Με τί όρεξη το ήπια ! 'Απορούσε και, η ίδια με τον εαυτό της.

Έπειτα έφαγε το μήλο πού είχε κόψει από τη μηλιά. Μα να, πάλι νυστάζει. Τα βλέφαρά της ξανακλείνουν.

-Είναι ώρα να πέσεις, της είπε η Λουΐζα. Έπειτα πρέπει να ξυπνήσεις πρωί, γιατί θα φύγει ο μπαμπάς σου.

Τούς καληνύχτισε όλους και ανέβηκε με τη Λουΐζα στο δωμάτιό της.

Η Λιλίκα είναι ξαπλωμένη τώρα και κοιτάζει τη Λουΐζα πού έβαζε την κούκλα της να κοιμηθεί.

Όταν τελείωσε το νανούρισμα της κούκλας, γύρισε η Λουΐζα κατά τη Λιλίκα να της πει την καληνύχτα της, μα εκείνη κοιμότανε βαθιά!

9. Καλή αντάμωση, Λιλίκα!

-Λιλίκα! Λιλίκα! Άκουσε μέσα στον ύπνο της μια φωνή να τη φωνάζει.

Άνοιξε τί μάτια της. Ήταν ο πατέρας της που την κοίταζε χαμογελώντας.

-Σ' ένα τέταρτο θα φύγω Λιλίκα, της είπε. Θέλεις να σηκωθείς;

-Ναι, ναι, θα σηκωθώ είπε, και πετάχτηκε από το κρεβάτι της.

Και σε λίγο όλοι ήταν στο τραπέζι για το πρωινό τους. Ο κυρ Σπύρος κι ο Παναγιώτης, η γιαγιά και η κυρά Βασιλική.

Ή Λουΐζα πρόσφερε στη Λιλίκα και στον κυρ Αλέκο από ένα φλιτζάνι ζεστό γάλα. Η Λιλίκα βούτηξε μια χοντρή φέτα ψωμί μέσ' στο φλιτζάνι της και άρχισε να την τρώγει

— Σ' αφήνω γειά, Λιλίκα μου, και καλή αντάμωση...

με μεγάλη όρεξη. Πριν προφτάσει . καλά-καλά να πιει το γάλα της, ο πατέρας της σηκώθηκε. Ήταν ώρα να φύγει. Η Λιλίκα ήθελε να τον συνοδέψει ως το αυτοκίνητο.

-Όχι Λιλίκα μου, της είπε, άργησα και πρέπει να τρέξω να προφτάσω.

Τον συνόδεψαν όλοι ως την εξώπορτα. Ο κυρ Αλέκος πήρε την κορούλα του στην αγκαλιά του και την φίλησε πολλές φορές.

-Σ' αφήνω, γεια Λιλίκα μου, και καλή αντάμωση.

Ξέρω πως θα 'σαι ένα καλό κορίτσι, φρόνιμο και υπάκουο. Πως θα τρως με όρεξη. Πως θα γίνεις μια γερή χωριατοπούλα. Να μας γράφεις δύο φορές την εβδομάδα. Η μαμά σου θα χαρεί πολύ όταν της πω πως ήπιες το γάλα σου με όρεξη και πως έφαγες και μια μεγάλη φρυγανιά με βούτυρο.

-Να τη φιλήσεις τη μαμά πολλές φορές μπαμπά, είπε η Λιλίκα με δάκρυα στα μάτια.

Έτσι έφυγε ο κυρ 'Αλέκος από το χωριό.

-Πάμε τώρα, της είπε η Λουΐζα, να συγυρίσουμε τα πράγματά σου στο δωμάτιο.

Κι ανέβηκαν στο δωμάτιο. Άνοιξαν τη βαλίτσα. Η Λιλίκα έβγαλε και τακτοποίησε τα πράγματά της στο συρτάρι πού της έδωσε η Λουΐζα. Ήταν συρτάρι τόσο μεγάλο ώστε χωρούσε και η ίδια μέσα.

Έπειτα πήγε να φορέσει μια ωραία ποδιά του σχολείου πού είχε φέρει μαζί της. Μα η Λουΐζα δεν την άφησε. Της έδωσε μια σκούρα παλιά δική της ποδιά.

-Μ' αυτήν Λιλίκα, θα γίνεις σωστή χωριατοπούλα.

10. Οχτώ μέρες πέρασαν...

Η Λιλίκα δεν μοιάζει τώρα καθόλου με το χλωμό και άρρωστο κοριτσάκι πού κολλούσε το μουτράκι του στο τζάμι και κοίταζε σα φυλακισμένη τις χοντρές στάλες της βροχής πού χοροπηδούσαν στο πλακόστρωτο της αυλής.

Με γέλια και τραγούδια ξυπνά το πρωί και συγυρίζει το δωμάτιό της.

Δεν τρώει βέβαια ακόμα σα χωριατοπούλα. Μα τρώει καλά, και κάθε φορά την ακούς να λέει στο τραπέζι:

-Πείνα που την έχω!

Το φάρμακο που της είχε δώσει ο γιατρός τελείωσε, μα δεν έχει πια ανάγκη από ορεκτικά.

Όλη την ημέρα τρέχει με τη Λουΐζα από το στάβλο στον κήπο, από το λιβάδι. στο χωριό, από το χωριό στο ποταμάκι.

Πότε πάλι πηγαίνει στο λιβάδι, να μαζέψει χόρτα με τη γιαγιά.

Στην Ελαταριά η Λιλίκα γνώρισε πάρα πολύν κόσμο. Πηγαίνει μόνη της να ψωνίσει στον Κουτσανδρέα τον μπακάλη, που της δίνει τακτικά κι από μια караμέλα, ή να πάρει ψωμί από την κυρά Παναγούλα, τη χοντρή φουρνάρισσα.

Στο μεγάλο δρόμο του χωριού, οι χωρικοί τη σταματούν και την ρωτάνε:

-Έσύ είσαι σαι η μικρούλα πού μένεις στου κυρ Σπύρου τού Λαμπαδίτη; Σ' αρέσει το χωριό μας;

-Πως! Απαντούσε η Λιλίκα. Μ' αρέσει πολύ, πολύ.

Είναι στενοχωρημένη πού ο κόσμος στην Έλαταριά κουβεντιάζει γι' αυτήν και τα παιδιά την κοιτάζουν σαν κάτι περίεργο!

Δύο όμως γειτονόπουλα η Μαίρη και ο Ντίνος, έγιναν φίλοι της.

Δυο μέρες αργότερα από τη μέρα πού πήγε στο χωριό, η Μαίρη και ο Ντίνος της έκαναν επίσκεψη.

Η Μαίρη είναι 10 χρονών. Δεν είναι ψηλότερή από τη Λιλίκα, μα είναι πιο δυνατή και πιο γερή. Το μάγουλό της κοκκινίζει σαν μήλο Βολιώτικο. Φορεί παπούτσια μεγαλύτερα από τα πόδια της, και όταν τρέχει, χάνει το ένα μέσα στα χορτάρια. Ο Ντίνος είναι πολύ μικρότερος. Δεν έχει καλά καλά συμπληρωμένα τα οκτώ. Είναι ηλιοκαμένος και γερός κι έχει μεγάλα κατσαρά μαλλιά.

ΈΗ Μαίρη και ο Ντίνος είναι πρώτα ξαδέρφια της Λουίζας.

Στην Ελαταριά όλοι σχεδόν είναι συγγενείς μεταξύ τους.

Η Λιλίκα βλέπει τους δύο φίλους της κάθε μέρα. Πηγαίνουν στο σχολείο. Κι όταν σχολάσουν έρχονται όλοι μαζί στην αυλή να παίξουν, μασουλώντας σταρένιο ψωμί και άσπρο τυρί.

-Τι θα παίξουμε; Τούς ρωτάει τότε η Μαίρη με γεμάτο το στόμα.

Κάνει ευτυχώς θαυμάσιο καιρό. Νομίζεις πως είναι ακόμα καλοκαίρι.

Όλο το απόγευμα της τελευταίας Τετάρτης, οι τρεις φίλοι το πέρασαν στο λιβάδι με δύο μικρές φίλες τους.

Έπαιξαν κρυφτό. Μα η καημένη η Μαίρη έχανε κάθε τόσο τα παπούτσια της μέσα στο ψηλό χορτάρι.

11. Στο ποτάμι

Η κυρά Βασιλική έχει πλύση σήμερα. Μα η Λιλίκα δεν βλέπει ούτε το καζάνι να βράζει, ούτε και σκάφη. Και παραξενεύεται ακόμα πιο πολύ όταν τους ακούει να της λένε -Έλα, Λιλίκα, πάμε για την πλύση.

Φεύγουν με τα ρούχα και τα σύνεργα φορτωμένα στο μικρό χειράμαξο.

Βγαίνουν απ' την πόρτα τού κήπου στο λιβάδι και κατηφορίζουν κατά το ποτάμι. Τώρα κάτι καταλαβαίνει η Λιλίκα.

Πέρα στην ακροποταμιά, το ποτάμι κάνει μικρή στροφή κι άργοκυλάει ανάμεσα από μερικά βραχάκια. Εκεί στήνει η κυρά Βασιλική το πλυσταριό της. Κι ενώ βάζουν το νερό να βράση στο καζάνι, ετοιμάζουν τ' ασπρόρουχα ένα ένα.

Και σε λίγο η Λιλίκα βλέπει την κυρά Βασιλική ν' ανασκουμπώνεται και ν' αρχίζει τη δουλειά της. Σαπουνίζει τα ρούχα, τα χτυπάει με τον κόπανο, τα στύβει, τα ξεβγάζει. Η Λουΐζα είναι το δεξί της χέρι.

-Αν το 'ξερα, θα 'φερνα μαζί μου τις ποδίτσες της κούκλας μου και τα καλτσάκια της, να βάλω κι εγώ πλύση, λέει η Λιλίκα.

-Αμ εσύ, παιδί μου, θα χρειαζόσουν ένα ολόκληρο ποτάμι για να μπόρεσης να πλύνεις τα καλτσάκια της κούκλας σου, τις είπε γελώντας η Λουΐζα. Θα καταφέρουμε να τα πλύνουμε σε μια λεκανίτσα η σε μια φλυτζάνα νερό.

-Περίμενε Λιλίκα μου, της είπε η θεία της. Θα σου ετοιμάσω εγώ ένα μέρος να τα πλύνεις.

Βρήκε λίγα καλάμια και τα έβαλε πλάι στα δικά της. Πάνω σ' αυτά γονάτισε ανασκουμπωμένη η Λιλίκα.

Τι ωραίο φαίνεται το νερό του ποταμού από κοντά. Τι καθαρό που είναι! Πόσο γρήγορα τρέχει.

Η Λιλίκα ξεχωρίζει κάτω στο βάθος τού νερού την άμμο και τα χαλικάκια. Και σε μια μεριά, βλέπει να βγαίνουν πάνω από το νερό κάτι χόρτα μαλακά στην επιφάνειά του σαν μεγάλες νεροφίδες!

Και σὲ λίγο ἡ κυρὰ Βασιλικὴ ἀνασκουμπώνεται καὶ ἀρχίζει

Το ρεύμα σέρνει μαζί του ξερά φύλλα, στάχια κι άχυρα. Ἡ Λιλίκα κοιτάζει περίεργα τα μικρά ψαράκια πού μαζεύονται μπροστά στους λευκούς αφρούς της σαπουνάδας που στριφο-γυρίζουν πάνω στο νερό.

Αρχίζει τώρα να πλένει το μαντηλάκι της. Ένα μαντηλάκι από εκείνα που της χάρισε η μαμά της στο γιορτή της. Είναι στριφωμένο με τρυπογάζι και μαρκαρισμένο μ' ένα κεφαλαίο "Λ", κεντημένο πολύ πολύ ωραία. Μούσκεψε το μαντήλι στο νερό, το άφησε ύστερα πάνω στη σανίδα και κατόπι ζήτησε σαπούνι από τη Θεία της.

-Είναι πολύ μεγάλο για τα δαχτυλάκια σου και θα σου γλιστρήσει. Πρόσεχε να μη σου φύγει από τα χέρια, της είπε η θεία της.

Μα μόλις η Λιλίκα τ' ακούμπησε στο μαντήλι, της έφυγε από τα χέρια και πλαφ... πέφτει μέσα στο ποτάμι.

-Θεία! Θεία! Φώναξε. Το σαπούνι! Το σαπούνι!
Ευτυχώς που δεν έπεσε μακριά από την όχθη.
Η Λουΐζα τρέχει, ανασηκώνει το μανίκι της, πέφτει μπρούμυτα,
βουτάει το χέρι της στο νερό και σε λίγο ψαρεύει το σαπούνι.
Έπειτα σαπουνίζει αυτή το μαντηλάκι.

Ή Λιλίκα παίρνει τώρα το μαντήλι στα χέρια της και το τρίβει με τη σαπουνάδα. Το στύβει, το βουτάει ξανά στο νερό και το χτυπά με μια πέτρα ίσια, μια και δεν έχει κόπανο. Έπειτα το ξεβγάζει, το απλώνει πάνω στο νερό και γελάει πού το βλέπει να φουσκώνει με τον αέρα. Τ' αφήνει λίγο να το σέρνει το ρεύμα κι έπειτα το ξαναπιάνει. Της αρέσει πολύ το παιγνίδι αυτό. Αλλά κάποια στιγμή, ένα δυνατό αεράκι το αναναποδογουρίζει στο νερό και το πάει μακριά. Βουτάει το χέρι της να το πιάσει, σκύβει όσο περισσότερο μπορεί, μα τίποτα δεν καταφέρνει. Αυτό τραβάει το δρόμο του.

Θα πέσεις στο νερό Λιλίκα, της φωνάζει η θεία της.

Το μαντήλι μου! Το μαντήλι μου! Φωνάζει η Λιλίκα, πάει το μαντηλάκι μου!

Η Λουΐζα τρέχει κοντά της, μα είναι δύσκολο να το πιάσει.

-Έλα, της λέει, να το πάρουμε το κατόπι. Ίσως να πιαστεί σε κανένα κλαδάκι και μπορέσουμε έτσι να το πιάσουμε.

Κι οι δύο ξαδερφούλες τρέχουν όχθη όχθη. Δεν αφήνουν ούτε στιγμή από τα μάτια τους το μαντήλι, πού τραβούσε ξένοιαστο το δρόμο του.

Τώρα πρέπει να ηδηήσουν έναν φράχτη για να περάσουν στο γειτονικό λιβάδι.

Μα όταν η Λουΐζα κατάφερε να βρεθεί στην άκρη του ποταμού, πού να δει μαντήλι. Αυτό θα είχε περάσει προ πολλού από εκεί!

Σε λίγο άρχισε να ψιλοβρέχει και τα δύο κορίτσια αναγκάστηκαν ν' αφήσουν το μαντήλι να κάμει τον περίπατό του μόνο του.

-Ξέγραψε το, της είπε η Λουΐζα.

Η Λιλίκα στενοχωρήθηκε πολύ:

-Ένα τόσο ωραίο μαντήλι, ψιθύρισε, πού μου το χάρισε

η μαμά στη γιορτή μου, να το χάσω! Τι κρίμα!

- Μπορεί να το βρει ο μυλωνάς, σκαλωμένο στη φτερωτή του μύλου, της είπε η Λουΐζα για να την παρηγόρηση.

Η βροχή στο μεταξύ δυνάμωσε. Η Λιλίκα με τη Λουΐζα δίνουν τα χέρια και τρέχουν γρήγορα στο σπίτι. 'Εκείνη τη στιγμή η Κυρά Βασιλική έλεγε γελώντας στη γιαγιά πως το μαντήλι της Λιλίκας ταξιδεύει τώρα σε κάποιον ωκεανό και λίγο έλειψε να τού κάμει παρέα στο μακρινό ταξίδι του και μια άσπρη πλάκα σαπούνι.

Η Λιλίκα κοκκίνισε. Ντρεπόταν για την αδεξιότητά της. Σε λίγο μπαίνει μέσα κι ο κυρ Σπύρος μουσκεμένος, μ ένα σακί πάνω στο κεφάλι. Κι από πίσω και ο Παναγιώτης, πού άφησε έξω στην ταράτσα το ψαροκάλαθό του.

- Πήγα να ψαρέψω κάτω στο γεφύρι του μύλου, είπε, κι έπιασα ένα μεγάλο κεφάλο και ένα... ένα... μαντηλάκι, που περνούσε βιαστικό κάτω από το γεφύρι.

- Το μαντήλι μου! Το μαντήλι μου! Φώναξε πηδώντας από τη χαρά της η Λιλίκα.

Ο Παναγιώτης τραβάει από το σακούλι του το ψάρι τυλιγμένο μέσα στο μαντήλι.

- Α, ωραία! Είπε η μητέρα του. Η Λιλίκα θα φάει από το ψάρι, μα θα ξαναπλύνει το μαντηλάκι της.

12. Μαζεύουν τα κοκκινογούλια

Το βράδυ ά κυρ Σπύρος λογάριάζε:

- Τώρα πού έβρεξε και μαλάκωσε το χώμα, θα μπορέσουμε το πρωί να βγάλουμε τα κοκκινογούλια.

Κι έτσι έγινε. Πρωί πρωί ο Παναγιώτης έζεψε τον Ψαρή στη σούστα. Φόρτωσε τα σύνεργα κι ότι άλλο χρειαζόταν και έπειτα είπε:

-Όποιος είναι να 'ρθει, ν' ανέβει στο αμάξι. Εκτός από τη γιαγιά, όλοι οι άλλοι θα πήγαιναν· για τα κοκκινογούλια.

Ο Παναγιώτης σήκωσε τη Λιλίκα στην αγκαλιά του και την έβαλε καθιστή πάνω στο άλογο.

-Σού αρέσει να ταξιδεύεις έτσι; Της είπε κάνοντας πως φεύγει.

-Όχι, όχι, πάρε με, φώναζε η Λιλίκα μισοτρομαγμένη και του άπλωνε τα χέρια της.

Ή Θεία της, πού ήταν μέσα στ' αμάξι, την τράβηξε κοντά της. Ή Λιλίκα κάθισε ανάμεσα στους θείους της, η Λουίζα πάνω στα σακιά κι ο Παναγιώτης ήταν όρθιος.

Το ταξίδι ήταν σύντομο. Σε λίγο ήταν στο χωράφι με τα κοκκινογούλια. Δεν ήταν πάρα πολύ μεγάλο.

Ο κυρ Σπύρος τα ήθελε τα κοκκινογούλια τροφή στις αγελάδες του για το χειμώνα.

Ήταν φυτεμένα σε μακριά κανονικά αυλάκια. Τα φύλλα τους μόλις άρχιζαν να κιτρινίζουν.

Ο καθένας τους, μ' ένα τσαπί στο χέρι, ξερίζωναν με τέχνη τα κοκκινογούλια. Τραβούσαν δηλαδή κάθε κοκκινογούλι από την τούφα των φύλλων του, αφού πρώτα ανασήκωναν τη ρίζα του με το τσαπί, πού το έχωναν βαθιά στη γη.

Ή Λιλίκα πρώτη φορά έβλεπε τέτοια κοκκινογούλια. Ήξερε τα άλλα, τα παντζάρια, πού γίνονται τόσο νόστιμη σαλάτα. Χαιρόταν που τα έβλεπε τόσο μεγάλα. Τα μάζευε για να τα βάλει στο σωρό, τρέχοντας από τον ένα στον άλλο χαρούμενη, γιατί δούλευε κι αυτή μαζί τους κι ανάπνεε τη μυρωδιά της νεοσκαμμένης υγρής γης.

-Τι κρίμα, είπε, πού δεν γίνονται φαί!

-Και όμως είναι πολύ ωραία, της είπε ο Παναγιώτης. Να, πάρε αυτό!

Και βγάζοντας το σουγιά του, έκοψε στη μέση ένα κοκκινογούλι και της το έδωσε

Άγγιξέ το μονάχα στην άκρη της γλώσσας σου, της είπε. Μη φοβάσαι.

Η Λιλίκα το έγλειψε δειλά δειλά.

-Α! Μ' αυτό είναι γλυκό! Φώναξε.

-Δεν στο είπα, της απάντησε ο Παναγιώτης σοβαρά. Είναι γλυκό σαν αχλάδι. Πάρε τώρα ένα κομμάτι καλά καθαρισμένο.

Η Λιλίκα το μάσησε, μα αμέσως έκαμε έναν μορφασμό.

-Δεν είναι καλό σαν τ' άλλο, είπε φτύνοντάς το. Μυρίζει χωματίλα, και είναι και σκληρό.

-Δεν πιστεύω να 'χη την ίδια γνώμη με σένα κι ο Ψαρής, της είπε ο Παναγιώτης.

-Λιλίκα, της φώναξε η Λουίζα, δε θα μαζέψεις άλλα κοκκινογούλια;

-Πώς, είπε η Λιλίκα.

Και ξαναρχίζει τη δουλειά της, παίζοντας τον έμπορα. Μάζευε δυο τρία κοκκινογούλια κι έλεγε στη φανταστική πελάτισσα:

-Εδώ τα καλά κοκκινογούλια! Τρυφερά και νόστιμα! Πάρτε κυρία μου, προτού τα πάρουν Μη μου πείτε πως δεν σάς αρέσουν. Είναι γλυκά - γλυκά και. νόστιμα !

13. Ένα φανταστικό μανάβικο

Δυο μέρες τώρα ψιλοβρέχει. Τα παιδιά δεν μπορούν να παίξουν στην αυλή. Κι ούτε στο λιβάδι. Κι η Λιλίκα πολύ λίγο βγαίνει έξω. Ένα πρωί η Λουίζα την πήρε και πήγαν στο μαγαζί του Κουτσανδρέα, που πουλάει απ' όλα, και της αγόρασε ένα ζευγάρι παπούτσια χοντρά κι ένα ζευγάρι μάλλινες ζεστές κάλτσες. Η Λιλίκα είναι πολύ ευχαριστημένη. Φοράει ένα ζεστό παλιό φόρεμα κι από πάνω την μπλε ποδιά της, βάζει το μπερειδάκι της και πάει με τη Λουίζα στον κήπο να μαζέψουν χόρτα.

. Καμιά φορά πετιέται και ως το υπόστεγο και ταΐζει τα κουνέλια.

Άλλη φορά πάλι παρακολουθεί τη θεία της πού αρμέγει τις αγελάδες. Μια φορά δοκίμασε ν' αρμέξει κι αυτή, μα δεν τα κατάφερε.

Άλλες μέρες μένει στο σπίτι. Βοηθάει τη Λουΐζα στο νοικοκυριό. Πότε ράβει σεντόνια για το κρεβάτι της κούκλας της, πότε πάλι γράφει στους γονείς της. Τούς διηγείται ότι κάνει, πως διασκεδάζει με τα παιδιά, πως την περιποιούνται όλοι στο σπίτι. Ακόμα ότι τρώει πολύ πολύ. Αλλά ποτέ δεν τους γράφει πως θέλει να φύγει από την 'Ελαταριά.

Η μητέρα της της έγραφε τελευταία πως ελπίζει σε λίγες μέρες να 'ρθει να την δει.

Το απόγεμα η Μαίρη κι ο Ντίνος ξαναέρχονται στο σπίτι. Δεν φοβούνται τη βροχή!

- "Άλλος !... άλλος... τις χόντρες πατάτες !..."

Κατεβαίνουν και οι τρεις τους στο υπόστεγο και κει παίζουν "το Μανάβικο". Κάτω στο υπόστεγο είναι σωρός οι πατάτες και τα κοκκινογούλια. Παίρνουν κι από την κουζίνα μερικά καρότα και λίγα σκόρδα. Πάνω σ' ένα σκαμνί έχουν βάλει μια παλιά ζυγαριά και ζυγίζουν μ' αυτή τα «εμπορεύματά τους!». Για ζύγια έχουν μερικές πέτρες, πού οι ίδιοι τους όρισαν το βάρος.

-Άλλος! Άλλος τις χοντρές πατάτες! Φωνάζει ο Ντίνος, πού κάνει το μανάβη. Από δω κυρίες μου. Ελάτε και μην παίρνετε. Έχω κάτι σκόρδα ! Κάτι νόστιμα παντζάρια!

Και γελούν και ξεκαρδίζονται με τις φωνές και με τις κωμικές χειρονομίες τού Ντίνου.

14. Ένα πουλάκι πληγωμένο

Σήμερα το πρωί η Λιλίκα κατέβηκε νωρίς στον κήπο. Ο καιρός ήταν υγρός κι ο ουρανός συννεφιασμένος. Η βροχή μόλις είχε σταματήσει.

Δε φύσαγε καθόλου. Όλα ήταν ήσυχα. Ούτε φύλλο δεν κουνιόταν. Τα λαχανικά ήταν γερμένα από τη βροχή και δεν είχαν τη δύναμη να σηκώσουν ψηλά τις κορφές τους. "Έμοιαζαν σαν να ήθελαν πολύ να κοιμηθούν.

Η Λιλίκα δεν έκανε καθόλου θόρυβο όπως πατούσε στο βρεγμένο χώμα. Περπατούσε σιγά, με προσοχή, μην τύχει και ταραξει την απόλυτη ησυχία πού βασίλευε γύρω της!

Ξερίζωνε με προσοχή κανένα ραδικάκι από κείνα πού ήταν φυτρωμένα στην άκρη της βραγιάς για να το δώσει στα κουνέλια. Έφτασε έτσι στην άκρη τού κήπου, 'στο μέρος πού τα κλαδιά μίας κερασιάς έπεφταν πάνω στο φράχτη σα σκεπή.

Έξαφνα βλέπει κάτω από την κερασιά ένα πουλάκι μεγαλούτσικο που χτυπούσε και ξαναχτυπούσε τη φτερούγα του, μα δεν μπορούσε να πετάξει. Έτσι απότομα πού το είδε, σταμάτησε λίγο ξαφνιασμένη. Ύστερα όμως, όταν είδε πως το πουλάκι δεν κουνιόταν πια, πλησίασε. Ήταν ένα μαύρο πουλί με κατακίτρινη μύτη. Προσπαθούσε να τρυπώσει, να κρυφτεί μέσα στο φράχτη. Φαίνεται πως η μία φτερούγα και το ένα πόδι του θα ήταν λαβωμένα. Η Λιλίκα δεν είχε δει πολλά πουλιά, γιατί το φθινόπωρο τα περισσότερα φεύγουν μακριά, στα ζεστά μέρη. Γνώρισε μονάχα τον κορυδαλλό, πού ανεβαίνει ίσια και πολύ ψηλά, πάνω από τα χωράφια σαν τρελός, χωρίς να σταματά το κελάδημά του, και τα κοράκια που χτυπούν αργά αργά τις μεγάλες μαύρες φτερούγες τους και ξεφωνίζουν:

-Κρα! Κρα!! Κρα!

-Αυτό το μαύρο πουλί, σκέφτηκε η Λιλίκα, θα είναι ασφαλώς ένας μικρός κόρακας ! Θα τον χτύπησε κανένα βόλι κυνηγού. Δυστυχισμένο μου πουλάκι! Ποτέ δε θα θελήσω να σε πιάσω. Θα πάω να φωνάξω τη Λουΐζα.

Πήγε πιο κοντά κι έσκυψε να δει καλά τον πληγωμένο. Το πουλάκι, από φόβο, έκαμε μίαν απελπισμένη κίνηση για να φυγή, μα δεν μπόρεσε να κρατηθεί στα πόδια του, κι έπεσε μέσα σε μια τούφα από αγκάθια.

Η Λιλίκα έτρεξε να βρει τη Λουΐζα. Την βρήκε στην αυλή την ώρα πού ετοιμαζόταν να τραβήξει νερό από το πηγάδι.

-Λουΐζα, της είπε, έλα να δεις ένα μικρό κοράκι πληγωμένο.

-Μικρό κοράκι; Είπε η Λουΐζα. Μα τα κοράκια την εποχή αυτή δεν είναι μικρά. Για πάμε να το δούμε.

Στο δρόμο η Λουΐζα της εξήγησε πως τα κοράκια είναι ωφέλιμα πουλιά, μα πως την εποχή αυτή κάνουν μεγάλες καταστροφές στην καλλιέργεια. Ξεχώνουν τους σπόρους απ' τα χωράφια και τους τρώνε.

Το πουλί ήταν ακόμα πεσμένο ανάμεσα στ αγκάθια και δεν μπορούσε να σαλέψει.

-Μα αυτός δεν είναι κόρακας, είπε γελώντας η Λουΐζα, είναι κοτσουφάκι.

Η Λουΐζα πλησίασε, πήρε στα χέρια της τον πληγωμένο κότσουφα και τού χαϊδεψε απαλά απαλά τις φτερούγες.

5. Έγνοιες και λαχτάρες

Η Λουΐζα δε βρήκε στον κότσουφα καμιά λαβωματιά.

-Θα έφαγε καμιά πετριά από κανένα παλιόπαιδο, είπε.

-Εγώ λέω να το πάρουμε στο σπίτι, να το φροντίσουμε λιγάκι, είπε η Λιλίκα, χαϊδεύοντας το κεφαλάκι του.

-Αυτό δε γίνεται, απάντησε η Λουΐζα, γιατί δεν έχουμε κλουβί και θα μας το φάει καμιά γάτα. 'Αλλά -Κι αν γλιτώσει από τη γάτα, πρόσθεσε χαμογελώντας, δε θα τη γλι-

τώσει από το μεγάλο γάτο μας, τον Παναγιώτη, πού τού αρέσουν πολύ τα κοτσύφια και οι τσίχλες.

-Δε θέλω να φάει το πουλί μου, είπε παραπονετικά η Λιλίκα.

-Καλά, είπε η Λουίζα. Το καλύτερο πού έχομε να κάμωμε είναι να το αφήσουμε στην άκρη τού φράχτη. Θα διαλέξωμε μια καλή θεσούλα και θ' αναλάβεις εσύ να του φέρνεις το φαγητό του.

Έτσι κι έγινε. Ή Λιλίκα έσκαψε μια λακκούβα κοντά 'στο φράχτη, σα φωλιά. Την έστρωσε κατόπι καλά με λίγα ξερά χόρτα και η Λουίζα έβαλε τότε μέσα τον κότσυφα. Έπειτα η Λιλίκα έτρεξε στην αποθήκη κι έφερε μια μικρή σανίδα. Τη στερέωσε από τη μια της άκρη καλά πάνω στο φράχτη και από την άλλη στα μικρά κλωνάρια των αγκαθιών, για να το προφύλαξη από τη βροχή. Τού έβαλε λίγα ψίχουλα, μια φούχτα σιτάρι κι ένα κουτί με νερό.

Ο κότσυφας κοίταζε φοβισμένος τα παιδιά με το στρογγυλό του μάτι και δε φαινόταν πρόθυμος να φάει.

-Πάμε να φύγουμε, είπε η Λουίζα. Θα φάει όταν μείνει μόνος του.

Η Λιλίκα υποσχέθηκε πως δε θα κάνει λόγο σε κανέναν για τον προστατευόμενό της.

-Δε θα' ρθω να τον δω χωρίς εσένα, είπε η Λουίζα.

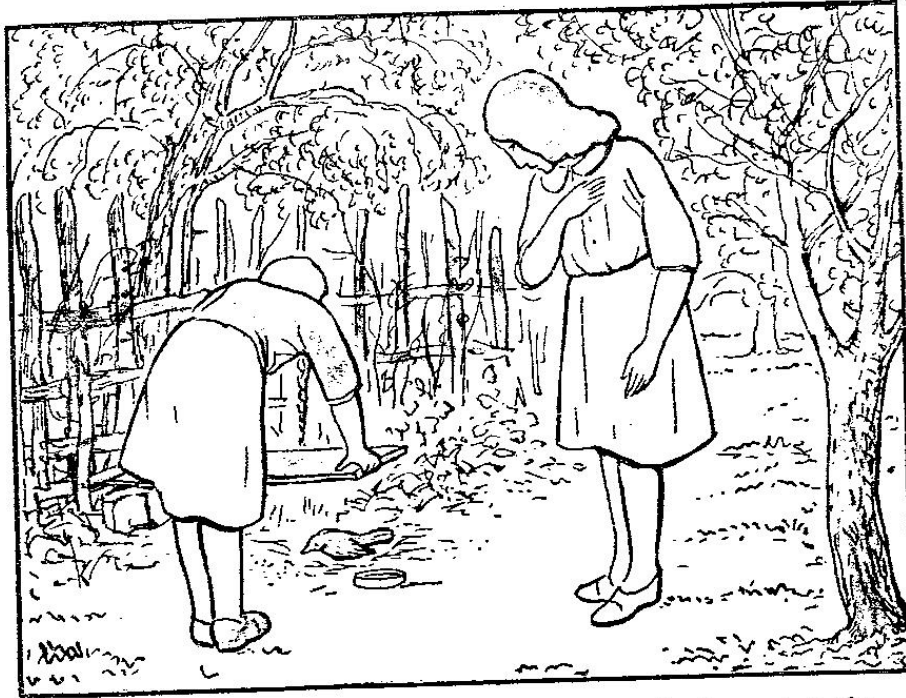
Για ν' αφήσουν τον κότσυφα να συνηθίσει τη φωλιά του και να συνέλθει από το φόβο τον, δεν μπήκαν καθόλου στον κήπο όλο το πρωί. Αλλά μετά το φαγητό η Λιλίκα έτρεξε στον κήπο. Πλησίασε σιγά σιγά στη φωλιά.

Το πουλάκι ήταν εκεί. Κοίταζε ακίνητο και φοβισμένο τη Λιλίκα.

Ή Λιλίκα με χαρά της είδε πως είχε φάει τα ψίχουλα και το σιτάρι.

Το απόγεμα η Λιλίκα έπαιζε στην αυλή με ένα στεφάνι από βαρέλι. Μα πάντα είχε το νου της στο πουλί. Παρακολουθούσε τον Αζόρ, πού καθόταν στην αυλή.

Η Σπίθα ήταν μέσα στο σάβλο με τα μικρά της. Ἡ γάτα πάλι ήταν ξαπλωμένη στη λιακάδα και κοιμόταν.

Ἡ Λιλίκα στερέωσε τὴ σανίδα στὸ φράχτη γιὰ νὰ προφυλάξῃ τὸν κότσυφα ἀπὸ τὴ βροχή.

-Λιλίκα... μου μαζεύεις λίγο μαϊντανό; τις φώναξε η γιαγιά της.

-Αμέσως γιαγιά, αμέσως! Εἶπε κι ἔτρεξε, ἀνοίξε και ξανάκλεισε τὴν πόρτα τοῦ κήπου με προσοχή. Μάζεψε γρήγορα γρήγορα ἓνα ματσάκι μαϊντανό και μια πού μπήκε στον κήπο, «ας ρίξω μια ματιά, εἶπε, και στον κότσυφά μου».

Μα μόλις πῆγε κοντά ἔμεινε με ἀνοιχτό τὸ στόμα. Ἐνα ποντικάκι, ἓνας μικρούλης αρουραῖος ἔτρωγε τὸ φαί τοῦ κότσυφα.

Ἡ Λιλίκα ἔκανε νὰ το διώξει, μα αὐτό που νὰ το κουνήσει. Ὁ κότσυφας τότε τεντώνει τὸ κεφάλι του, του δίνει ἓνα δυνατό τσίμπημα με τὸ ράμφος του κι ἀναγκάζει τὸν κλέφτη νὰ το βάλει στα πόδια.

Ἦστερα τσίμπησε δυο τρία σπυριά σιτάρι και σαν ἱκανοποιημένος κοίταζε τώρα τὸ κοριτσάκι.

Η Λιλίκα γύρισε ενθουσιασμένη στη γιαγιά και της έδωσε το μαϊντανό που είχε μαζέψει.

Όταν η Μαίρη και ο Ντίνος ήρθαν να παίξουν, τους πήρε κάτω στο υπόστεγο κι έδεσαν μια κούνια από χοντρό σκοινί. Όλο το απόγευμα τα παιδιά το πέρασαν στην κούνια.

Την άλλη μέρα πήγαν μαζί με τη Λουΐζα να δουν τί γίνεται ο κότσυφάς τους. Είχε ακόμα λίγο ψωμί και σιτάρι, μα η μικρούλα τού έριξε κι άλλο.

- Να, αυτό του αρέσει πολύ, είπε η Λουΐζα σκύβοντας να σπρώξει ένα μικρό σκουλήκι, που σερνόταν μέσα στα χόρτα. 'Ο κότσυφας είδε το σκουλήκι που στριφογύριζε στο χώμα, κοντά του. Το άρπαξε απότομα με το ράμφος του και το κατάπιε ολόκληρο.

Η Λιλίκα τού έφερε εκείνη την ημέρα κι άλλα δυο σκουληκάκια, που είχαν κι αυτά την ίδια τύχη με το πρώτο. Ο κότσυφας δε φοβάται πια τις δύο ξαδερφούλες. Κατάλαβε κι αυτός πως ήταν φίλες του. Τέντωνε το λαιμό του κι έμοιαζε σαν να τους έλεγε "ευχαριστώ", με το ζωηρό τον βλέμμα.

-Τι ωραία, είπε η Λιλίκα. Μου φαίνεται πως ο κότσυφας γιατρεύτηκε. Το απόγευμα το πέρασαν με τη Λουΐζα στα χωράφια. Μάζεψαν άφθονο χορτάρι για τα κουνέλια. Το βραδάκι έτρεξαν βιαστικές στον κήπο να δουν τον κότσυφά τους. Τι περίεργο! Όταν έφτασαν στη φωλιά τού τραυματία τη βρήκαν άδεια!

16. Μαμά και κόρη

Μα τί έγινε ο κότσυφας ; Μήπως έφυγε; Μήπως τον έφαγε καμιά γάτα της γειτονιάς ή γάτα τού σπιτιού;

Οι δύο ξαδέρφες τον εζήτησαν παντού μέσα στον κήπο. Μα δεν τον βρήκαν πουθενά.

-Ποιός ξέρει αν θα τον ξαναδούμε, της είπε η Λουΐζα, κι αν θα ξανάρθει πάλι να κοιμηθεί στη φωλιά που τού έφτιαξες.

Κάθε μέρα η Λιλίκα πήγαινε στον κήπο και κοίταζε την άδεια φωλιά.

Μα ήρθαν και φορές που δεν μπορούσε να πάει κάθε μέρα. Και να γιατί. Πήρε γράμμα από τη μητέρα της, που της έγραφε πως θα ερχόταν στο χωριό την Κυριακή. Η Λιλίκα έκανε σαν τρελή απ' τη χαρά της.

Άρπαξε από τα χέρια τη θεία της κι άρχισε να χοροπηδάει. Έπειτα συλλογίστηκε: Μήπως έρχεται να με πάρει;

Ήταν στη μέση ο Νοέμβρης κι η Λιλίκα λογάριαζε πως πέρασε κιόλας ένας μήνας. Τι γρήγορα πού πέρασέ! Και όμως της φαινόταν σαν να είχε έρθει χθες.

Το Σάββατο το απόγευμα ανέβηκε να δει τη Λουΐζα που ετοίμαζε το δωμάτιο.

Δε μού λες Λουΐζα, τη ρώτησε δειλά δειλά, καθώς τη βοηθούσε να στρώσει το κρεβάτι. Ξέρεις γιατί έρχεται η μαμά μου; Μήπως έρχεται να με πάρει;

Η Λουΐζα κρατώντας τα γέλια της είπε:

-Θέλεις να γυρίσεις στην Αθήνα;

-Όχι, απάντησε η Λιλίκα, έπειτα από μικρή σιωπή. Θα ήθελα πολύ να είμαι μαζί με τους γονείς μου, αλλά μ' αρέσει καλύτερα η Ελαταριά από την Αθήνα. Δεν θέλω να χωρίσουμε Λουΐζα μου!

-Με λίγα λόγια, μικρούλα μου, θα ήθελες να μείνεις ακόμα εδώ.

Ή Λιλίκα είπε ένα πνιγμένο «ναι» και χαμήλωσε τα μάτια της.

-Ε καλά, της είπε η Λουΐζα αγκαλιάζοντάς την. Θα παρακαλέσουμε τη μαμά σου να σ' αφήσει κοντά μας λίγο καιρό ακόμα. Την Κυριακή είχαν πάει όλοι στην πλατειά τού χωριού. Η κυρά Πηνελόπη έφτασε με το πρώτο λεωφορείο. Χάρηκε πολύ πού βρήκε τη Λιλίκα τελείως αλλαγμένη. Τα χλωμά μαγουλάκια της άρχισαν να ροδίζουν. Είχε ζωηρέψει αρκετά. Κοίταξε μαμά, της έλεγε στο δρόμο: Αυτό εκεί το μονοπάτι πάει στην Τρανή-Λάκκα. Εκεί είναι το μαγαζί τού Κουτσαντρέα, πού πήραμε τα παπούτσια και τις κάλτσες. Κοίταξε τα παπούτσια μου, μαμά. Ή κυρά Πηνελόπη είχε φέρει ένα μεγάλο πακέτο και το άνοιξε πάνω στο τραπέζι της τραπεζαρίας. Είχε μέσα ένα κουτί με διάφορα ζαχαρωμένα φρούτα, «φρουί γλασσέ», όπως τα έλεγε, ένα σακουλάκι καραμέλες, ένα φορεματάκι της Λιλίκας. Ακόμα είχε φέρει δύο ζευγάρια μάλλινες κάλτσες κι ένα ζευγάρι παπούτσια.

Ε, λοιπόν ανιψιά, είπε η γιαγιά, κλείνοντας το μάτι στην κυρά Πηνελόπη. Θα μας την πάρεις τη Λιλίκα;

-Και βέβαια θα την πάρω. Αρκετόν καιρό κάθισε μαζί σας.

Τώρα είναι η σειρά μας.

Η Λιλίκα κοίταζε τη Λουίζα, πού δαγκωνόταν να μη γελάσει και καταλάβαινε πως η μαμά της το έλεγε στ αστεία.

-Δεν μού λες μαμά, εί πε. Αφού θα φύγω αύριο τί σου κατέβηκε να μας κουβαλήσεις εδώ όλα αυτά τα χειμωνιάτικα

- Μπράβο Λιλίκα, φώναξε η Λουίζα, ενώ όλοι γελούσαν.

-Έλα μου δω κουκλίτσα μου, της είπε η μαμά της και την πήρε στην αγκαλιά της.

17. Στο σχολείο

Επειδή η Λιλίκα ήταν ενθουσιασμένη με την καινούργια της ζωή στο χωριό, η μαμά της έπε πως μπορούσε να μείνει όσον καιρό ήθελε στην Έλαταριά.

-Θα περάσεις όλο το χειμώνα με τους θείους σου, της είπε. Και μια πού είσαι καλά, σωστό είναι να πάς και στο σχολειό μαζί με τους φίλους σου, τη Μαίρη και τον Ντίνο. Ο πατέρας σου κι εγώ θα ερχόμαστε να σε βλέπουμε όσο μπορούμε πιο συχνότερα. Την Πρωτοχρονιά θα έρθουμε κι οι δύο, γιατί η φίλη μας η κυρά Κατίνα μας υποσχέθηκε πως θα καθίσει μερικές ημέρες στο θυρωρείο.

Η Λιλίκα ήταν πολύ ευχαριστημένη με τις καινούργιες υποσχέσεις. Άγκάλιασε σφιχτά τη μαμά της και τη φιλούσε. Της υποσχέθηκε να της γράφει κάθε βδομάδα ένα πολύ μεγάλο γράμμα.

Το μεσημέρι η κυρά Πηνελόπη ευχαριστήθηκε πολύ, πού έβλεπε την κόρη της να τρώει με μεγάλη όρεξη. Έφαγε ένα μεγάλο κομμάτι μοσχαράκι και άλλο τόσο από κουνέλι. Φυσικά η κυρά Πηνελόπη γύρισε όλο το σπίτι.

Η Λιλίκα ήταν πολύ περήφανη να δείχνει στη μαμά της πως όλα τα ζώα τη γνωρίζουν. Πώς δε φοβάται πια τις αγελάδες και το άλογο. Πώς η Σπίθα και τα μικρά της τρέχουν άμα τα φωνάζει και πως ο Άζόρ της φέρνει το ξύλο πού πετάει πολύ μακριά στην αυλή.

Με την κόρη της και τα ξαδέρφια της, η κυρά Πηνελόπη πήγαν στον κήπο και στο λιβάδι. Οι ψηλές λεύκες δεν είχαν πια στην κορφή τους παρά λίγα μόνο ξερά χρυσαφιά φύλλα, πού σιγότρεμαν στο ελαφρό αεράκι

Δεν μπορούσαν να πάνε στο κοντινό δάσος γιατί ο καιρός ήταν βροχερός και οι δρόμοι γεμάτοι λάσπες.

Έκαμαν όμως επίσκεψη στο σπίτι του κυρ Γιάννη του Καραδόντη, του πατέρα της Μαίρης και του Ντίνου.

Η Λιλίκα τους είχε γνωρίσει πολύ καλά και την αγαπούσαν κι αυτοί σαν δικό τους παιδί. Η κυρία Καραδόντη, που γνώριζε καλά τη Διευθύντρια, πρότεινε στην κυρά Πηνελόπη να πάνε να τη δουν μαζί. Και την επομένη μέρα πήγαν.

Το σχολείο ήταν χτισμένο πέρα από το μεγάλο δρόμο, πλάι στην εκκλησία. Ήταν ένα συμπαθητικό κτίριο, με μεγάλα παράθυρα και πλατειές μαρμάρινες σκάλες. Γύρω γύρω ήταν όλο δέντρα καρποφόρα. Κι ο ήλιος κι ο αέρας του χωριού τ' αγκάλιαζαν από παντού.

Η Διευθύντρια τους δέχτηκε μ' ευγένεια στο μικρό γραφείο της, στολισμένο με λουλούδια του κάμπου.

- Σε ποιά τάξη πήγαινες παιδί μου; Ρώτησε τη Λιλίκα που την κοίταζε με σεβασμό.

- Στην τετάρτη. Μα ξέρω καλά και τις τέσσερες πράξεις της Αριθμητικής.

Η Διευθύντρια χαμογέλασε με καλοσύνη.

- Αύριο το πρωί να έρθεις στο σχολείο, της είπε. Θα καθίσεις με τη φιλενάδα σου τη Μαίρη.

18. «Η Αθηναία! Ή Αθηναία!»

Την άλλη μέρα πρωί πρωί η κυρά Πηνελόπη έφευγε για την Αθήνα. Την συνόδεψαν όλοι στο αυτοκίνητο μαζί με τη Λιλίκα. Ήταν εκεί κι ο Ντίνος και η Μαίρη, να πάνε τη Λιλίκα στο σχολείο. Η Λιλίκα φορούσε τη μαύρη ποδίτσα της. Είχε πάρει μαζί κι ένα τετράδιο, μολύβι και τη γόμα της. Η ώρα του χωρισμού ήταν συγκινητική. Όλοι την φίλησαν και την αποχαιρέτησαν. Κι όταν ξεκίνησε το αυτοκίνητο, η Λιλίκα είχε καρφωμένα τα μάτια της επάνω του και κουνούσε ολοένα το άσπρο μαντηλάκι της ως την ώρα που το αυτοκίνητο χάθηκε στη στροφή του. δρόμου.

-Ωρα για το σχολείο! Της είπε η θεία της.

Όταν έφτασαν και οι τρεις τους στο σχολείο δεν είχε ακόμα χτυπήσει η καμπάνα.

Τα παιδιά έπαιζαν και θορυβούσαν στην αυλή. Μόλις είδαν τη νέα μαθήτριά, μαζεύτηκαν γύρω της και την κοίταζαν με περιέργεια. Η Λιλίκα τα έχασε κι έσφιγγε το τετράδιο και το μολύβι πάνω της.

Έπειτα άρχισαν βροχή οι ερωτήσεις.

-Μένεις στην Έλαταριά;

-Θα 'ρχεσαι κάθε μέρα στο σχολείο;

-Για να δω την κασετίνα σου.

-Πώς σε λένε;

-Πόσων χρονών είσαι;

-Σε ποιά τάξη θα πάς;

Η Λιλίκα μια απάντηση μονάχα έδινε:

-Με λένε Λιλίκα. Λιλίκα Ζαμπούχου.

-Λιλίκα ! Λιλίκα! Φώναξε ένας διαβολάκος με μαύρα έξυπνα μάτια. Λιλίκα! Τι 'όνομα είναι αυτό; Κι έσκασε στα γέλια.

-Όνομα έ-λ-λ-η-υ-ι-κ-ο, του απάντησε θυμωμένη η Λιλίκα.

Μα ο μικρός διαβολάκος το δικό του:

-Λι-λί-κα!. Λι-λί-κα! Φώναζε ρυθμικά κα χαχάνιζε ολοένα.

-Τι τρέχει; Φώναξαν μερικοί άλλοι και ζύγωσαν κι αυτοί.

-Τι τρέχει; Από που μας ήρθε αυτή η καινούργια;

Κι όλοι μαζί άρχισαν να φωνάζουν:

-Η Α-θ-η-ν-α-ί-α! Η Α-θ-η-ν-α-ί-α!

Η Λιλίκα δεν ήξερε τί να κάνει. Δάκρυα της ήρθαν στα μάτια. Ήταν έτοιμη να κλάψει.

-Φύγετε από δω, φύγετε από δω, φώναξε κατακόκκινη από το θυμό της η Μαίρη. Το ίδιο και ο Ντίνος.

Ευτυχώς εκείνη τη στιγμή χτύπησε το κουδούνι και τα παιδιά μπήκαν στη γραμμή τους.

Η κυρία Έλενίτσα, η Διευθύντρια, φάνηκε στο κατώφλι της πόρτας. Είδε τη Λιλίκα συμμαζεμένη, έτοιμη να κλάψει, και τα βλέμματα όλων απάνω της.

-Τι συμβαίνει; Τι τρέχει; Ρώτησε.

Έπειτα κατάλαβε. Ήταν η καινούργια μαθήτριά που τους έκανε άνω κάτω με την παρουσία της.

Λιλικά!! Λιλικά!.. φώναζε ρυθμικά και χαχάνιζε δλοένα.

Μα γιατί την κάνετε να υποφέρει τόσα; Δεν είναι κι αυτή ένα παιδί όπως εσείς;

-Κυρία, είπε ένας άλλος πιτσιρίκος, γι' αστεία τα κάνουν όλοι τους.

-Δεν είναι αστεία αυτά όταν ο άλλος υποφέρει. 'Ελάτε τώρα στη γραμμή σας. Προσευχή.

Όλη η τάξη άρχισε να ψάλλει μαζί:

*Με τα' άλλα τα παιδάκια που ευλογείς
ευλόγησε κι εμάς, Χριστέ μας,
το δρόμο δείξε μας της αρετής,
προστάτης γίνε μας κι οδήγησέ μας.*

*Σκύβουμε το κεφάλι ταπεινά
κι. υψώνουμε τ' αδύνατά μας χέρια,
την προσευχή μας κάνουμε δειλά
στ' άγια Σου πόδιά πού πατούν στ' αστέρια.
Δέξου τη δέηση από στόμα αγνό,
Πατέρα, δίπλα μας σωτήρας στάσου,
και φύλαγέ μας πάντα απ' το κακό,
άξια να γίνομε κι εμείς παιδιά Σου.*

Έπειτα μπήκαν όλοι στην τάξη για το μάθημα.

19. Γύρω από το τζάκι

Όλα τα παιδιά την αγαπούσαν στο σχολείο τη Λιλίκα, γιατί ήτανε καλή κι ευγενική μαζί τους. Έπειτα έβλεπαν πόσο δυνατή ήτανε σε όλα τα μαθήματα.

Στα διαλείμματα, όταν οι μεγάλες μαθήτριες έπαιζαν τις κουμπάρες, την έπαιρναν για κοριτσάκι τους. Κι όταν η Λιλίκα έκανε τη δασκάλα, όλα τα μικρότερα παιδιά ήθελαν να είναι μαθητές της.

Ο καιρός είχε κρυώσει κι οι μέρες είχαν μικρύνει. Όταν σχολούσε το απόγεμα η Λιλίκα ήταν σχεδόν νύχτα πια. Δεν τους έπαιρνε ο καιρός για παιγνίδια. Έτσι μαζεύονταν στο σπίτι, γύρω από το τζάκι.

Η γιαγιά έπλεκε. Ή θεία πάντα είχε κάποια ασχολία. Η θαμπάλωνε η θα καθάριζε ξερά φασόλια για την επόμενη. Η Λουίζα κεντούσε ένα τραπεζομάντηλο. Ο κυρ Σπύρος διάβαζε εφημερίδα. Κι ο Παναγιώτης πολεμούσε με τα σύνεργα της ψαρικής του.

Ο Ντίνος φυλλομετρούσε ένα βιβλίο με εικόνες και θαύμαζε τους ζωηρούς χρωματισμούς του. Και οι δύο μικρούλες φιλενάδες μόλις τέλειωναν τα μαθήματά τους περνούσαν τις χάντρες σε κλωστές η κολλούσαν χαλκομανίες στα βιβλία τους.

-Για κοίταξε την κούκλα σου Λιλίκα, με τί τρόπο σάς κοιτάζει! Της αρέσουν φαίνεται πολύ οι χαλκομανίες! είπε ο Παναγιώτης.

Μα που ν' ακούσει η Λιλίκα. Προσπαθούσε να κόλληση ένα λαγό πού είχε σκιστή λίγο στην άκρη το χαρτί του.

Λίγο πριν από το φαγητό ο Ντίνος Και η Μαίρη καληνύχτιζαν κι έφευγαν.

Δεν αργούσαν να σηκωθούν από το τραπέζι.

Και τότε η Λιλίκα κι η γιαγιά της μαζεύονται κοντά στο τζάκι και παρακολουθούν τη φωτιά.

Πόσο της αρέσουν της Λιλίκας οι παράξενες και τρεμουλιαστές γλώσσες της φωτιάς πού γλείφουν τα κούτσουρα και φωτίζουν το δωμάτιο με φώς κοκκινωπό. Και τί γλυκό της φαίνεται τω μονότονο τραγούδι πού βγαίνει από τους χλωρούς κορμούς και μοιάζει σαν ένα μακρινό και δίχως τέλος σφύριγμα Έπειτα της φαίνεται πως βλέπει βαθιές σπηλιές μέσα στα

φλογισμένα κούτσουρα, παλάτια πύρινα, πού πριν καλά καλά προφτάσει να τα δει σωριάζονται στην ασημένια στάχτη.

Μα πριν να τελειώσει η φωτιά... το παραθύρι της, η Λιλίκα ένιωθε τα βλέφαρά της να βαραίνουν. Ένας γλυκός ύπνος της έκλεινε τα μάτια.

-Λιλίκα, στο κρεβάτι σου, της φώναζε τότε η Λουίζα. Κι ανέβαιναν κι οι δύο μαζί στο δωμάτιό τους.

20. Ένα παράξενο σιρόπι

Ο κυρ Γιάννης ο Καραδόντης, ο πατέρας της Μαίρης και του Ντίνου, ήταν ένας άνθρωπος ήσυχός κι εργατικός. Δουλειά και σπίτι. Αυτήν εδώ την εποχή πού δεν έχει δουλειές στο χωράφι κάθεται όλη μέρα· σχεδόν στο σπίτι. Σ' ένα μικρό δωματιάκι, «το μαραγκούδικό» του όπως το λέει, φτιάχνει ένα σωρό πράγματα: κυψέλες, καροτσάκια, ότι τού τύχη.

Ο μελισσώνας του έχει πέντε κυψέλες μόνο και λογαριάζει την άνοιξη να πιάσει νέα σμήνη. Στο σπίτι τού κυρ Γιάννη τα παιδιά παίζουν όπως και στο σπίτι του κυρ-Σπύρου. Σήμερα η Λιλίκα τέλειωσε νωρίτερα το γράψιμό της και σηκώθηκε από το τραπέζι, να ξεμουδιάσει λίγο. Ο Ντίνος είχε πάει να δει τί έφτιαχνε ο πατέρας του. Η Λιλίκα έμεινε δίχως δουλειά και μόνη. Πήγε λοιπόν στη κουζίνα να κάνει συντροφιά στην κυρά Μαργαρίτα.

-Ρύζι είναι, τη ρώτησε η Λιλίκα καθώς την είδε να ρίχνει από μια χαρτοσακούλα κάτι σε μια μεγάλη κατσαρόλα.

-Όχι, είπε η κυρά Μαργαρίτα. Ζάχαρη είναι, ζάχαρη κι έριξε νερό από πάνω κι έβαλε την κατσαρόλα στη φωτιά.

-Κομπόστα θα κάνετε θεία; ρώτησε η Λιλίκα.

-Όχι Λιλίκα. Σιρόπι κάνω.

-Σιροπι; Με ζάχαρη μονάχα;

-Ναι, με ζάχαρη μονάχα.

-Και θα το πίνετε με νερό;

-Όχι, χωρίς νερό, είπε γελώντας η κυρά Μαργαρίτα.

Η Μαίρη άκουγε το διάλογο και γελούσε με την καρδιά της.

Έπειτα δεν βάσταξε.

-Είναι σιρόπι για τις...

-Μην το Πεις, την έκοψε η μαμά της. Αύριο θα' ρθει μαζί μου η Λιλίκα για να δει τί θα γίνει το σιρόπι.

Το βράδυ η Λιλίκα έλεγε στους θείους της:

-Η κυρά Μαργαρίτα ετοιμάζει κάτι τι πολύ πολύ ωραίο!

Την άλλη μέρα το πρωί πήγε από τις 8 στις Μαίρης.

-Α, ήρθες για το σιρόπι Κοίταξέ το τώρα πως έγινε Λιλίκα. Είναι πηχτό και παγωμένο. Έλα να δεις τώρα τί θα κάνω.

Και πήρε τη βαριά κατσαρόλα στα χέρια και βγήκε έξω, στην αυλή. Η Λιλίκα την ακολούθησε περίεργη, κι από πίσω της η Μαίρη και ο Ντίνος πού με κόπο συγκρατούσαν τα γέλια τους.

Η κυρά Μαργαρίτα πήγε στο βάθος του κήπου κι ακούμπησε την κατσαρόλα της μπροστά σε μια κυψέλη. Σήκωσε κατόπι τη μικρή ξύλινη σκεπή της. Η Λιλίκα είδε τώρα το εσωτερικό της κυψέλης.

-Τι νοικοκυρεμένο πού είναι! Είπε.

Πάνω πάνω ήταν κρεμασμένες οι κηρήθρες, κάτι πλάκες κίτρινες γεμάτες τρύπες. Σε μια γωνιά ήταν τοποθετημένο ένα κουτί μ' ένα μικρό σωλήνα κλειστό στην άκρη.

Με την κουτάλα η κυρά Μαργαρίτα γέμισε σιρόπι το κουτί. Έπειτα ανασκόπησε τον κυψέλη. Το ίδιο έκανε κατ στις υπόλοιπες κυψέλες.

-Κατάλαβες λοιπόν τώρα, Λιλίκα; Μέ τό κρύο τα λουλούδια έχουν μαραθεί. Και οι μέλισσες μένουν κλεισμένες στην κυψέλη όλο το χειμώνα. Πρέπει λοιπόν να 'χουν να τρώνε, Γι αυτό τους δίνουμε το σιρόπι. Τό κουτί πού είδες στην κυψέλη είναι «ο τροφοδότης».

Θα σου δείξω ένα άλλο παρόμοιο στό σπίτι. Θέλεις τώρα να δοκιμάσεις το σιρόπι;

-Α όχι! Όχι, ευχαριστώ, απάντησε η Λιλίκα πού δέν συλλογιζόταν άλλο από τίς μέλισσες.

21. Τα καινούργια παπούτσια της κούκλας

Ο χρόνος έκλεινε. Το χωριό είχε ντυθώ τα χειμωνιάτικά του. Κι ήταν μελαγχολικό και οι δρόμοι του γεμάτοι λάσπες. Ή Λιλίκα περπατούσε με τόση προσοχή πού ούτε τα παπούτσια της δεν λάσπωνε. Φορούσε ένα αδιάβροχο πού η κουκούλα του της έκρυβε σχεδόν όλο το πρόσωπο. Τα παπούτσια της ήταν τόσο ελαφρά πού της επέτρεπαν να πηδάει εύκολα τις λάσπες. Δεν αποφάσιζε όμως να παίρνει και την κούκλα της μαζί, γιατί ήταν τα καλτσάκια της κοντά και φορούσε πέδιλα. Όταν την πήγαινε στο σπίτι της Μαίρης, την τύλιγε μ' ένα μάλλινο μικρό σεντόνι για να την προφυλάξει από την «υγρασία». Ένα βράδυ πού κάθονταν κοντά στο τζάκι ρώτησε τη γιαγιά της αν ήταν εύκολο να μακρύνει λίγο τα καλτσάκια της κούκλας της, να μη κρυώνει.

-Αυτό είναι πολύ εύκολο, της είπε η γιαγιά. Κι έψαξε μέσ' το καλαθάκι της και με το νήμα πού βρήκε στο ίδιο χρώμα έπλεξε πάνω τους όσο μάκρος χρειαζόταν. Όλοι στο σπίτι γελούσαν και η Λιλίκα ήταν ευχαριστημένη. Έλα πού ήθελε τώρα να της βγάλει και τα πέδιλα και να της φορέσει χειμωνιάτικα παπούτσια.

-Άκουσε Λιλίκα, της είπε ο Παναγιώτης. Εγώ θα κάνω τα παπούτσια της κούκλας σου.

Έψαξε μέσα σ' ένα συρτάρι και βρήκε δύο μεγάλους φελλούς. Έπειτα με το σουγιά του άρχισε κάτι να σκαλίζει στο φελλό. Δούλευε με όλες τις λεπίδες τού σουγιά του. Με μια λίμα, πού την πύρωσε λιγάκι στη φωτιά, έκαιγε σε βάθος το φελλό, για να τον σκάψει όσο ήθελε. Κι ύστερα από κάμποσες δοκιμές η κούκλα φόρεσε τα καινούργια της παπούτσια. Μα της έπεφταν από τα πόδια.

Ο Παναγιώτης σκέφτηκε τότε να της Βάλη λίγη κόλλα στις πατούσες.

-Μη, μη, διαμαρτυρήθηκε η Λιλίκα, δεν θα βγαίνουν έτσι τα παπούτσια της και πως θα τις αλλάζω τις κάλτσες;

-Θα μπόρεσης, είπε ο Παναγιώτης. Θα τα βγάλεις την άνοιξη, φτάνει να βούτηξες τα πόδια της σε χλιαρό νερό.

Ὁ Παναγιώτης μὲ τὸ σουγιά του ἄρχισε νὰ σκαλίζη στὸ φελλό.

-Ε, καλά, είπε τότε η Λιλίκα.

Την άλλη μέρα έκανε κρύο δυνατό.

-Θα χιονίσει κάπου, είπαν.

Και πραγματικά είχε χιονίσει. Ἐπὸ το παράθυρο είδε η Λιλίκα ν' ασπρίζουν πέρα ο κάμπος, τα βουνά, τα δέντρα. Η αυλή ήταν γεμάτη ἀπὸ λιωμένο χιόνι κι ἀπὸ λάσπη.

-Για κοίταξε Λουίζα τη γατούλα μας. Τι κωμικά πού περπατάει. Ὅλο και τινάζει τα πόδια της. Αχ καημένη μου γατούλα. Είναι τρομερό να περπατάς ξυπόλυτη μέσα στα νερά.

.Θθ' αρρωστήσεις.

-Κρίμα πού δεν έχει να φορέσει παπούτσια, είπε η Λουΐζα γελώντας.

-Θα της φτιάξω εγώ, είπε η Λιλίκα.

Κι όλο το απόγευμα το διέθεσε να κάνει τέσσερα μικρά σακουλάκια, σαν παπούτσια, για τη γάτα. Έπειτα τη φώναξε, την πήρε στην αγκαλιά της, της τα φόρεσε και την άφησε στο πάτωμα.

Ήταν να τη βλέπεις και να γελάς. Μ' εκείνα τα παράξενα παπούτσια τα έχασε η γατούλα. Τίναζε και ξανατίναζε τα πόδια της, να τα ξεφορτωθεί.

«Που ακούστηκε γατούλα με παπούτσια !», θά συλλογίζόταν. Τέλος τα κατάφερε. Το ένα έπειτα από το άλλο έφυγαν τα παπούτσια από τα πόδια της.

-Κοίταξέ την, είπε η Λιλίκα, συνήθισε ξυπόλυτη η κυρά και δεν της αρέσουν τα παπούτσια. Αυτό λοιπόν ήταν το «ευχαριστώ» σου για την περιποίηση ; Έννοια σου όμως και θα σου βάλω κόλλα στις πατούσες σου. Και τότε να σε δω ψιφίνα μου, τί θα κάνεις. Θέλεις δε θέλεις, θα τα φορέσεις όλο το χειμώνα!

22. Η γαλόπουλα της Πρωτοχρονιάς

Ο κυρ Σπύρος πήρε γράμμα από τον πατέρα της Λιλίκας πως θ' ανέβαιναν στο χωριό, να περάσουν μαζί τους την πρωτοχρονιά. Χαρά πού είχε η Λιλίκα. Είχαν καλεσμένη και την οικογένεια τού Καραδόντη, να φάνε μαζί.

Την παραμονή όλο το σπίτι ήταν άνω κάτω με τις προετοιμασίες. Έπρεπε να ετοιμασθούν τα γλυκά, ν' αγορασθούν χίλια δύο πράγματα για το τραπέζι της πρωτοχρονιάς. "Έπρεπε ακόμα ν' αγορασθούν και μερικά δώρα για τα παιδιά! Έπειτα ήταν και η γαλοπούλα.

-Έλα Λιλίκα, της είπε η θεία της κατά το μεσημεράκι, έλα μαζί μου να πάμε για τη γαλοπούλα.

-Για τη γαλοπούλα; Είπε γεμάτη απορία η Λιλίκα, πού δεν είχε δει τόσον καιρό στα σπίτι γαλοπούλα.

-Ναι, για τη γαλοπούλα. Θα πάμε να την πάρουμε από τη μάνα της, είπε γελώντας η .θεία της.

-Πάμε, είπε και ξεκίνησαν.

Πήγαν ως την άλλη άκρη του χωριού. Στάθηκαν απ' έξω από μια πλίθινη καλύβα, πού είχε ένα φτωχικό περιβολάκι. Έκεί έμενε καταμόναχη η κυρά Παγώνα, μια συμπαθητική φτωχή γριούλα.

-Κοίταξε Λιλίκα, εκείνην εκεί την ξύλινη παράγκα.. Είναι τα σπιτάκι πού μένουν όλες οι γαλοπούλες του `χωριού. `Η κυρά Παγώνα τις φροντίζει. Δεν είναι βέβαια δικές της. Αύτη είναι μόνο φύλακάς τους. Κάθε σπίτι στέλνει εδώ τη γαλοπούλα του, να τη φροντίζει η γριούλα. Κι έτσι ζει και η κυρά Παγώνα με τα χρήματα πού παίρνει και γλιτώνουν όλοι από τις έγνοιες.

Έπειτα μπήκαν στην αυλή. Πω, πω! Τι φωνές και τί κακό

-Κλου-κλου-κλου, κλου-κλου-κλου, χάλασε ο κόσμος!

Και η Λιλίκα είδε καμιά τριανταριά γάλους φωνακλάδες πού είχαν όλοι από ένα διακριτικά χρωματιστό . βραχιόλι στο πόδι τους.

-Καλημέρα σας, είπε η κυρά Παγώνα. Ήξερα πως θα 'ρθήτε. Το κοπάδι μου όσο πάει και λιγοστεύει τούτες τις ημέρες. Καμιά δεκαριά μου πήραν σήμερα. Να, εκείνη είναι η δική σας, με το κόκκινο βραχιόλι.

Έτρεξε και την έπιασε και την κρατούσε τώρα στην αγκαλιά της. Μα το καημένο το πουλί την ξεκούφανε με τις φωνές του, όταν η κυρά Βασιλική του έδεσε τα δύο του πόδια.

-Αύριο κυρά Παγώνα, θα σε περιμένουμε στο σπίτι. Να' ρθεις δίχως άλλο. Και της έσφιξε το χέρι, δίνοντάς της με τρόπο κι ένα χαρτονόμισμα.

-Όλες το ίδιο μού λέτε κυρά Βασιλική μου. Θέλετε να 'ρθω να πάρω μεζέ από τη γαλοπούλα σας. Μα πως να φάω γαλοπούλα; Αυτές τις έχω χρόνια τώρα σαν παιδιά μου. Όχι, δεν μπορώ να έρθω. Ευχαριστώ πολύ.

-Ε, τότε χαίρετε, κυρά Παγώνα, χρόνια πολλά. Και του χρόνου με το καλό.

-Χαίρετε, χαίρετε, και να 'χετε την ευχή μου.

Στο δρόμο η Λιλίκα ρωτάει τη θεία της:

-Είναι αλήθεια θεία, πως δεν μπορεί να φάει γαλοπούλα; Τόσο πολύ τις αγαπάει;

-Ναι, ναι παιδί μου, αλήθεια είναι.

-Αν ήμουν κι εγώ στη θέση της, είπε η Λιλίκα, το ίδιο θα έκανα. Δεν θα μπορούσα να βάλω ούτε μπουκιά στο στόμα μου.

Κι έπειτα από λίγο πρόσθεσε:

-Ευτυχώς όμως πού δεν την γνώριζα τη γαλοπούλα!

23. Η Πρωτοχρονιά.

Τι ωραία μέρα ήταν η Πρωτοχρονιά εκείνη στο χωριό. Είχαν έρθει οι γονείς της Λιλίκας και έφεραν μαζί τους πολλά πακέτα από την Αθήνα. Τα παιδιά ήταν γεμάτα περιέργεια. Με καρδιοχτύπια περίμεναν την ώρα ν' ανοίξουν τα ωραία χρωματιστά πακετάκια, να πάρουν τα δώρα τους. Τι να είναι; Συλλογίζονταν. Οι σπάγκοι τέλος λύθηκαν και ο καθένας πήρε το δωράκι του. Ήταν πρώτα δύο σκοινάκια για το πήδημα με ωραία χρωματιστά χερούλια και μια σβούρα για τον Ντίνο. "Έπειτα ένα ωραίο φορεματάκι για το Λουϊζάκι, ένα ζευγάρι καλά παπούτσια για τη θεία, ένα καπέλο τού κυρ Σπύρου, και μια ωραία γραβάτα για τον Παναγιώτη, και τέλος ένα ζευγάρι κάλτσες μάλλινες για τη γιαγιά.

-Ευχαριστώ, ευχαριστώ, και του χρόνου, άκουγες ολοένα.

Στο τραπέζι είχαν όλοι κέφι. "Έφαγαν με όρεξη το ωραίο φαγητό και το βρήκαν νοστιμότατο.

Κάποιος χτύπησε στην πόρτα.

-Θα 'ναι η κυρά-Παγώνα, είπε η θεία.

-Ναι, ναι, αυτή θα είναι, είπε κι η Λιλίκα, κι άρπαξε βιαστικά την πιατέλα με το υπόλοιπο της γαλοπούλας και την πήγε στην κουζίνα.

-Μα τί έπαθες Λιλίκα, της είπε η μητέρα της όταν ξαναγύρισε.

-Μη θυμώνεις μαμά ! Δεν ήθελα να δει η κυρά Παγώνα την κορούλα της μέσ' την πιατέλα.

Όλοι γέλασαν με τη σκέψη της Λιλίκας.

Η κυρά Παγώνα μπήκε χαμογελαστή κι ευχήθηκε σ' όλους την καλή χρονιά. Έπειτα ρώτησε και για τη γαλοπούλα, πως έγινε, αν η ήταν νόστιμη, παχιά...

-Πολύ ωραία ήτανε γιαγιά, είπε η κυρά Βασιλική.

-Μαμά, είπε στενοχωρημένη η Λιλίκα, δεν πιάνετε καμιά άλλη κουβέντα;

Και για ν αλλάξει η ίδια την κουβέντα πρόσθεσε:

-Ξέρεις γιαγιά, τί δώρα μου 'φεραν ο μπαμπάς και η μαμά;

-Και μένα; Και μένα; φώναξαν και τ' άλλα παιδιά.

-Και τού χρόνου, παιδιά μου, με γεια σας, με χαρά σας, είπε κι η κυρά-Παγώνα.

24. Στην καρδιά του δάσους

Τις πρώτες μέρες τού Γενάρη ο καιρός ήταν γλυκός κι ο μέρες ηλιόλουστες.

Σχεδίασαν λοιπόν να κάνουν μια δροσούλα στο δάσος του χωριού, πού ήταν κάπου ένα τέταρτο της ώρας μακριά.

Τα παιδιά από το βράδυ κιόλας είχαν κάνει τις ετοιμασίες τους. Και τώρα συζητούσαν.

-Εγώ θα χωθώ ως την καρδιά τού δάσους, εκεί που τί δέντρα είναι πολύ ψηλά και πολύ πυκνά και κρύβουνε τον ουρανό. Πολύ θα μού αρέσει η σιωπή κι η ερημιά τού δάσους, είπε η Λιλίκα, πού θυμήθηκε τα μεγάλα δάση των παραμυθιών με τα γιγάντια δέντρα και τα παράξενα ζώα.

- Κι εγώ θ' ανέβω ψηλά στην κορφή μιας γιγάντιας λεύκας, να δω μην...

-Δεν έχει λεύκες στο δάσος μας Ντίνο, τον έκοψε στη μέση η Μαίρη, έχει μόνο πεύκα, βαλανιδιές κι οξιές.

-- Τι λες; Ε, τότε κι εγώ θ' ανέβω στις... μύτες των παπουτσιών μου, να δω μην φαίνεται κανένα κουρσάρικο καράβι στο πέλαγος!

-Δεν αφήνεις τ' αστεία, καημένε Ντίνο, να σκαφθούμε πως θα περάσουμε αύριο καλύτερα. Μην ξεχνάς πως θα έχουμε μαζί μας και μιαν... Αθηναία.

-Ναι, ναι, έχεις δίκιο. Λοιπόν πρώτα λέω να παίξουμε αυτό το παιγνίδι, έπειτα το άλλο, έπειτα ένα άλλο, και έπειτα ένα άλλο, είπε ο Ντίνος τάχα σοβαρά και συλλογισμένα...

-Πάλι τα ίδια έχομε. Μα τί έπαθες απόψε Ντίνο; είπε η Μαίρη πού ήθελε να σκεφθούν σοβαρά το αυριανό τους πρό-γραγραμμα.

-Ε! Παιδιά, αφήστε τις κουβέντες και δρόμο για ύπνο, αύριο πρέπει να σηκωθείτε πολύ πρωί.

Το πρωί όλοι ήσαν έτοιμοι. Πήραν ένα μονοπάτι μέσα από τα χωράφια, να φτάσουν πιο γρήγορα. Ο ήλιος ήταν ακόμα χαμηλά κι ο αέρας δροσερός.

Σ' ένα τέταρτο της ώρας ακριβώς βρέθηκαν έξω από το δάσος. Η Λιλίκα δεν χόρταινε να το κοιτάζει. Τι πυκνό και βαθύ της φαινόταν. Και τί ψηλά πού ήτανε τα δέντρα του!

Θα πάμε πέρα στο ύψωμα τού Λύκου, είπε ο κυρ Σπύρος. Και μπήκανε στο δάσος.

-Τι είναι αυτό το ύψωμα τού Λύκου; ρώτησε η Λιλίκα τη Λουίζα. Έχει λύκους μέσα στο δάσος;

-Όχι, όχι, μόνο ελάφια έχει, είπε η Λουίζα. Μα πάνω σ εκείνο το υψωματάκι, όπου τα δέντρα είναι πιο αραιά, έχει ένα παράξενο βραχάκι πού μοιάζει ίδια κι απαράλλακτα με λύκο.

-Γκαπ! Γκούπ! Ακούστηκαν εκείνη τη στιγμή δυνατοί κρότοι μέσα από το δάσος.

-Είναι οι ξυλοκόποι, είπε η Λουίζα και τάχυναν το βήμα τους.

Είδαν τότε δύο χωρικούς πού κατέβαζαν τα βαριά τσεκούρια τους πάνω στο γέρικο κορμό κι άκουσαν τα

βογγητά τού δέντρου. Έτριξε λυπητερά και έγερνε προς τα δεξιά.

Δυο άλλοι κρατούσαν την άκρη ένας σχοινιού πού ήταν δεμένη στην κορφή του και ήταν έτοιμοι να το τραβήξουν προς το μέρος τους.

Στάθηκαν και κοίταζαν.

Ο γίγαντας τού δάσους έτριξε λίγο ακόμα, άρχισε να κλονίζεται, να γέρνει λίγο λίγο και σε λίγα λεπτά σωριάστηκε φαρδύς πλατύς ανάμεσα στα άλλα δέντρα κι έβγαλε την τελευταία του πνοή, πού έμοιαζε σαν σφύριγμα τού ανέμου.

Έκείνη τη στιγμή πλησίασε κι ο δασοφύλακας και σφράγισε το δέντρο με το ειδικό σφυρί του.

Έπειτα προχώρησαν. Η Λιλίκα πρώτη και καλύτερη. Έσκυβε ολοένα κι έκοβε κυκλάμινα και σε λίγο είχε ένα μπουκετάκι έτοιμο για τη μαμά της.

Η μαμά της την έβλεπε να τρέχει και να πηδάει, γερή, δυναμωμένη κι η καρδιά της χτυπούσε από κρυφή χαρά.

Τώρα η Λιλίκα θέλει να μείνει μόνη μέσ' το δάσος, με τη σιωπή του, με τα ψηλά του δέντρα, με το μισοσκοτάδό του. Να δει, θα νιώσει μέσα στην ψυχή της το φόβο της μοναξιάς;

Κονταίνει τα βήματά της και μένει ολοένα πίσω. Να τώρα τους έχασε από τα μάτια της. Μόνο τα δυνατά γέλια της Λουϊζας φτάνουν ως τ' αυτιά της κάπου-κάπου. Και σε λίγο απόλυτη σιωπή. Δεν ακούει τίποτ' άλλο από την ανάσα της κι από το τρίξιμο των ξερών φύλλων κάτω από τα πόδιά της.

Κοίταζε τα δέντρα σαν αφηρημένη. Και της φάνηκε πως χιλιάδες μάτια, μάτια πράσινα κι ολάνοιχτα, ήταν καρφωμένα επάνω της. Κι έπειτα κάτι σα σβησμένα γέλια χτύπησαν στ' αυτιά της. Και κάτι μουρμουρίσματα παράξενα. Κι έπειτα σαν να άκουε να φωνάζουν τ' άνομά της χιλιάδες στόματα ψιθυριστά:

-Λιλίκα ! α ! α ! Λιλίκα! ά ! α !

Καρφώθηκαν τα πόδια της στο χώμα σα να ήταν μαγεμένα,

Κατάλαβε τότε πως άρχισε να μπαίνει ο φόβος στην καρδιά της. Της φαινόταν πως έβλεπε κάποιο κακό όνειρο.

Έξαφνα ένα ελαφρό αεράκι πέρασε επάνω από τις κορφές των δέντρων κι ένα ξερό κλωνάρι έπεσε σφυρίζοντας στα πόδια της.

Τότε ξύπνησε αληθινά ο φόβος μέσα της. Η καρδιά της

... Της φαινόταν πως έβλεπε κάποιο κακό όνειρο...

της χτυπούσε δυνατά. Έσφιξε τα χείλη της κι άρχισε να τρέχει... να τρέχει.

Την ίδια στιγμή άκουσε φωνές.

Ήταν η Λουΐζα.

-Μα πού κρύφτηκες κατεργαρούλα μου; της είπε με χαμόγελο. Τι έκανες τόσην ώρα;

-Τίποτε, τίποτε, δοκίμαζα.... να φοβηθώ.

-Ναι, μα οι άλλοι ανέβηκαν στο ύψωμα τού Λύκου και ανησυχούσαν για σένα.

Ε, καλά, είπε η Λιλίκα. Δεν έχει ούτε άγριους στο δάσος ούτε και λιοντάρια ούτε κι άλλα αγρίμια.

Και χαρούμενες έτρεξαν στο δασωμένο λόφο, με τη συντροφιά. Ήταν ώρα να τσιμπήσουν κάτι.

25. Παιγνίδια στον πάγο

Πίσω και λίγο πιο πέρα από το σχολειό, είναι ένας μεγάλος βάλτος.

Εφέτος το χειμώνα ο βάλτος πάγωσε κι έμεινε παγωμένος κάπου δέκα πέντε ημέρες.

Μια Κυριακή μετά την εκκλησία, τα παιδιά τού χωριού μαζεύτηκαν στον παγωμένο βάλτο. Ήταν ένας τόπος πολύ κατάλληλος για τα παιγνίδια τους.

Ήταν και η Λιλίκα εκεί με το καινούργιο της παλτό, τα χοντρά παπούτσια και τα μάλλινα γάντια της. Μαζί της, όπως πάντα, η Μαίρη και ο Ντίνος.

-Είναι κρίμα, είπε η Μαίρη πού δε φέραμε μια μεγάλη σανίδα να παίξαμε... το έλκηθρο.

Την ίδια στιγμή δύο πιτσιρίκοι έφτασαν τρεχάτοι σέρνοντας μαζί τους μια παλιά καρέκλα. Την τραβούσαν αναπο

δογυρισμένη πάνω στο γυαλιστερό πάγο.

Έπειτα ο ένας κάθισε κι ο άλλος την τραβούσε από τα μπροστινά της πόδια, έτσι πού όλα τα παιδιά άρχισαν να τους κοιτάζουν.

Ή Λιλίκα πήγε να κάμει κι αυτή έναν μικρό περίπατο με την καρέκλα τους, μα τα δυο αγόρια διαμαρτυρήθηκαν:

-Εμείς τη φέραμε την καρέκλα να παίξουμε μόνοι μας.

Αν θέλετε και σεις να παίξετε, φέρτε καρέκλες από τα σπίτια σας. Τότε η Μαίρη σοφίστηκε έναν πολύ όπλον τρόπο να παίξουν κι αυτοί. Κάθισε στις φτέρνες κι έδωσε το ένα χέρι της στη Λιλίκα και το άλλο στο Ντίνο και τους είπε:

-Τραβήχτε με τώρα!

Τα παπούτσια της Μαίρης, πού ήσαν γεμάτα πρόκες, γλιστρούσαν καλά, όπως και η καρέκλα.

— Τραβήχτε με τώρα, τούς είπε, ἡ Μαίρη.

Ο Ντίνος έκαμε κι αυτός το ίδιο σε λίγο. Κι έπειτα με τη σειρά της και η Λιλίκα. Ύστερα τα αγόρια θέλησαν να σύρουν τα κορίτσια πολύ γρήγορα, μπαίνοντας μπροστά σαν άλογα!

Το παιγνίδι συνεχιζόταν έτσι περίφημα με γέλια και χαρές. Κι 'όταν κανένα από «τ' άλογα» γλιστρούσε και ξαπλωνόταν φαρδιά-πλατιά πάνω στον πάγο, άκουγες χίλια χάχανα να σχίζουν των αέρα. Όμως κάποια στιγμή τ' αγόρια έσυραν τόσο γρήγορα τη Λιλίκα, πού όπως της βαστούσαν τα χέρια, έπεσε μπρούμυτα στον πάγο. Έμεινε για λόγο ζαλισμένη από το χτύπημα κι όταν οί φίλοι της τη σήκωσαν η μύτη και τα χείλη της ήταν ματωμένα.

Ο Παναγιώτης πού κατά τύχη περνούσε από κει, έτρεξε κοντά της.

; -Δεν είναι τίποτα, της είπε. `Η μύτη και τα χείλη σου γρατζουνιστήκαν λιγάκι.

Το βράδυ, πού ο Ντίνος και η Μαίρη διηγήθηκαν το πάθημα της Λιλίκας, ο πατέρας τους τους είπε :

-Καλά! Αύριο θα σάς κάμω ένα αληθινό έλκηθρο, για να μην πέφτετε πια ποτέ.

26. Ο Χιονάνθρωπος

Την άλλη βδομάδα η Λιλίκα διασκέδαζε με τους φίλους της, χωρίς να χάνει ούτε λεπτό, με το καινούργιο έλκηθρο πού τους έκαμε ο κύριος Καραδόντης. Ήταν το καλύτερο έλκηθρο. Το έσερναν τα παιδιά μ' ένα χοντρό σχοινί. Χωρούσαν μέσα δύο παιδιά. Τόσο ωραίο ήταν, πού κι άλλα παιδιά θέλησαν να φτιάξουν το ίδιο. Μα δεν ήτανε το μόνο έλκηθρο την ήμερα αύτη. Ήταν κι η καρέκλα των δύο παιδιών, έπειτα μια σανίδα, πού την τραβούσαν μ' ένα χοντρό σχοινί, ένα μεγάλο καλάθι από ιτιές, πού το έσερνε ένα κοριτσάκι και τέλος ένα αναποδογυρισμένο καροτσάκι.

Τα «έλκηθρα» την ήμερα αύτη δούλεψαν καλά ως που νύχτωσε Λιλίκα το βράδυ μόλις πρόφτασε να φάει από την πολλή κούραση κι έτρεξε γρήγορα να κοιμηθεί.

Την άλλη μέρα το πρωί την περίμενε μια άλλη έκπληξη. Όλη τη νύχτα χιονίζε κι εξακολουθούσε ακόμα να χιονίζει.

Η αυλή ήταν κατάλευκη. Ο κυρ Σπύρος με το γιό του άνοιγαν με φτυάρια δρόμους μέσα στο χιόνι. Ο ένας άνοιγε δρόμο για το στάβλο, ο άλλος για το υπόστεγο.

-Τι κρίμα, πού πρέπει να πάμε στο σχολείο, είπε η Λιλίκα. Θα περνούσαμε πολύ ωραία εδώ.

Στο δρόμο, καθώς πήγαινε για το σχολείο, έφτιανε μικρές μπαλίτσες από χιόνι.

Η Μαίρη και η Λιλίκα περπατούσαν άκρη άκρη στο δρόμο. Τα πόδια τους χώνονταν πολύ βαθιά στο χιόνι, γιατί ακόμα δεν ήταν πατημένο.

Όταν μπήκαν στην αυλή του σχολείου, οι συμμαθητές τους είχαν αρχίσει το χιονοπόλεμο. Πέταξαν κι αυτές μερικές μπαλίτσες, μα σε λίγο αναγκάστηκαν να τρυπώ-σουν μέσα.

Ο Ντίνος, πού είχε πάει πρωτύτερη, ήταν κι αυτός ένας από κείνους πού τους επιτέθηκαν.

... όλα τὰ παιδιά μαζί με τὸ δάσκαλό τους ἔκαναν
ἕνα μεγάλο χιονάνθρωπο.

Ἡ κυρία Ελενίσα τους μίλησε για τὸ χιόνι. Ὑστέρα, στο διάλειμμα, πού κράτησε περισσότερο ἀπὸ τὸ κανονικό, ὅλα τὰ παιδιά, μαζί με τους δασκάλους τους, ἔφτιαξαν ἕναν μεγάλο Χιονάνθρωπο. Τὸ κεφάλι του τὸ στερέωσαν πάνω στο κορμί του μ' ἕνα μικρὰ ξύλο. Με δύο κάρβουνα τοῦ ἔφτιαξαν τὰ μάτια. Μ' ἕνα κρομμύδι τὴ μύτη. Κι ὁ δάσκαλος μ' ἕνα καρότο, τοῦ ἔκαμε τὸ στόμα. Ὄταν τέλειωσαν, ὁ κύριος Παγώνης, χάραξε στο χιόνι ἕνα μεγάλο κύκλο γύρω γύρω ἀπὸ τὸν Χιονάνθρωπο. Ἐπειτα συμφώνησαν ν' ἀρχίσει στο ἄλλο διάλειμμα ὁ βομβαρδισμός.

Τὰ παιδιά μπήκαν στην τάξη, μα τὸ μυαλό τους ἦταν στο χιονάνθρωπο και δὲν ἔβλεπαν τὴν ὥρα πότε να βγουν ἔξω.

Μόλις βγήκαν άρχισε και ο βομβαρδισμός. Και σε λίγο απόμεινε το κεφάλι μόνο τού χιονάνθρωπου.

Αλλά ο κύριος Παγώνης αναγκάστηκε να φύγει τρέχοντας γιατί μια μπάλα από χιόνι τον βρήκε στο λαιμό, κατά λάθος φυσικά, όπως καταλαβαίνετε!

27 Έλιωσε το χιόνι

Ένα πρωί μόλις άνοιξαν το παράθυρο η Λουΐζα και η Λιλίκα, κατάλαβαν πως δεν έκανε πια κρύο.

Από την προηγούμενη μέρα το χιόνι είχε αρχίσει να λιώνει. Ύστερα πάγωσε και σκεπάστηκε με μια λεπτή κρούστα, πού τριζοβολούσε όταν πατούσαν πάνω της.

Τα παιδιά πηγαίνοντας στο σχολείο, έχωναν τα παπούτσια τους μέσα στο χιόνι και διασκεδάζαν με το τριζοβόλημά του.

Αλλά κατά το μεσημέρι, όταν γύριζαν στο σπίτι, .είχε βγει πια ο ήλιος, ο αέρας ήταν υγρός και το χιόνι έμοιαζε με βρεγμένο αλάτι.

Όλοι έξω στο δρόμο, καθάριζαν με φτυάρια το πεζοδρόμιο μπροστά στα σπίτια τους και η χοντρή φουρνάρισα αγκομαχώντας έπλενε το πλακόστρωτο με πολύ νερό.

-Πάει το κακόμοιρο το χιόνι, είπε η Μαίρη.

-Στο δικό μας δρόμο, είπε η Λιλίκα, πιστεύω να έχει ακόμα. Το απόγευμα θα παίξουμε λίγο πάλι.

-Μπα, είπε ο Ντίνος. Εκεί είναι πού θα έχει μόνο λάσπη.

Όταν έφτασε στο σπίτι η Λιλίκα, λυπήθηκε πολύ. Ο θείος της κι ο Παναγιώτης είχαν κάμει τέσσερες μεγάλους σωρούς από χιόνι, πού έλιωνε. Ή θεία της σκούπιζε το πλακόστρωτο μπροστά στην πόρτα και η Λουΐζα καθάριζε γύρω γύρω το πηγάδι.

Ένα ρυάκι με καθαρό νερό άρχιζε να τρέχει.

-Θα πέσει κι άλλο χιόνι; Ρώτησε η Λιλίκα.

-Όχι παιδί μου, της είπε η θεία της. Άπ εδώ και πέρα περιμένουμε βροχές. Άλλά κι αν πέσει χιόνι, θα λιώσει πολύ γρήγορα.

28. Οι δουλειές στον κήπο

Ο Θεός και ο Παναγιώτης από τα χαράματα κουβαλούν με το κάρο κοπριά στο χωράφι. Σε λίγες μέρες θα σπείρουν πατάτες.

Η κυρά Βασιλική με τη Λουΐζα βάζουν τα πρώτα φυτώρια στον κήπο.

Η γιαγιά με τη Λιλίκα βγάζουν τα χόρτα από τις βραγιές. `Η δουλειά αυτή είναι εύκολη, γιατί τα χώματα είναι καλά ποτισμένα και τα χόρτα βαίνουν εύκολα. Κάθε δυο τρία λεπτά η Λιλίκα ρωτούσε τη γιαγιά.

-Γιαγιά, κοίταξε τί θα κάμω; Και ξερίζωνε ένα χόρτο. Καλά τα ξεριζώνω;

-Πολύ καλά, κορούλα μου. Μη σηκώνεις όμως πολλά χώματα με τα χόρτα. Τίναζέ τα πρώτα καλά.

-Γιαγιά; Που να τα βάλω όλα αυτά τα χόρτα που ξερίζωσα;

-Άφησέ τα κάτω. Κάμε τα μικρούς σωρούς. Έχουν ακόμα πολύ χώμα στις ρίζες τους. Θα τ' αφήσουμε να ξεραθούν κι έπειτα θα τα ποτάξουμε με το δικράνι.

Έπειτα από μισή ώρα η Λιλίκα είχε ξεριζώσει αρκετά χόρτα. Κουράστηκε όμως και είπε της γιαγιάς της πως θα σταματήσει λίγο.

-Να σταματήσεις παιδί μου, της είπε η γιαγιά. Πήγαινε να δεις τη Λουΐζα πού φυτεύει τα κρομμυδάκια. Και επειδή είσαι ζεστή, κάθισε στον ήλιο.

Η Λιλίκα πηγαίνει κοντά .στη θεία της πού μ' ένα σκαλιστήρι ανοίγει μικρά αυλάκια. Μέσα σ' αυτά ρίχνει πολύ μικρούς στρογγυλούς σπόρους.

-Τι είναι αυτά θεία; Ρώτησε η μικρούλα.

-Ραδίκια, της απάντησε η θεία της.

-Και πότε θα μπορέσουμε να τα φάμε;

-Μέσα σε οκτώ μέρες, της απάντησε η Θεία της, θα τα δεις πού θα βγάλουν μικρά φυλλαράκια. Μα για να τα δοκιμάσεις θα περάσουν τρεις η τέσσερες εβδομάδες.

-Θεία, είπε η Λιλίκα. Δώσε μου και μένα μερικούς σπόρους. θέλω κι εγώ να σπείρω.

-Πάρε, τους είπε η θεία τους και τους έδωσε το σακουλάκι με τους σπόρους. Να εκεί να σπείρεις.

-Όχι, είπε η μικρούλα. Θέλω να κάμω ένα δικό μου κηπάκι. Θα φυτέψω λίγα ραδίκια, γιατί θέλω να 'χω θέση και για άλλα πράγματα. Μού αρέσουν πολύ τα λουλούδια.

-Τότε θα σου δώσω ένα μέρος εκεί κάτω για να φτιάξης τον κήπο σου. Θέλει όμως μεγάλη περιποίηση ο κήπος. Ξέρεις πως φυτεύουν;

-Θα με μάθη η Λουΐζα, είπε η Λιλίκα.

-Καλά, άφησέ με να τελειώσω τα ραδίκια και θά σου βρω εγώ ένα μέρος για τον κήπο σου.

Χοροπηδώντας από τη χαρά της η Λιλίκα, πηγαίνει κοντά στη Λουΐζα, πού φυτεύει κρομμυδάκια.

-Πότε θά γίνουν μεγάλα κρομμύδια, Λουΐζα;

-Έως τον Αύγουστο θα γίνουν, απάντησέ Λουΐζα.

-Τον Αύγουστο! είπε κάπως ξαφνιασμένη η Λιλίκα, πού λογαριάζει με τα δάχτυλά της. Σε πέντε μήνες ! Ύστερα λέει της Λουΐζας πως η θεία θα. της δώσει ένα μέρος να το κάνει ένα κηπάκι δικό της.

-Πρέπει να με μάθεις όμως Λουΐζα μου, να φυτεύω. Έως τώρα έχω 5-6 σπόρους ραδίκια, πού μού έδωσε η θεία, κι ένα κρεμμυδάκι, πού θα μού δώσεις εσύ. Θέλω να φυτέψω κι άλλα πράγματα, και μάλιστα πολλά λουλούδια!

-Ωραία, είπε η Λουΐζα. 'Αλλά δε βλέπεις πως μου τσαλαπατάς τα κρομμυδάκια; Πήγαινε να ξεριζώσεις μερικά χόρτα ακόμα, όσο να τελειώσω κι εγώ.

29. Το κηπάκι της Λιλίκας

Στο βάθος του κήπου η κυρά Βασιλική έδωσε στη Λιλίκα ένα μέρος, για να κάμει το κηπάκι της.

Η Λιλίκα το χώρισε με μικρά ξυλαράκια πού τα τοποθέτησε το ένα κοντά στ' άλλο έτσι, πού σχημάτιζαν ένα μικρό φράχτη.

Στο έξω μέρος του φράχτη, βρίσκονται πολλά αγκάθια πού δεν της αρέσουν καθόλου.

-Γιατί, Λουΐζα, της είπε η Λιλίκα, δεν ξεριζώνομε όλα αυτά τα βάτα;

-Αυτά δεσποινιδούλα μου, της απάντησε η Λουΐζα, δεν είναι βάτα ! Είναι φράουλες. "Όταν το καλοκαίρι θα ποτίζεις τον κήπο σου θα μπορείς να τις δοκιμάσεις.

-Α! Αυτές είναι οι φραουλές; Είπε με απορία η Λιλίκα και εξέταζε με προσοχή τους μπλεγμένους αγκαθωτούς κλώνους.

-Η Λουΐζα δέχτηκε να χωρίσει τον κήπο της Λιλίκας σε δύο βραγιές ίσιες, μ' ένα μικρό διάδρομο στη μέση. Η μια θα ήταν για τα χορταρικά της και η άλλη για τα λουλούδια της.

Η Ιδέα αυτή ευχαρίστησε πολύ τη Λιλίκα.

Η Λουΐζα έσκαψε και έφτιαξε τις βραγιές και το διάδρομο.

-Αργότερα, λέει στη Λιλίκα, βάζεις μερικά χαλικάκια στο διάδρομο, να μη λασπώνει. Τώρα πάμε στα σπίτι να βρούμε σπόρους.

Γύρω γύρω στο λαχανόκηπο αποφάσισαν να βάλουν μαϊντανό, πού φυτρώνει γρήγορα και μπορούν να τον αντικαταστήσουν εύκολα.

Στον ανθόκηπο θα έβαζαν γαρυφαλλιές, βιολέτες και σκυλάκια.

-Για να δούμε, της είπε η Λουΐζα, πια ανθίζουν γρηγορότερα. Πολλά άνθη πού φυτεύομε τώρα δέν ανθίζουν ενωρίτερα από τον Αύγουστο. Άλλα ανθίζουν τον πρώτο χρόνο πού τα φυτεύεις, κι άλλα αργότερα. Χρειάζεται μεγάλη φροντίδα και πολλή υπομονή να κάμει κανείς έναν κήπο.

-Οι δυο ξαδέρφες γύρισαν πίσω στον κήπο με πολλά σακου-λάκια με σπόρους. Η Λιλίκα φύτεψε μόνη της και τις δυο βραγιές. Η Λουΐζα μ' ένα μυτερά εργαλείο, χάραξε δυο αυλάκια πολύ ίσια και η Λιλίκα έσπερνε τους σπόρους. Έσπειρε βιολέτες και γαρυφαλλιές.

Η Λουΐζα τα τακτοποιούσε και τα σκέπαζε με χώμα. Στα διπλανά αυλάκια του λαχανόκηπου έσπειραν ραδίκια, μαρούλια, ραπανάκια και μπιζέλια.

-Έχει και άλλη θέση, είπε η Λιλίκα. Πρέπει να σπείρουμε και κάτι άλλο

Α όχι, της απάντησε η Λουΐζα. Θα βρεις φυτρωμένα ανά-μεσα στα ραδίκια μια ρίζα βιολέτα η ένα σκυλάκι, από σπόρους πού έχουν πέσει πέρυσι από τον αέρα, θα τα βγάλεις με προσοχή και θα τα μεταφυτέψεις στον ανθόκη-

πο σου. Η Λιλίκα κοίταξε τη γυμνή γη του κήπου της και ρώτησε:

-Τώρα τί θα κάνουμε; Θα ποτίσουμε;

-Όχι, της είπε η Λουΐζα. Η γη είναι αρκετά ποτισμένη. Δε θέλει πια νερό. Θα περιμένουμε να φυτρώσουν. Τώρα πάμε να πλύνουμε τα χέρια μας.

30. Ένα μπουκέτο μαϊντανό

Η Λιλίκα απ' τον καιρό πού έσπειρε τον κήπο της, πήγαινε πρωί και βράδυ να δει αν φύτρωσαν οι σπόροι.

Έπινε γρήγορα γρήγορα το γάλα της κι έτρεχε αμέσως έξω.

-Γιατί τρέχεις έτσι παιδί μου, τη ρωτούσε κάθε φορά ο θεός της.

Το βράδυ της πέμπτης ημέρας γύρισε από τον κήπο της πολύ ενθουσιασμένη.

-Γιαγιά, τα μαϊντανά φυτρώσανε! Ελάτε να τα δείτε. Είναι πρώτης τάξεως. Το πρωί δεν είχε τίποτα, και τώρα πρασίνισε όλη η βραγιά. Μα αυτά δε μοιάζουν μέ μαϊντανά και φοβάμαι μήπως η Λουΐζα έκαμε λάθος στους σπόρους.

-Πάμε να δούμε, είπε η γιαγιά.

Όταν έφτασαν στο μικρό διάδρομο τού κήπου, η γιαγιά είδε κάτι παράξενο. Μια σειρά από μικρές τούφες πράσινες, στόλιζαν την πρασιά τού λαχανόκηπου.

-Τι είναι αυτά; Ψιθύρισε η γιαγιά. Αλλά αμέσως έσκασε στο γέλια. Α το τέρας! Είπε. Ο Παναγιώτης θα το σκάρωσε αυτό το παιγνίδι. Δεν μπορεί να ήταν άλλος. Κοίταξε κουκλίτσα μου! Μάζεψε κλωνιά από θάμνους και τα έχωσε εδώ. Πρέπει να τού κάνουμε ένα μπουκέτο μ' αυτά. Θα τού το προσφέρεις και θα τού πεις πως είναι τα πρώτα μαϊντανά τού κήπου σου.

Η Λιλίκα δεν ήξερε καλά καλά τί έπρεπε να κάμει. Να γελάσει η να κλάψει; Έφτιασε όμως το μπουκέτο και το έδωσε κάτω κάτω με χοντρή κλωστή.

Όταν το βράδυ όλη η οικογένεια μαζεύτηκε στο τραπέζι, έβαλε το θαυμάσιο μπουκέτο δίπλα στο πιάτο τού Παναγιώτη, κι εκείνος δεν τα κατάφερε να κάμει τον ανήξερο. Προδόθηκε.

Την άλλη μέρα έβρεχε- δυνατά.

Η Μαίρη και η Λιλίκα έμειναν στο δωμάτιο, παίζοντας τις μοδίστρες.

Το πρωί όμως της άλλης ημέρας, ο ουρανός ήταν καταγάλανος και φαινόταν πως θα κάνη καλή μέρα.

-Ο κήπος μου, σκέφτηκε αμέσως η Λιλίκα κι έτρεξε εκεί προτού να φάει. Ξαναγύρισε πολύ γρήγορα με φωνές πού σε ξεκούφαιναν

-Θεία! Λουΐζα!, Όλοι, όλοι, ελάτε να δετέ.

Η Λουΐζα κι ο Παναγιώτης πήγαν να δουν.

Η γη σχιζόταν κάτω από τα μικρά φύλλα των μπιζελιών, πού μόλις μπορούσες να τ' αγγίξεις μέ το δάχτυλο. Μερικά είχαν κιόλας ξεπεταχτεί κι άρχιζαν να ξεδιπλώνονται.

Και στο μέρος τού μαϊντανού ήταν αρκετή πρασινάδα. Ακόμα και τα ραπανάκια άρχιζαν κι αυτά να φυτρώνουν.

-Και τώρα 'ολα τ' άλλα, της είπε η Λουΐζα, θα βγουν σιγά σιγα.

-Τι κρίμα, είπε η Λιλίκα, πού δεν έσπειρα περισσότερα μπιζέλια.

-Είναι αρκετά αυτά, της απάντησε η Λουΐζα. Μπορείς να σπείρεις ακόμα λίγα ραδίκια αν θέλεις. Έτσι θα έχεις για πολύν καιρό να τρως. Όσο να τελειώσεις τα πρώτα, θα γίνουν τί δεύτερα. Αλλά να φύλαξης λίγη θέση. Σε λίγες ημέρες θα πάμε στων αγορά κι ο πατέρας θ' αγοράσει φυτά φράουλας. Θ' αγοράσει και για σένα.

-Α, φράουλες! Φώναξε η μικρούλα, σαν να είχε στο στόμα της κιόλας μια ωραία χοντρή φράουλα.

Μόνο πού θέλουν ξερίζωμα τ' αγριόχορτα, που έχουν φυτρώσει μέσα στίς βραγιές σου, της είπε ο Παναγιώτης.

-Καί ξερίζωσε μερικά τέτοια αγριόχορτα.

-Μη, μη, τού είπε η Λιλίκα. Δεν είναι τόσο βλαβερά ακόμα. Καλύτερα να 'χει αγριόχορτα η βραγιά, παρά να μην έχει τίποτα.

-Μπράβο ! "Έγινες περίφημος περιβολάρης, αστειεύτηκε ο Παναγιώτης, σηκώνοντας στην αγκαλιά του τη Λιλίκα.

-Στην τάξη, την ημέρα εκείνη, τη μάλωσαν για τη φλυαρία της. Όλη την ώρα μιλούσε σ' ένα μικρά κοριτσάκι, πού καθόταν μπροστά της, για τον κήπο της.

Το βράδυ έγραφε στους γονείς της:

Αγαπητοί μου μπαμπά και μαμά.

Σάς φιλώ πολλές φορές

Τα μπιζέλια μου φύτρωσαν σήμερα τό πρωί, όπως κι όλα τα λαχανικά μου. Τα ραδίκια κι ο μάϊδανός επίσης. Τώρα θα ασχοληθώ με τις φράουλες. Ο θείος θ αγοράσει αύριο και θα μου δώσει κι έμμενα για το κηπάκι μου.

Σάς φιλώ γλυκά γλυκά

Η Λιλίκα σας

31. Μια δύσκολη δουλειά

Είναι Σάββατο. Ο, καιρός είναι Θαυμάσιος και η Λιλίκα είναι πολύ ευχαριστημένη, πού αύριο όλη η οικογένεια θα πεί με .το αμάξι στο μεγάλο πανηγύρι της Κορφοξυλιάς πού γίνεται κάθε πρώτη Κυριακή τού 'Απριλίου.

Σκέφτηκε λοιπόν να βάλει το καλό της φόρεμα, το μπλε παλτό της και να πάρει μαζί της και την κούκλα της. Έτρεξε λοιπόν στο κρεβατάκι της όπου την είχε ξεχασμένη τρεις ημέρες τώρα.... από τις πολλές της .ασχολίες.

-Μα πως μπορείς κουκλίτσα μου, να πας στο πανηγύρι με τα χοντρά παπούτσια σου και τις μάλλινές σου κάλτσες; Ο ήλιος άρχισε να καίει, τα μπιζέλια μου φύτρωσαν, τα δέντρα πέταξαν μικρά φυλλαράκια και συ είσαι ντυμένη σαν να πηγαίνεις για χιονοδρομίες! Είναι καιρός ν' αλλάξεις τα παπούτσια και τις κάλτσες σου!

Και τρέχει στην κουζίνα, όπου η γιαγιά ετοιμάζει το φαγητό.

-Γιαγιά, μπορείτε να μου δώσετε σάς παρακαλώ λίγο ζεστό νερό; Θέλω να βγάλω τα παπούτσια της κούκλας μου, και ο Παναγιώτης μου είχε πει πως πρέπει να της βουτήξω τα πόδια σε ζεστό νερό.

-Ευχαρίστως κουκλίτσα μου, της είπε η γιαγιά. Να σου δώσω λίγο νερό πού έχω στη φωτιά. Που θέλεις να σου το βάλω;

-Σένα ποτήρι γιαγιά.

Η γιαγιά παίρνει από το ντουλάπι της κουζίνας το ποτήρι και το δίνει στη Λιλίκα. Η Λιλίκα έβαλε τα πόδια της κούκλας της μέσα στο ποτήρι και τη στύλωσε στον τοίχο.

Ύστερα χύνει σιγά σιγά ζεστό νερό στα πόδια της κούκλας

Σε λίγο το ένα παπούτσι αρχίζει να κινείται. Η γιαγιά μ' ένα τραπεζομάχαιο τα ξεκολλάει. Οι κάλτσες της κούκλας έχουν επάνω ένα παχύ στρώμα κόλλας, που είναι αρκετά σκληρό. Για να μαλακώσει αφήνουν τα πόδια της λίγο ακόμα μέσα στο νερό.

Η γιαγιά προσπαθεί τώρα να βγάλει τις κάλτσες. Μα με το τράβηγμα βγαίνουν μαζί μ αυτές και τα πόδια της κούκλας.

-Νόμιζα πως ήταν ξύλινα, είπε η γιαγιά στενοχωρημένη. Στον καιρό μας όλες οι κούκλες είχαν ξύλινα πόδια. Τώρα πια χάλασε ο κόσμος, παιδί μου. Όλα τα ψεύτισαν!

Η στενοχώρια της Λιλίκας δεν περιγράφεται.

-Θα σου πάρω μιαν άλλη κούκλα, της υποσχέθηκε η γιαγιά, παίρνοντάς την στα γόνατά της. Μή στενοχωριέσαι παιδάκι μου!

Την ώρα εκείνη ξαναγουρίζουν από το χωράφι η Λουίζα με τον Γιαννιώτη. Όλη την ημέρα φύτευαν πατάτες

Ο Παναγιώτης εξετάζει την κούκλα σαν να ήταν γιατρός

-Δεν είναι πολύ σοβαρό, είπε μετά την εξέταση. Λείπουν ακριβώς οι πατούσες της. Θα τις τακτοποιήσω μετά το φαγητό. Τώρα βάλε την κούκλα στον κοντά στη φωτιά να στεγνώσει.

Αφού φάγανε και σήκωσαν το τραπέζι, ο Παναγιώτης πήγε να ψύξη στο συρτάρι πού έβαζε η γιαγιά τα κουρέλια.

Βρήκε εκεί ένα κομμάτι πανί πολύ λεπτό.

Έκοψε μερικές λωρίδες, έβαλε τη μία δίπλα στην άλλη

κάτω απ' την πατούσα της κούκλας και της κόλλησε προσεκτικά στα πλάγια.

-Να, της είπε. Οι πατούσες της κούκλας σου είναι μαλακές και πολύ καλύτερες από το χαρτόνι. Και το σπουδαιότερο, απ' εδώ και μπρός η κούκλα σου δεν πρόκειται να πάθη πια... χιονίστρες!

Τώρα η Λιλίκα γέλασε με την καρδιά της.

32. το πανηγύρι της Κορφοξυλιάς.

Την άλλη μέρα το πρωί, η Λιλίκα έβαλε καθαρά καλτσάκια στην κούκλα της. Τα μικρά της παπουτσάκια της πήγαιναν τόσο καλά, όπως και πρώτα.

Έφαγαν πολύ γρήγορα κι ο Παναγιώτης έζεψε τον Ψαρή, ενώ ο θείος κοίταζε να δει μην έλειπε τίποτα.

Όλη η οικογένεια ανέβηκε στ' αμάξι. Έφυγαν, αφού κλείδωσαν καλά την εξώπορτα.

Η Λιλίκα ξαναβλέπει τώρα από την αντίθετη διεύθυνση το δρόμο πού είχε περάσει με το αυτοκίνητο όταν ερχόταν στην Ελαταριά με τον πατέρα της. Ξαναβρήκε τον ανήφορο με τις κορδέλες πού σκαρφάλωναν στο οροπέδιο. Από εκεί φαίνονται τα λιβάδια όλα μες τη χλόη, καταπράσινα, και στα πλάγια τού βουνού κάτι θεόρατα δέντρα, πού τα κλωνάρια τους είχαν πετάξει μικρά φυλλαράκια κι έμοιαζαν σαν μεγάλα μπουκέτα.

Όπως ο Ψαρής πήγαινε με αργό βήμα για ν' ανεβεί στη μεγάλη πλαγιά, η Λουΐζα, ο Παναγιώτης και η Λιλίκα πήδηξαν κάτω από τ' αμάξι, για νι πάνε με τα πόδια στο οροπέδιο, από διάφορα μονοπάτια.

Μάζεψαν πολλά αγριολούλουδα κι έκαμαν δυό μεγάλα μπουκέτα. Η Λουΐζα ανάμεσα στο μπουκέτα έβαλε τα πρώτα λευκά λουλούδια πού έκοψε απ' τις αγριοδαμασκηνιές.

Όταν ξανανέβηκαν στ' αμάξι πρόσφεραν τό ένα τής γιαγιάς και τό άλλο της θείας.

Όταν φτάσανε στο οροπέδιο; η Λιλίκα έβγαλε μια χαρούμενη φωνή. Γεμάτη έκπληξη έβλεπε ν' απλώνεται μπροστά της ολοπράσινος ο κάμπος, που κυμάτιζε ελαφρά από τον αέρα.

-Τι υπέροχη πρασινάδα! Είπε. Γιατί δέν φέρνομε εδώ τις αγελάδες να βοσκήσουν;

-Αύτη η περίφημη πρασινάδα Λιλίκα, είναι σιτάρι, τής απάντησε ο θεϊος γελώντας.

-Μπα! Το σιτάρι είναι σαν τη χλόη; Είπε με έκπληξη η μικρούλα. Μά τότε η χλόη πού φυτρώνει στον κήπο μου μπορεί να είναι κι αύτη σιτάρι;

-Όχι Λιλίκα. Εκείνη η χλόη είναι αγριάδα, τής απάντησε ο Παναγιώτης.

Στην Κορφοξυλιά το πανηγύρι γινόταν στήν άκρη του χωριού, σ' έναν κάμπο στους πρόποδες ενός πευκόφυτου λοφίσκου. Είχαν φτιάξει εκεί μερικές παράγκες ξύλινες, τη μια δίπλα στήν άλλη, πού έμοιαζαν σαν αληθινή πολιτεία. Μέσα σ' αυτές είχαν έγκατάστησει τα έμπερικά, τα μπακάλικα, τίς ταβέρνες κι άλλα πολλά μικρομάγαζα.

Ο κυρ Σπύρος οδήγησε πρώτα τ' αμάξι στήν άκρη του χωριού, σ' ένα χωράφι πού σταθμεύανε πολλά αμάξια. Τά φύλαγε ένας μικρόσωμος γεροντάκος, κουτσός και λίγο καμπούρης. Ξέζεψαν τόν Ψαρή, τον έδεσαν στο τιμόνι του αμαξιού και του 'ριξαν ένα δεμάτι χόρτο, πού είχαν φέρει μαζί τους

Όλος ο τόπος γύρω ήταν γεμάτος κόσμος, πού περνούσε κι άντιπερνούσε ανάμεσα στίς παράγκες κοιτάζοντας τα εμπορεύματα.

Η Λιλίκα με τη Λουΐζα πιάστηκαν χέρι μέ χέρι και τράβηξαν μπροστά από τους άλλους. Βρέθηκαν σέ λίγο ανάμεσα σέ πολλά καλάθια μέ αύγά, κοτόπουλα, τενεκέδες μέ βούτυρο, τυριά διάφορα, λουκάνικα και αλλαντικά.

Μα εκείνο πού τράβηξε περισσότερο την προσοχή των παιδιών ήταν αυτά που πουλούσε ο μανάβης: Σπόροι, φυτά διάφορα, λογής λογής δέντρα και μέσα σε μικρές γλάστρες τριανταφυλλιές γεμάτες μπουμπούκια. Ο κυρ Σπύρος αγόρασε διάφορα φυτά κι έκαμε ένα μικρό δεμάτι.

Αγόρασα κάτι και για σένα Λιλίκα, τής είπε. Έπειτα πέρασαν μπροστά σε μια σειρά από άλλα εμπορεύματα: τσίτια, αλατζάδες, κιλίμια, σχοινιά, σκούπες, σαπούνι. Και πάρα πέρα να τσαγκάρικο.

Η γιαγιά στάθηκε να πάρει παντούφλες.
Άλλος, άλλος τη νόστιμη γουρνοπούλα, φωνάζει ένας.
Δίπλα του ένας άλλος ψήνει στη σούβλα γουρουνοπούλες.
Άλλοι πιο πέρα χορεύουν.

Στό πανηγύρι τής Κορφοξυλιάς

-Αφησέ τους, είπε η Λουΐζα και πάμε να δούμε, τα ζώα και τα πουλερικά.

33. Στη ζωαγορά.

Στην άλλη άκρη, κοντά στό λόφο, ακούεται ένας μεγάλος θόρυβος που δεν μπορούν να ξεχωρίσουν από μακριά τί είναι. Μα όταν πλησιάζουν ακούνε καθαρά. Είναι από αγελάδες πού μουγκρίζουν, από αρνιά και κατσίκια πού βελάζουν και από χοίρους πού γρυλλίζουν.

Κόσμος και κοσμάκης πηγαινοέρχεται. "Όλοι τους φωνάζουν, συζητούν και χειρονομούν. Άλλοι εξετάζουν

βόδια και αγελάδες, άλλοι δοκιμάζουν τ' άλογα, άλλοι κλείνουν συμφωνίες για κατσίκες και για πρόβατα.

Όσα ζώα έχουν πουληθεί στέκονται παράμερα. Κανείς δεν ενδιαφέρεται γι' αυτά. Άλλα μασούν αδιάφορα, άλλα μουγκρίζουν σπαρακτικά, άλλα κοιτάζουν γύρω τους σα να τα 'χουν χαμένα.

-Γιατί, ρώτησε η Λιλίκα, δεν έχουν εδώ αγελάδες σαν τις δικές σας;

-Είναι άλλη ράτσα αυτά, απάντησε η Λουΐζα. Οι δικές μας αγελάδες είναι γαλακτερές. Αυτές εδώ τις τρέφουν μόνο για το κρέας τους.

-Τις καημένες, ψιθύρισε η Λιλίκα. Όλες αυτές θα φαγωθούν;

-Βέβαια, της είπε η Λουΐζα. Και τα μοσχάρια που βλέπεις εκεί, κι αυτά για φάγωμα είναι. Κοίταξέ τα τί χαριτωμένα που είναι!

Σ' ένα μέρος φραγμένο γύρω γύρω με σανίδες, ήταν καμιά δεκαριά μοσχάρια, που δεν έπαυαν καθόλου να βελάζουν παραπονεμένα.

Η Λιλίκα πήγε κοντά στο φράχτη και χαϊδεψε ένα μοσχάρι. Ένα άλλο τέντωσε τότε το λαιμό του, έβγαλε ανάμεσα από ένα άνοιγμα το κεφαλάκι τον, σαν να ζητούσε κι αυτό κανένα χάδι.

Πιο πέρα ήταν μια μάντρα με πολλά αρνάκια, και η Λιλίκα δεν εννοούσε να ξεκολλήσει απ' εκεί. Ήθελε να τα βλέπει, να ακούει το παιδιάστικο βέλασμά τους, να χαϊδεύει τα μικρά σγουρά τους κεφαλάκια.

Αχ! Πώς ήθελα να έχω ένα τέτοιο αρνάκι Λουΐζα μου. Αλήθεια. Εσείς γιατί δεν έχετε πρόβατα;

-Γιατί έχομε κατσίκες. Κι όταν έχεις κατσίκες δεν μπορείς να έχεις τίποτ' άλλο. Έχουν πολλές φροντίδες οι κατσίκες, της είπε η Λουΐζα.

Τη στιγμή εκείνη είδαν να έρχεται καμαρωτός ένας χοντρός κύριος, με μεγάλα ζωηρά μάτια και μακριά μουστάκια. Χασάπης έμοιαζε που έσερνε ένα αρνάκι από τα κέρατα. Το κακόμοιρο το ζώο! Μόλις είδε τον κόσμο κι άκουσε γύρω του το θόρυβο, στάθηκε φοβισμένο.

Στύλωσε τα μπροστινά του πόδια στο χώμα και δεν έκανε βήμα. Θύμωσε ο χασάπης και το τραβούσε αγριεμένος. Ο παραγιός που πήγαινε από πίσω το άρπαξε τότε απ την ούρα και το τραβούσε δυνατά.

-Μη, μη, μην το τραβάτε απ' την ούρα, φώναξε αγανακτισμένη η Λιλίκα. Τού κάνετε κακό!

Μα πού ν' ακούσουν τη φωνίτσα της μέσα σε τόσα θόρυβο!

Λίγο πιο πέρα ήταν το χοιροστάσιο. Μικρά και μεγάλα γουρουνόπουλα στριμώνχονταν γρυλλίζοντας κι έσπρωχναν άθελά τους το ένα τ' άλλο.

-Τι άσχημα και γκρινιάρικα πού είναι! Είπε η Λιλίκα. Χωρίς να τα πειράζει κανείς γκρινιάζουν. Άσφαλώς έχουν κακό χαρακτήρα.

-Ναι, της απάντησε η Λουΐζα. "Έχουν στριμμένο χαρακτήρα. Και να 'ταν μόνο αυτό! Κοίτα τη μούρη τους, πόσο άσχημη είναι! Τι μικρά ματάκια πού έχουν! 'Αμ' η φωνή τους! Αυτή δα είναι πού είναι! Σου τρυπάει τ' αυτιά! Έχουν όμως και τα καλά τους, Λιλίκα μου.

-Μπα! Και τί καλό πια έμεινε να έχουν; ρώτησε με απορία η Λιλίκα.

-Το κρέας τους είναι πολύ νόστιμο και το λίπος τους πολύ χρήσιμο στον άνθρωπο. Στα χωριά κάθε σπίτι τρέφει και το γουρουνάκι του. Τό παστώνουν, κάνουν λουκάνικα κι έχουν κρέας Και λίπος όλο το χρόνο.

Ή Λιλίκα την άκουγε μη ανοιχτό το στόμα καθώς προχωρούσαν προς τις κλούβες με τα πουλερικά.

Ήταν κάτι μεγάλες κλούβες η μια πάνω στην άλλη. Σ άλλες είχαν κοτόπουλα, σ' άλλες πάπιες. Μερικές είχαν και περιστέρια. Μα όλα ήταν στριμωγμένα σαν σαρδέλες.

Η Λιλίκα λυπήθηκε πολύ τα περιστέρια, πού τους είχαν δεμένα σφιχτά τα πόδια.

Ευτυχώς πού εκείνη τη στιγμή η θεία τους έδωσε το σύνθημα τού γυρισμού.

-Είναι καιρός να φύγουμε, τους είπε.

Πήγαν και κάθισαν λίγα λεπτά στο καφενείο να ξεκουραστούν. Έπειτα έξεψε τον Ψαρή ο Παναγιώτης. Και ο θεός φώναξε:

-Εμπρός στ' αμάξι!
Γεμάτοι εντυπώσεις γύρισαν στο σπίτι.

74. Στο τυροκομείο.

Την άνοιξη ήρθαν στο χωριό μερικοί γαλατάδες να κάμουν βούτυρο και τυρί. Έφτιαξαν μια ξύλινη παράγκα στην άκρη τού χωριού και της έβαλαν μάλιστα και μια πρόχειρη επιγραφή: «ΤΥΡΟΚΟΜΕΙΟ».

Κάθε βράδυ περνούσε το κάρο τους κι άφηνε σε κάθε σπίτι ένα η δυο μεγάλα δοχεία από λαμαρίνα, ανάλογα με το γάλα πού μπορούσε να τους προμηθέψει ο καθένας τους.

Στο σπίτι τού κυρ Σπύρου άφηνε δύο. Ο κυρ Σπύρος, αφού τα γέμιζε με γάλα, τα έβαζε πίσω στην εξώπορτα, να τα παίρνουν με ευκολία το πρωί.

Η Λουΐζα ξυπνούσε τώρα πολύ νωρίς. Η Λιλίκα άνοιγε κι αυτή που και πού τα μάτια της και ρωτούσε αν είναι ώρα να σηκωθεί.

-Όχι κουκλίτσα μου, της έλεγε η Λουΐζα. Είναι πολύ νωρίς για σένα. Έγώ με τη μαμά και με τον Παναγιώτη θ' αρμέξουμε τις αγελάδες.

Κι η Λιλίκα τον έπαιρνε ως την ώρα πού η Λουΐζα γύριζε και την ξυπνούσε.

Το γάλα το άρμεγαν μέσα στις καρδάρες και ζεστό ζεστό και αφρισμένο το έριχναν μέσα στα δοχεία, με ένα μεγάλο χωνί.

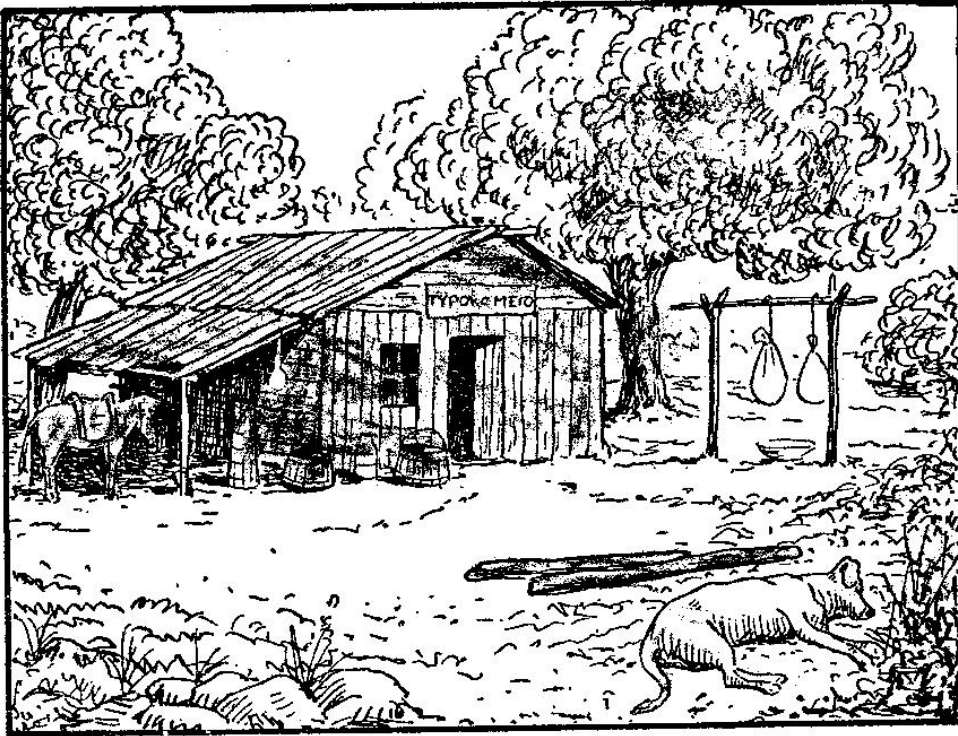
Το δεύτερο άρμεγμα γινόταν το απόγεμα όταν γύριζαν τα ζώα από τη βοσκή.

Οι τρεις αγελάδες, τους έδιναν κάθε μέρα έως 25 οκάδες γάλα.

Οι κασίκες έδιναν δύο με δυόμιση οκάδες γάλα πού μόλις τους έφτανε για το πρωινό τους και για το ρυζόγαλο της Λιλίκας.

Το γάλα της κασίκας, έλεγε η γιαγιά, είναι καλύτερο από της αγελάδας για τα παιδιά πού πρέπει να δυναμώσουν.

Καμιά φορά η γιαγιά έκανε περισσότερο ρυζόγαλο κι έτρωγαν και ο άλλοι.

Τὸ τυροκομειό.

Μα στις αρχές τού 'Απρίλη πήρε φωτιά το ξύλινο τυροκομείο και οι δουλειές σταμάτησαν. Ούτε κάρο πια, ούτε δοχεία.

-Δεν πειράζει, είπε ο κυρ Σπύρος. Θα κάνουμε. μόνοι μας το τυρί και το βούτυρο.

Την άλλη μέρα η Λιλίκα λέει χαρούμενη και σοβαρή στον Ντίνο:

-Τα έμαθες τα νέα Ντίνο; Από σήμερα θα κάνουμε τυρί και βούτυρο στο σπίτι.

-Κι εμείς θα κάνουμε τυρί και βούτυρο στο σπίτι, της απάντησε με την ίδια σοβαρότητα ο Ντίνος.

Άδειαζα το γάλα μέσα σε μεγάλα ξύλινα δοχεία πεντακάθαρα και τα τοποθετούσαν πάνω σ' ένα τραπέζι κάτω απ' το υπόστεγο. Την άλλη μέρα έβλεπες ν' απλώνεται πάνω στην επιφάνειά του ένα παχύ στρώμα κρέμας.

Η Θεία μάζευε έπειτα την κρέμα αυτή μέ μια μεγάλη τρυπητή κουτάλα και την έβαζε μέσα σ' ένα μεγάλο βάζο. Σε δυο τρεις μέρες μάζεψε πάνω από τρεις οκάδες.

-Λιλίκα της είπε η θεία της ύστερα από λίγες μέρες. Θα στείλουμε και στους 'γονείς σου μια οκά βούτυρο, μια πού μας βοήθησες και σύ.

Η Λιλίκα ευχαριστήθηκε πολύ. Αλλά σε λίγο είπε: Θα κρατήσετε θεία και λίγο φρέσκο βούτυρα για μας;

-Κρατήσαμε λιχούδα μου, της απάντησε η θεία ξεκαρδισμένη στα γέλια. Έλα να σου βάλω κιόλας λίγο στο ψωμί σου, να δοκιμάσεις!

35. Ήρθανε τα χελιδόνια.

Τα χελιδόνια ξαναγύρισαν πίσω στο χωριό.

Η Λουΐζα και η Λιλίκα τα είδαν το πρωί.

Ένα πετούσε και ξαναπετούσε γύρω από τη στέγη τους. Λες πως κάτι έψαχνε να βρει.

Τρία τεσσάρα είχαν· θρονιαστεί στο τηλεγραφικό σύρμα.

-Θα θέλουν να ξεκουραστούν Είπε η Λιλίκα. Τα καημένα!

Σε λίγο ήρθαν κι άλλα κι άλλα. Πετούσαν με ορμή. Οι πλατειές φτερούγες τους σκίζουν τον αέρα και οι ψαλιδωτές ουρές τους γράφουν πλήθος σχήματα γύρω τριγύρω.

-Κοίταξε Λιλίκα. Βλέπεις τις φωλιές τους στις γωνιές, κάτω από τη στέγη τού υπόστεγου ; Είναι οι περυσινές τους. Σ αυτές ήρθαν να ξαναφωλιάσουν πάλι. Ακούς τις χαρούμενες φωνίτσες τους; Σε λίγο θα τους δεις σαν καλούς νοικάρηδες να ξαναφρεσκάρουν το σπιτικό τους με λίγα πούπουλα, με δύο τρία κομμάτια άχυρο, με καμιά τρίχα από αλογοουρά.

Μια μικρή χελιδόνα κάτι προσπαθεί να διόρθωση στη φωλιά της. Ίσως είναι κάποια τρύπα από την πολυκαιρία, συλλογίζονται τα κοριτσάκια. Κι έτσι φαίνεται πως ε ί ναι.

Γιατί, να την, όλο φεύγει και γυρίζει με λίγη λάσπη στο μικρό της ράμφος. Την κολλάει σαν αληθινός τεχνίτης.

Η Λιλίκα λογαριάζει με το νου της την απόσταση.

-Από την ακροποταμιά την παίρνει, λέει με βεβαιότητα στη Μαίρη.

Κάποια φορά αργεί η χελιδόνα νι γυρίσει.

-Ίσως να κουράστηκε και θέλει να ξεκουραστεί, λέει η Μαίρη, ίσως να κυνηγάει έντομα, ίσως να πήγε μακριά, να βρει τω χώμα που χρειάζεται.

-Το ίδιο θα 'κανες κι εσύ στη θέση της, της ξαναλέει η Λιλίκα. Νομίζεις πως είναι ευχάριστο α έχεις γεμάτο το στόμα σου με λάσπη όλη την ώρα;

Η Μαίρη δεν της αποκρίνεται. Σαν να ταξιδεύει κάπου το μυαλό της. Σαν να συλλογιέται κάτι.

Κι έξαφνα της έρχεται μια ιδέα!

-Ξέρεις τί να κάνουμε Λιλίκα; Λέει. Να φτιάξουμε ένα μεγάλο σβώλο από χώμα και να τον βάλουμε κάτω από το υπόστεγο. Η χελιδόνα θα τον δει, θα πυρή όση λάσπη της χρειάζεται και δεν θα κουράζεται να τρέχει τόσο μακριά και να γυρίζει κάθε τόσο.

-Μπράβο! Ωραία είναι η ιδέα σου Μαίρη. Ας τη δοκιμάσουμε αμέσως.

Κι οι δυο φίλες έτρεξαν στον κήπο. Επήραν δυο φούχτες χώμα που τους φάνηκε κατάλληλο. Το έβρεξαν λίγο στη βρύση και μαλάκωσε. Κι έπειτα το έβαλαν κάτω από το υπόστεγο

-Ας την περιμένουμε τώρα, είπαν.

Και σε λίγο, να την. Πετάει ίσια στη φωλιά της με τη λάσπη μέσ στό ράμφος της.

-Θα τον προσέξει άραγε το σβώλο, αναρωτούνται τα κορίτσια.

Η χελιδόνα όμως δεν φαίνεται να δίνει σημασία ούτε στα κορίτσια ούτε καί στό σβώλο τους. Πετάει και ξαναπετάει με αδιαφορία.

-Δεν είναι καθόλου, μα καθόλου έξυπνη η χελιδόνα μας, λέει η Μαίρη.

-Δεν είναι συνηθισμένη να βρίσκει τη λάσπη κάτω από τη στέγη. Και ίσως θα πέρασε το σβώλο μας για τόπι, της εξήγησε η Λιλίκα.

-Ίσως. Μα έμενα δεν μου έρχεται καλά να τη βλέπω να κουράζεται τόσο πολύ. Πρέπει να τη βοηθήσουμε να τελειώσει γρήγορα. Θα βάλουμε τη σκάλα και θα τη διορθώσουμε τη φωλιά της εμείς οι ίδιες ώσπου να γυρίσει.

Και δεν χάνουν καθόλου καιρό. Στήνουν τη σκάλα πλάγι στη χελιδονοφωλιά κι η Μαίρη, πού ξέρει από τέτοια, ανεβαίνει με τη λάσπη μέσ' το χέρι της και την μπαλώνει γύρω γύρω.

Με την ίδια γρηγοράδα κατεβαίνει, ξαναπάει στη θέση της τη σκάλα και με χίλια καρδιοχτύπια περιμένουν και οι δύο τη χελιδόνα.

Να την, έρχεται. Πετάει ίσια στη φωλιά. Μα τί συμβαίνει; Κάτι έχει. Την κοιτάζει απ' όλες τις μεριές και δεν την πλησιάζει: Είναι ανήσυχη, σαν θυμωμένη. Βγάζει παράξενες φωνίτσες, κοφτές και γρήγορες, κι έπειτα φεύγει βιαστική και χάνεται από τα μάτια τους.

-Λες να θύμωσε μαζί μας ; λέει η Λιλίκα.

-Δεν φαντάζομαι, είπε η Μαίρη. Ίσως να περιμένει να στεγνώσει η λάσπη. Αύριο θα είν' εδώ εξάπαντος.

Μά πέρασαν δυο τρεις μέρες και η χελιδόνα ακόμα να φανεί.

Πόσο λυπημένα είναι τώρα τα κοριτσάκια.

Το βράδυ διηγήθηκαν τη βλαβερή τους Ιστορία στον κυρ-Σπύρο.

-Πάει, δεν θα ξαναγυρίσει πια η χελιδόνα σας

-Μα γιατί; Γιατί; Ρώτησε ταραγμένη η Λιλίκα.

-Γιατί με τη λάσπη τη δική σας χάλασε η φωλιά.

-Χάλασε η φωλιά; Είπαν και τα δυο μαζί με απορία.

-Ναι, ναι. Το χελιδόνι διαλέγει το χώμα που χρειάζεται. Έπειτα δέν μεταχειρίζεται νερό. Το σάλιο του έχει μια κολλητική ουσία, πού δεν αφήνει τό χώμα να τρίβεται όταν ξεραθεί. Είναι και κάτι άλλα ακόμα πού δεν τα ξέρετε. Πώς θέλετε λοιπόν να μείνει μιά ολόκληρη οικογένεια πουλιών μέσα στη φωλιά πού κινδυνεύει να γκρεμιστεί με τό βάρος τους;

-Κρίμα, εφώναξε η Λιλίκα λυπημένη. Πού να το φαντασθούμε ένα τέτοιο πράγμα;

Και χαμήλωσε το κεφάλι της κι έμεινε συλλογισμένη.

-Μα τί έπαθες Λιλίκα;

-Τίποτε. Συλλογιέμαι μόνο πως τα πουλάκια μερικές φορές έχουνε περισσότερο μυαλό από τους ανθρώπους!

36. Η κατσικά έγινε μητέρα.

Ένα πρωί πού η Λιλίκα έμπαινε στην τραπεζαρία η θεία της είπε:

-Σήμερα Λιλίκα έχω να σου πω ένα πολύ ευχάριστο νέο.

-Τι νέο θεία;

-Πήγαινε κάτω στο κατώγι και θα δεις.

Η Λιλίκα έτρεξε πηδώντας. Μόλις άνοιξε την πόρτα ένα μέεε... αδύνατο, τρεμουλιαστό, την υποδέχτηκε, πού έμοιαζε σαν να έβγαινε από κανένα παιγνιδάκι. Πήγε κοντά στη μεγάλη κατσικά και τι βλέπει ! Πλάγι της κοιμόταν ένα μικρούτσικο, ένα τόσο δα κασικάκι, μαύρο, κατάμαυρο, με γυαλιστερές σγουρές τριχίτσες.

-Πω πω! τί μικρούλι πού είναι! Σαν ψεύτικο μου φαίνεται θεία, είπε η Λιλίκα στη θεία της, πού ερχόταν να τη συνάντηση. Και πως το γλείφει η μανούλα του. Πότε να γεννήθηκε;

-Χτες το βράδυ, είπε η θεία της.

-Για κοίταξε θεία το ύφος του! Μοιάζει σα μεγάλο παιδί. Μάς κοιτάζει σα να μας γνωρίζει από καιρό. Μήπως θεία, θέλει να μας πει πως έχει ανάγκη από χορτάρι; Να τρέξω να τού φέρω ;

-Α όχι ακόμα, όχι ακόμα, της απάντησε η θεία της. Έπειτα να ξέρης, τα κασικάκια μόλις γεννηθούν, βλέπουν καθαρά και ξέρουν και να περπατούν.

Εκείνη τη στιγμή η κατσικά δάγκωνε μαλακά το ποδαράκι τού μικρού, για να το αναγκάσει ν' ανασηκωθεί.

-Θέλει να τού γλύψει το ποδαράκι του.

Το κασικάκι ξύπνησε απότομα, κάθισε πρώτα γονά-τιστό στα πισινά του πόδια, κι έπειτα στηρίχτηκε όρθιο πάνω στα τέσσερα ποδαράκια τον. Η Λιλίκα θαύμαζε το λεπτό γυαλιστερό τρίχωμά του, στριμμένο και σγουρό, πού τελείωνε κάτω κάτω στα μικρά ταυ μαύρα παπουτσάκια.

-Κοίταξε θεία. Κάτω κάτω τα παπούτσια του δεν είναι ίσια, είναι φουσκωμένα.

-Και βέβαια είναι φουσκωμένα, της απάντησε η θεία της. Το κασικάκι σε δυο τρεις ημέρες θα χοροπηδάει. Αν δεν

ήταν στερεά τα παπουτσάκια ταυ, θα έλιωναν πολύ γρήγορα.

Ἡ Σπίθα πού ήθελε κι αυτή φαίνεται να δει το κατσι-κάκι τρύπωσε ανάμεσα στη θεία και στη Λιλίκα.

Η Σπίθα ακολουθούσε συχνά τις κασίκες γαυγίζοντας και η κασίκα της είχε δώσει αρκετά χτυπήματα με το κεφάλι της.

Και η Λιλίκα, βλέποντάς την να προχωρεί προς την κασίκα, φοβήθηκε. Θυμότανε καλά πόσες φορές η Σπίθα και η κασίκα μάλωσαν και πόσες κεφαλιές έδωσε η δεύτερη στην πρώτη.

-Έξω Σπίθα! Της φώναξε.

-Αφησέ την, είπε η θεία της. Δεν πειράζει τίποτα, μη φοβάσαι.

Η Σπίθα πλησίασε αργά αργά τό κασικάκι, βγάζοντας κλαψιάρικες φωνές.

Χωρίς καμιά αμφιβολία κλαίει από . τη χαρά της. Η κασίκα την κοίταζε κι αυτή ήσυχα ήσυχα, χωρίς να δείχνει καμιά ανησυχία.

Η Σπίθα τότε, κουνώντας την ούρα της, πήγε κοντά κοντά. Και η κασίκα τέντωσε το λαιμό της κι ακούμπησε. το μέτωπό της στο μέτωπο της Σπίθας.

Τα δυο ζώα έμειναν στη θέση αυτή μερικά λεπτά

-Γιατί κάνουν έτσι ; ρώτησε η Λιλίκα.

-Νομίζω, είπε η θεία της, πως σαν μανάδες πού είναι και οι δυο τους, κάτι λένε μεταξύ τους. Η Σπίθα θα της λήη πάσο χάρηκε για το παιδάκι της και η κασίκα θα την ευχαριστεί. Δυο γυναίκες στη θέση τους θά φιλιούνταν. Μα η κασίκα δέν μπορεί να φιλήσει τη Σπίθα. Της δείχνει ίσως ακόμα πως το κεφάλι της δεν είναι μόνο για χτυπήματα, μα πως κάνει και για χάϊδεμα.

Η Λιλίκα άφησε με λύπη της το. μικρό κασικάκι,. γιατί πλησίαζε η ώρα του Σχολείου.

-Πως θα το βγάλουμε το κασικάκι ; ρώτησε πάλι η. Λιλίκα.

-Μια πού τη μητέρα του τη λέμε «Λάγια» θά πρέπει να το λέμε «το κασικάκι της Λάγιας».

37, Ένα μπουκέτο αγριολούλουδα.

Ζυγώνει μεσημέρι. Η Λιλίκα μόλις γύρισε από το, σχολειό. Ο κυρ Σπύρος και ο Παναγιώτης ήρθαν κι αυτοί από το χωράφι και, πλένουν τώρα τα χέρια τους κάτω στην αυλή.

-Λιλίκα... ακούγεται από την κουζίνα η φωνή της γιαγιάς της. Τρέχα, παιδί μου, να πεις της θείας σου πως το φαΐ είναι έτοιμο και πως οι άνδρες ήρθαν.

Η Λιλίκα φεύγει τρεχάτη, γιατί η θεία της πλένει πέρα, στο ποτάμι. Άνοίγει τη μικρή πορτίτσα του κήπου και την ξανακλείνει κατάμουτρα στο Λέοντα, πού έτρεχε ξωπίσω της.

-Μην το κουνήσεις από κει κακομοίρη μου, ακούς; Δεν· πάω περίπατο, θα γυρίσω αμέσως.

Μα καθώς τρέχει μέσ' τον κήπο, φρουτ... ένας κότ-
τσυφας πετιέται ξαφνιασμένος στον αέρα.

-Ο κοτσουφούλης μου, το κοτσουφάκι μου, ξεφωνίζει τρελή απ' τη χαρά της η Λιλίκα. Θα γύρισε φαίνεται ο καημένος να μας ευχαριστήσει και να πιάσει φωλιά εδώ κοντά, λέει με το νου της.

Και με χίλιες δυο προφυλάξεις, προχωρεί προς το μέρος πού πέταξε ο κόττσυφας. Μα που να τον πρό-
φτάσει. Να τος, τρύπωσε κιόλας μέσ' τα κλαδιά της μυγδα-
λιάς στην ακρινή γωνιά του κήπου, κι άρχισε το τρα-γούδι του. Ίσως τις αποχαιρετούσε για πάντα.

Η Λιλίκα θυμάται την παραγγελία της γιαγιάς της και ξαναπαίρνει δρόμο. Βγαίνει από την πίσω πόρτα του κήπου και κατηφορίζει κατά την ακροποταμιά. Τρέχει, τρέχει, λες κι έχει στα πόδια της φτερά.

Κάτω στο ποτάμι, πέρα από τις λεύκες, να η θεία της, μαζί με τη Λουΐζα, το δεξί της χέρι, στύβουν τα ρούχα και τα φορτώνουν στο χειράμαξο.

-Θεία! Λουΐζα! `Η γιαγιά μ' έστειλε να σάς πω πως ήρθαν όλοι και πως το φαΐ είναι έτοιμο.

-Καλά, καλά, θα 'ρθούμε αμέσως, λέει η θεία της κι αρχίζει να βιάζεται να τελείωση.

Η Λιλίκα βλέπει πως το χειράμαξο θ' αργήσει λίγο να γεμίσει.

-Ας κάνω μια βολτίτσα στο λιβάδι, λέει μέσα της. Γελαστός και παιγνιδιάρης ο λουλουδισμένος κάμπος απλώνεται μπροστά της.

-Έλα να παίξουμε με τα λουλούδια, της λέει ψιθυριστά στ' αυτί το αεράκι πού της χαϊδεύει τα μαλλιά.

-Ναι, ναι, τού απαντάει ψιθυριστά και η Λιλίκα και τρέχει μέσ' τα χόρτα.

Πέρα από το φράχτη πού χωρίζει το λιβάδι του θείου της από τα άλλα, οι ντροπαλές παπαρούνες και οι χαρούμενες μαργαρίτες χορεύουν πάνω στο πράσινο χαλί της χλόης. Ο ήλιος τού μεσημεριού από ψηλά τις, λούζει με το φώς του και τις χαϊδεύει με τις ακτίνες του.

Η Λιλίκα δεν κρατιέται πια. Δρασκελίζει μ' ένα πήδημα το φράχτη.

Θα προφτάσω να μαζέψω ένα μπουκέτο άγριολούλουδα, λέει μέσα της. Θα χαρεί πολύ η Κυρία μου όταν θα της τα πάω στο σχολείο.

Μα κείνη τη στιγμή ακούει τη φωνή της Λουϊζας: Λιλίκα! Είναι ώρα να φύγουμε.

-Θεία, σάς παρακαλώ, αφήστε με να φτιάξω ένα μπουκέτο για την κυρία Έλενίτσα.

-Όχι Λιλίκα μου, της λέει η θεία της. Θα αργήσουμε πολύ. Έχεις καιρό μετά το φαγητό να μαζέψεις τα λουλούδια σου.

Κι όλοι μαζί γυρίζουν στο σπίτι σπρώχνοντας το χειράμαξο πού ήταν γεμάτο με τα ρούχα.

Στο τραπέζι η Λιλίκα έχει το νου της στο μπουκέτο.

-Μόλις τελειώσω, συλλογιέται, θα τρέξω αμέσως στο λιβάδι.

Κι αλήθεια, έτσι κάνει. Μα δεν πρόφτασε να βγει από τον κήπο. Η φωνή της Μαίρης τη σταμάτησε.

-Λιλίκα, έλα να πάμε νωρίτερα στο σχολείο, να παίξουμε λίγο στην αυλή. Θα είναι και τ' άλλα παιδιά.

-Όχι, όχι, λέει η Λιλίκα. Θέλω να κάμω ένα μπουκέτο από μαργαρίτες για την Κυρία Έλενίτσα.

-Από μαργαρίτες; Λέει ειρωνικά η Μαίρη. Σπουδαίο μπουκέτο! Τα λιβάδια είναι γεμάτα από μαργαρίτες. Όταν θα γίνουν τα τριαντάφυλλα στον κήπο μας, της πάμε ένα μπουκέτο. Τώρα πάμε να παίξουμε.

-Όχι, όχι, Μαιρούλα μου. Θα πάω να ετοιμάσω το μπουκέτο μου.

Και η Μαίρη φεύγει μόνη της για το σχολείο.

Τώρα η Λιλίκα είναι μέσα στο λιβάδι. Μαργαρίτες, παπαρούνες, ανεμώνες, τη φτάνουν σχεδόν ως τους ώμους.

Μαζεύει, μαζεύει, μα δε χωράνε άλλες πια τα μικρά χεράκια της.

Μια πεταλουδίτσα; άσπρη, κάτασπρη, περνάει πλάι της και κάθεται σ' ένα λουλούδι.

-Τι όμορφη πού είναι! Λέει η Λιλίκα κι απλώνει να την πιάσει.

Μα η πεταλουδίτσα γλιστρά μέσα από τα δάχτυλά της και πετάει πιο πέρα. Να την τώρα πάνω σε μια βελουδένια παπαρούνα.

-Τώρα θα σε πιάσω, λέει με το νου της η Λιλίκα και απλώνει σιγά σιγά τα χέρια της.

Τού κάκου όμως. Η μικρή πεταλουδίτσα της το σκάει πάλι, σα να λέει:

-Έλα μικρούλα μου να παίξουμε το κρυφτούλι. Άσε το σχολείο σου. Είναι τόσο όμορφα εδώ!

Και σαν να τ' άκουσαν και οι άλλες πεταλούδες, να τες έρχονται μια μια και πετούν γύρω τριγύρω. Τούς αρέσουν τα παιγνίδια μέσ' τον κάμπο. Κι ένας κρυφός τραγουδιστής φαίνεται πως συμφωνούσε κι αυτός απόλυτα μαζί τους.

-Κρι, κρι, κρι, φωνάζει, σα να λέει: Θέλω να παίξω κι εγώ μαζί σας.

Η Λιλίκα περίεργη, ψάχνει να τον βρει. Μα δεν τον βρίσκει πουθενά.

Έξαφνα θυμάται η Λιλίκα πως έχει και σχολείο. Μά τα λουλούδια όλο της χαμογελούνε.

-Ας κόψω κι αυτήν εδώ. Είναι η ωραιότερη. Κι εκείνην εκεί. Και την άλλη, και ' την άλλη...

Κι έτσι περνάει η ώρα. Ήταν η Λιλίκα φτάνει στο, σχολείο τα παιδιά είναι πια μέσα στην τάξη.

-Α καλώς την, είπε η κυρία Έλενίτσα, ενώ τα παιδιά χαμογελούσαν. Καλώς την. Έμαθα πως πήγες να 'μαζέψεις αγριολούλουδα για μένα.

-Μάλιστα κυρία, είπε η Λιλίκα. Ορίστε το μπουκέτο μου.

-Είναι ωραία τα λουλούδια σου, πολύ ωραία, μα νομίζω πως δεν κάνει να τα πάρω. Ξέρεις τί ώρα είναι Κοίταξε το ρολόι.

-Τρεις και δέκα λέει... τρεις και δέκα!

-Ναι, τρεις και δέκα! Πάνω από μια ώρα είναι που άρχισε το μάθημα !

Τα παιδιά γελούν. Της Λιλίκας τις έρχεται να κλάψει. Να ένα δάκρυ λαμπυρίζει στην άκρη ιών ματιών της.

-Δώσε μου το μπουκέτο, της λέει τότε τρυφερά η Κυρία, θα το βάλω στο ανθοδοχείο και θα μείνει στην τάξη. Θα μού κάμεις έπειτα κι ένα άλλο, να μού το φέρεις όμως στο σπίτι.

-Μάλιστα κυρία, είπε η Λιλίκα, ενώ έψαχνε να βρει το μαντήλι της.

38. Παιγνίδια στο -λιβάδι.

Οι μέρες τώρα μεγάλωσαν πολύ στο χωριό. Όταν το απόγευμα σχολάνε τα παιδιά είναι ακόμα μέρα. Γράφουν, διαβάζουν λίγο και τους μένει αρκετή ώρα για παιγνίδι.

Πόσο χαίρονται τα παιγνίδια τους στο λιβάδι με το ηλιοβασίλεμα! Τρέχουν, κυλιούνται στο χορτάρι, ξαπλώνουν κάτω από τις ψηλές και φλύαρες λεύκες, πετούν πετραδάκια στο ποτάμι και διασκεδάζουν με τον κρότο πού κάνουν καθώς πέφτουν στο νερό.

Παίζουν ακόμα μ' ένα κατσικάκι, πού χοροπηδάει ολοένα, με κάτι απότομα και ξαφνικά πηδήματα, πού τους αρέσουν πολύ, πάρα πολύ. Η μανούλα του, η κυρά Κατσικά, είναι δεμένη με σκοινί, σ' έναν ξερό κορμό. Το κατσικάκι είναι ελεύθερο, μα δεν ξεμακραίνει από κοντά της.

Όταν η Λιλίκα το χαϊδεύει κι έπειτα κάνει πως θα φύγει, παίρνει το κατόπι της χοροπηδώντας. Κι όταν τρέχει με τους φίλους της, πιο πέρα, μακριά, τρέχει κι αυτό μαζί της. Τότε τα παιδιά το κυνηγούν και το αναγκάζουν να ξαναγυρίσει πίσω στη μανούλα του. Είναι να σε πιάνουν τα γέλια. Κάνει κάτι κωμικά πηδήματα, κάτι παράξενες κινήσεις, γεμάτες παιδιάστικη χάρη, Και τρέχει

έπειτα στη μανούλα του για να θηλάσει. Και το βλέπεις να θηλάζει λαίμαργα κουνώντας ρυθμικά την ασπρόμαυρη ουρίτσα του.

Κάνει στον μωρό παιδάκι όταν τα παιδιά το παίρνουνε στην αγκαλιά τους. Σκαρφαλώνει διαρκώς στους ώμους των. Δεν κάθεται ήσυχο ούτε στιγμή. Και. κάθε φορά που θηλάζει, το πιάνει η Λιλίκα και τού φιλάει το κεφαλάκι του.

Όταν κάνει να παίξει μαζί του το σκυλάκι, ο Λέοντας, η κυρά Κατσίκα αγριεύει και τον διώχνει με τα κέρατά της.

Η Λιλίκα είναι σήμερα ξετρελαμένη με το κατσικάκι. Το παίρνει στα γόνατά της ολοένα και δεν θέλει να τ' αφήσει.

-Ε, Λιλίκα, της λέει με κάποια σοβαρότητα η Μαίρη, θα παίξαμε κρυφτό η θα κάνεις παρέα με το κατσικάκι;

-Όχι Μαίρη. θα παίξουμε κρυφτό.

Η Μαίρη τα φυλάει. Κολλάει στον κομμό της λεύκας, κλείνει με τα χέρια της τα μάτια και μετράει φωναχτά έως τα 25. Οι άλλοι τρέχουν να κρυφτούν.

Η Λιλίκα πηδάει το φράχτη, να κρυφτεί από την άλλη μεριά. Κάτω από μια γέρικη ελιά βρίσκει καλόν κρυψώνα. Το χόρτο είναι πολύ ψηλό και πυκνό. Ξαπλώνεται φαρδιά πλατιά και κρύβεται ολότελα, την ώρα που φώναζε η.

Μαίρη:

-Έρχομαι! Έρχομαι!

Η Λιλίκα δεν κινείται καθόλου. Χαίρεται με την ψυχή της τη δροσάτη ευωδιά τού χορταριού.

Μια μέλισσα βουίζει πλάι της. Διστάζει λίγο, έπειτα κάθεται πάνω σε μια χιονάτη μαργαρίτα. Κουνάει λίγο τις κεραίες της, ζυγιάζεται με χάρη, έπειτα πετάει μακριά βουίζοντας.

-Πώς θα ήθελα να ήμουν μέλισσα, είπε με το νου της η Λιλίκα, μια μικρούλα μέλισσα, σαν αυτήν που τρέχει ξένοιαστη στον κάμπο. Να πετάω πάνω από τον κάμπο, που τα ψηλά του χόρτα θα μου φαίνονταν σαν ένα μεγάλο μεγάλο δάσος. Να τριγυρνώ πάνω στα λουλούδια του, που θα μου φαίνονταν σαν γίγαντες θεόρατοι και να ρουφώ το γλυκό τους μέλι. Τι όμορφος που είναι ο κόσμος εδώ μέσα. Κανένας δεν ενδιαφέρεται που πάς. Κανείς δεν σε ρωτάει πότε ήρθες.

Πιο πέρα ένα ζουζούνι, χοντρό, πλατύ, σέρνει αργά αργά τα λεπτά του ποδαράκια.

-Χρυσοκάνθαρος θα είναι, λέει με το νου της. Πως γυαλίζει το κυανοπράσινο παλτό του. Σε καμιά επίσκεψη θα πηγαίνει φαίνεται, για να 'ναι τόσο σοβαρός και λαμπροφορεμένος. Μα μήπως είναι ο δασοφύλακας;

Και χωρίς να θέλει κάτι του ψιθύρισε. Και το κάτι αυτό ήταν σα να του έλεγε:

-Καλέ μου κύριε, μη μου θυμώσεις. Είμαι μια μικρούλα μέλισσα πού κανέναν δεν πειράζω. Λίγο μέλι ρουφάω μόνο από τα λουλούδια σου. Δεν ξέρεις πόσο μου αρέσει. Τρελαίνομαι γι' αυτό.

-Μη φοβάσαι τίποτα μικρούλα μου, φαίνεται να της ψιθύρισε στ' αυτί ο λαμπροφορεμένος κύριος, εδώ μέσα όλος ο κόσμος ζει χαρούμενος κι ευτυχισμένος.

-Λιλίκα... Λιλίκα... ακούστηκε η φωνή της Μαίρης από πέρα.

-Ούου!... Ούου!... Εδώ είμαι, εδώ είμαι, φώναξε η Λιλίκα και πετάχτηκε όρθια στον να ξύπνησε από κάποιο όνειρο.

- Μα τί κάνεις κρυμμένη τόση ώρα καημένη Λιλίκα; Παίξαμε τόσα παιγνίδια χωρίς εσένα!

39. Ψάρεμα στην ακροποταμιά.

-Λιλίκα, θα πάμε μαζί σήμερα για Ψάρεμα, της είπε ο Παναγιώτης, ετοιμάζοντας τα σύνεργά του, τα καλάμια, τα κουτιά με τα δολώματα, το ψαροκάλαθό του.

Και την πήρε μαζί του.

Λίγο πέρα από το μύλο το ποτάμι είναι στενό κι ορμητικό και τρέχει ανάμεσα σε μεγάλους ψηλούς βράχους. Πιο πέρα όμως είναι πλατύ και ήσυχο και κυλάει. αργά αργά και σιωπηλά, σαν να κοιμάται.

Σ' αυτό το μέρος ψάρευε πάντα ο Παναγιώτης με το ψαροκάλαθό του.

Γυμνός έως το γόνατο, προχωρεί μέσ' τα νερά και τοποθετεί το ψαροκάλαθό του σε κατάλληλο σημείο. Βάζει έπειτα δολώματα στ' αγκίστρια του και τα ρίχνει πέρα, σε

βαθιά νερά. Δίνει κι ένα αγκίστρι στη Λιλίκα και της δείχνει πως ψαρεύουν. Η Λιλίκα ρίχνει το αγκίστρι της πολύ κοντά στην όχθη. Έπειτα κάθονται κι οι δυο στην ακροποταμιά και περιμένουν.

Τα ψαράκια κολυμπούν γύρω τριγύρω στο αγκίστρι της. Μερικά αγγίζουν με τη μούρη τους το δόλωμα... Έπειτα φεύγουν. Δεν τους αρέσει φαίνεται ο μεζές.

-Ξέρεις κάτι Παναγιώτη; Λέει η Λιλίκα. Μού φαίνεται πως τα ψαράκια δεν αγαπούν τη σαρδέλα.

-Σζςς! Της λέει ο Παναγιώτης. Βγάλε και ρίξε το αγκίστρι σου πιο μακριά. Εκεί πού το 'χεις ούτε μουρμούρα δεν θα πιάσεις. Και ύστερα, δεν πρέπει να μιλάς.

Η Λιλίκα σηκώνει το καλάμι της ψηλά για να ρίξει το αγκίστρι της πιο μακριά. Μα εκείνο γαντζώνει στην ποδιά της.

-Παναγιώτη, το αγκίστρι μου γαντζώθηκε στο φόρεμά μου κι έφυγε το δόλωμα.

Αφήνει το καλάμι του στη χλόη ο Παναγιώτης και πάει να ξεμπλέξει το αγκίστρι από την ποδιά της. Έπειτα της βάζει νέο δόλωμα και λέει:

-Δύσκολα θα πιάσεις ψάρια εδώ σ' αυτό το μέρος, άμαθη όπως είσαι. Πήγαινε πιο πέρα και ρίξε στα βαθιά τ' αγκίστρι σου. Θα 'ρθω να σε βρω κι εγώ σε λίγο.

Τώρα η Λιλίκα είναι μόνη της στην άκρη ενός ορμίσκου, κοντά σε καλαμιές.

Ρίχνει το αγκίστρι στο νερό, κοντά, γιατί θέλει να βλέπει πως τρώει το δόλωμα το ψάρι. Το ρεύμα κυλάει το αγκίστρι παραπέρα, ανάμεσα σε κάτι χόρτα.

Δυο μικρά ψαράκια κάνουν χαριτωμένους κύκλους γύρω από το δόλωμα. Το αγγίζουν με τη μούρη τους. Το τσιμπούν με τέχνη: Δεν είναι να πιαστούν! Δυο μεγάλα περνούν βιαστικά και ούτε δίνουν προσοχή στο δόλωμα.

Ένα άλλο πλησιάζει. Η Λιλίκα ακούει τους χτύπους της καρδιάς της.

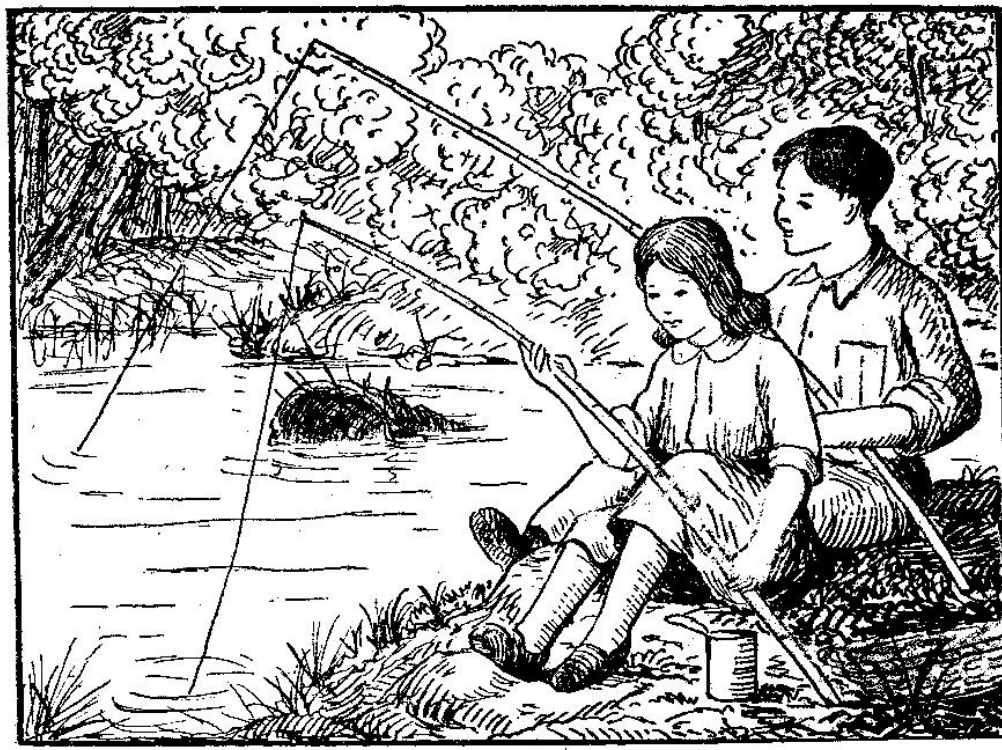
-Θα τσιμπήσει, δεν θα τσιμπήσει; Λέει μέσα της Μπα! Μόλις το αγγίζει, στρίβει και απομακρύνεται.

Η Λιλίκα δεν στενοχωρείται. Της αρέσουν τα καμώματα πού κάνουνε το ψάρι.

-Ε, Λιλίκα, της- φωνάζει ο Παναγιώτης. Ακόμα δεν έπιασες τίποτα; Μου φαίνεται πως με άδεια χέρια θα γυρίσουμε. Τι λες;

-Ξέρω κι εγώ; Και μου σώθηκαν και τα δολώματα.

-Φέρε το κουτάκι σου Λιλίκα, να σου δώσω άλλα.

-Το αγκίστρι να τ' αφήσω στο νερό η να το βγάλω;

-Όχι, μην το βγάλεις. Άφησε το καλάμι κάτω κι έλα. Όταν ξαναγύρισε η Λιλίκα βλέπει το καλάμι να κινείται και τ' αγκίστρι να σαλεύει μέσα στο νερό.

Τι συγκίνηση έχει η Λιλίκα!

-Κάποιο ψάρι έπιασε τ' αγκίστρι, συλλογιέται και σηκώνει το καλάμι της ψηλά, σιγά-σιγά.

- Τράβηξέ το γρήγορα έξω γρήγορα, της φωνάζει ο Παναγιώτης.

Κι η Λιλίκα βλέπει ένα μικρό ψαράκι κρεμασμένα στο αγκίστρι. Σπαρταράει το καημένο.

Τρέχει ο Παναγιώτης και το ξαγκιστρώνει. Έπειτα το ρίχνει στο καλάθι. Η Λιλίκα το κοιτάει με συμπόνια.

-Κακόμοιρο ψαράκι μου, του λέει. Στενοχωρήθηκα πολύ που σε βασάνισα τόση ώρα. Τώρα θέλω να πιάσω ένα άλλο, μα θα το φυλάξω ζωντανό.

Και γεμίζει με ποταμόνερο-ένα κουτί κονσέρβας και το βάζει πλάι της.

Ξαναρίχνει πάλι το αγκίστρι της και περιμένει.

Να! Ένα μεγάλο ψάρι έρχεται από πέρα, ίσια κατά πάνω στο αγκίστρι.

Η Λιλίκα το κοιτάζει, το θαυμάζει, δεν θέλει όμως να πιαστεί στο αγκίστρι της.

-Είναι μεγάλο, λέει μέσα της, πολύ μεγάλο.

Δεν προφταίνει να σκεφτεί τίποτε άλλο και να ο φιλαράκος μας ανοίγει το στόμα του και καταπίνει το αγκίστρι με το δόλωμα. Έπειτα συνεχίζει ξέγνοιαστος το δρόμο του.

Η Λιλίκα τραβάει το αγκίστρι, να του βάλει νέο δόλωμα. Μα ένα δυνατό τίναγμα δεν την αφήνει. Πετάει τρομαγμένη το καλάμι χάμω και φωνάζει

-Παναγιώτη! Παναγιώτη!

Ο Παναγιώτης, που δεν ήταν μακριά, τρέχει αμέσως και τί βλέπει! Το καλάμι να κολυμπάει μέσα στα νερό, να βουτάει, να ξεβουτάει, σα να είχε ψυχή.

-Θα είναι πολύ μεγάλο ψάρι! Λέει η Λιλίκα.

Ο Παναγιώτης ανασηκώνει το παντελόνι του, πετάει κάλτσες και παπούτσια και μπαίνει στο νερό. Με την απόχη του κατορθώνει τέλος να το πιάσει.

Ήταν ένας μεγάλος κέφαλος, πάνω από μισή οκά.

Φαντάζεστε τί έγινε στο σπίτι.

-Δυο μονάχα ψάρια πιάσαμε, λέει ο Παναγιώτης Ένα μικρό, κι ένα μεγάλο. Και τα δύο τα έπιασε η Λιλίκα.

40. Το βασίλειο της φράουλας.

-Το μεσημέρι θα φάμε μπιζέλια. Τα μαζέψαμε χθες εγώ και η Λουΐζα, έλεγε η Λιλίκα στη Μαίρη τρίβοντας τα χέρια της από ευχαρίστηση.

-Δεν είναι δα και τίποτε σπουδαίο! Μουρμούρισε η Μαίρη.

-Μπα; Είπε η Λιλίκα. Βέβαια έφαγα πολλές φορές μπιζέλια στην 'Αθήνα, μα δεν μάζεψα ποτέ μου με τα χέρια μου. Και ούτε ήξερα καλά καλά πότε και πού γίνονται. Μα τα μπιζέλια πού θα φάμε σήμερα τα είδα εγώ η ίδια με τα μάτια μου να τα σπέρνουν στο χωράφι και να τα σκαλίζουν και να τα ποτίζουν και να τα στυλώνουν με λεπτές γερές βεργίτσες. Έπειτα βοήθησα στο μάζεμά τους κιόλας. Θα τα έτρωγα φυσικά και στην Αθήνα μ' ευχαρίστηση, άλλα τώρα θα τα φάω με διπλή και τρίδιπλη ευχαρίστηση.

-Εγώ θα έτρωγα με περισσότερη ευχαρίστηση εκείνα που θα 'τρωγες κι εσύ στην Αθήνα, γιατί δεν θα κοπιάζα καθόλου για να τα μαζέψω, της είπε τότε η Μαίρη.

-Δεν σε καταλαβαίνω, είπε η Λιλίκα. Εμένα μου αρέσει πολύ να πηγαίνω στον κήπο, στο χωράφι, να μαζέψω και μπιζέλια, και ότι άλλο, να κοπιάσω και λιγάκι. Και δεν θέλω Μαίρη να στο κρύψω, μου αρέσει πάντα πιο πολύ το φαγητό πού τρώγω έτσι, και μου φαίνεται πιο νόστιμο και πιο καλό.

Κι αλήθεια, έτσι ήταν. Της Λιλίκας της άρεσε πολύ αυτό. Εφένός μάλιστα πού είχε πολλές φράουλες, όλο θα την άκουγες να λέει στη γιαγιά της μόλις γύριζε από το σχολείο:

-Γιαγιά, να πάω να μαζέψω φράουλες;

Αύτη την Κυριακή πού είχε καλόν καιρό, ξαναρωτάει τη γιαγιά της:

-Γιαγιά, να πάω για τις φράουλες;

-Να πας Λιλίκα. Πρέπει να δώσουμε και μερικές στην κυρά Παγώνα, πού μας φύλαξε τη γαλοπούλα. Δεν έχει η καημένη και τις αρέσουνε πολύ. Μην ξεχνάς το πανεράκι σου. Και να τις καθαρίζεις όταν τις μαζεύεις.

Πολλές φράουλες έλιωναν μέσα στα χέρια της.

-Θα είναι παραγινωμένες, έλεγε με το νου της. Ας τις φάω.

Και τις έτρωγε.

-Πω πω! Τι άγουρη πού είναι αυτή! Και είναι και τόσο μεγάλη, έλεγε για μιαν άλλη. Ας τη φάω κι αυτή. Και την έτρωγε.

Ήταν ακόμα κι άλλες λιγάκι δαγκωμένες από τους

σαλίγκαρους. Δεν ήταν παρουσιάσιμες κι αυτές!

-Ας τις καθαρίσω λιγάκι, να τις φάω κι αυτές!

Και τις έτρωγε. Έτρωγε ακόμα και τις πιο μικρές.

Γέμισε έπειτα γρήγορα γρήγορα το πανεράκι της. Στο τραπέζι δεν φαινόταν να της είχε κοπή η όρεξη από τις πολλές φράουλες πού είχε φάει.

Κι η θεία της έβαλε μπροστά της ένα πιάτο γεμάτο φράουλες.

-Μια πού τις μάζεψες εσύ Λιλίκα, πρέπει να φας και τις περισσότερες.

Και τις έφαγε κι αυτές.

-Αν μπορούσα, είπε η Λιλίκα, θα έστελνα μερικές και στον μπαμπά και στη μαμά.

-Μακάρι να μπορούσαμε να τους στείλουμε, είπε ο θείος της. Μα δεν είναι τόσο εύκολο. Θα λιώσουν ώσπου να πάνε στην 'Αθήνα. Θα τους στείλουμε όμως κεράσια όταν ωριμάσουν.

Τα κεράσιά δεν άργησαν να ωριμάσουν.

Οι κερασιές ήτανε τώρα στολισμένες με κόκκινες, ξανθιές χάντρες, τα κεράσια κρεμασμένα ένα ένα, δυο δυο, ή τρία τρία, σ' ένα μικρό μίσχο κι έμοιαζαν σαν ψεύτικα.

Μια μέρα ο Παναγιώτης έβαλε μια διπλή σκάλα κάτω από την κερασιά, και την ξέχασε εκεί. Άλλο πού δεν ήθελε η Λιλίκα. Έπιασε φίλιες πολλές μαζί της και της χάριζε πολλές φορές τη συντροφιά της. Μια μέρα της που έκαμε τη συνηθισμένη της επίσκεψη και χώθηκε μέσ' τα παχιά φυλλώματα της κερασιάς, μπήκε ο θείος της στον κήπο. Στάθηκε κάτω από την κερασιά κι άπλωσε τα χέρι του να κόψη ένα κεράσι. Εκείνη τη στιγμή ένα κουκούτσι κύλησε από ψηλά στα πόδια του. Έπειτα άλλο, κι άλλο, κι άλλο.

-Πω πω! Είπε. Η κερασιά είναι γεμάτη από σπουργίτες. Δεν θα της αφήσουν κεράσι για κεράσι.

-Όχι, Θείε, δεν είναι πολλοί, εφώναξε από ψηλά η Λιλίκα. Ένας μόνο είναι, μα κάνει για δέκα.

41. Γλυκά... Γλυκά...

Ένα καλάθι γεμάτο με κεράσια, κάπου πέντε οκάδες, έστειλε ο θειος στους γονείς της Λιλίκας. Έδωσαν ακόμα και στην κυρά Μαργαρίτα. Πούλησαν πολλές οκάδες και στους ζαχαροπλάστες.

Τα παιδιά έφαγαν κι αυτά με την ψυχή τους. Το ίδιο και τα πουλιά, τα σπουργίτια, οι τσίχλες και τα κοτσύφια. Όμως έμειναν ακόμα στις κορφές, Ψηλά. Μ' αυτά θα έφτιαναν γλυκό. Τα μάζεψε ο Παναγιώτης με μια ψηλή σκάλα.

Την ήμερα εκείνη, όταν γύρισε η Λιλίκα από το σχολειό, είδε τη γιαγιά, τη θεία και τη Λουΐζα καθισμένες στην άυλη, γύρο από ένα τραπέζι. Πάνω στο τραπέζι, σωρός τα κεράσια.

Μ' ένα σουγιαδάκι η καθεμιά τους έβγαζαν τα κουκούτσια κι έριχναν τα κεράσια σε μια μεγάλη κατσαρόλα.

Η Λιλίκα ήθελε να βοηθήσει κι αυτή.

Πήγαινε πρώτα να φας κάτι κι έπειτα. Σου έχω ετοιμάσει το γάλα σου και φρυγανιά. Είναι στο ντουλάπι.

-Ναι, ναι θεία, είπε η Λιλίκα. Πάω κι έφτασα.

Και σε δυο λεπτά ήταν καθισμένη στο τραπέζι, πλάι με τους άλλους, και καθάριζε κεράσια. Ήρθαν έπειτα κι ο Ντίνος και η Μαίρη.

Ο Ντίνος δεν τα κατάφερνε καλά. Χαλούσε τα περισσότερα κεράσια. Για να μη πάει όμως τίποτα χαμένο πιπίλιζε τα κουκούτσια. Κι ενώ με το δεξί χέρι έρρινε στην κατσαρόλα τα κεράσια, με το άλλο έβαζε στο στόμα τα κουκούτσια. Μα πολλές φορές σάστιζε κι έριχνε τα κουκούτσια στην κατσαρόλα και τα κεράσια στο στόμα.

-Ντίνο, δεν τρως καλύτερα κάπου κάπου ένα κεράσι όπως κάνει κι η Λιλίκα. Αυτό θα ήταν προτιμότερο και για σένα και για το γλυκό, του είπε η κυρά Βασιλική.

-Ναι, ναι, πολύ σωστά, είπε η Μαίρη κι έφαγε το ένα από τα τρία κεράσια πού πήρε να ξεκουκουτσίσει.

Η Λιλίκα πάλι έπαιρνε δύο κι έτρωγε το ένα.

Κι ο Ντίνος τώρα έβαζε περισσότερα στο στόμα και λιτότερα στην κατσαρόλα.

-Έ, ε! τι γίνεται εδώ παιδιά. Τα κεράσια τα μαζέψαμε να κάνουμε γλυκό. Δεν τα μαζέψαμε να τα φάτε σεις!

-Μα δεν μας είπατε πως μπορούμε να τρώμε κάθε τόσο κι από κανένα ; Είπε η Λιλίκα.

-Ναι, σάς επιτρέπω να τρώτε ένα όταν καθαρίζετε δέκα.

Έτσι κι έγινε. Όλοι τώρα μετρούσαν ως τα δέκα. Το δέκα μάλιστα το έλεγαν δυνατά, σαν να επρόκειτο να κερδίσουν το λαχείο.

-Τι καλή ιδέα, είπε η θεία. Η δουλειά πάει ρολόι τώρα. Κι ο σωρός λιγόστευε από το μέρος των παιδιών.

Όταν τελείωσαν, η γιαγιά ζύγισε την κατσαρόλα με τα κεράσια, για να κανονίσει τη ζάχαρη που χρειαζόταν.

Την άλλη μέρα το πρωί, όταν η Λιλίκα μπήκε στην τραπεζαρία, μια ωραία μυρωδιά της χτύπησε τη μύτη. Ήταν τα κεράσια με τη ζάχαρη που έβραζαν επάνω στη φωτιά.

-Έλα Λιλίκα. Πιες το γάλα σου τώρα. Το γλυκό θα είναι έτοιμο κατά το μεσημέρι.

Μια κουτάλα ήταν πάνω από την κατσαρόλα του γλυκού.

-Τι νόστιμο που θα είναι το γλυκό, είπε και πήρε την κουτάλα και την έφερε στα χείλη της.

-Μη, θα καείς Λιλίκα! Της είπε η γιαγιά της.

-Τι πειράζει κι αν καώ λιγάκι, είπε και ρούφηξε το σιρόπι που ήταν μέσα στην κουτάλα.

-Ωχ! Κάηκα γιαγιά!Κκάηκα! Φώναξε και άφησε την κουτάλα από τα χερίά της.

-Στο είχα πει πως θα καείς, της είπε η γιαγιά της και της άλειψε τη γλώσσα της με λάδι. Πονούσε όμως και δεν πήγε στο σχολειό. Και το μεσημεράκι μόνο γάλα μόρεσέ να πιει. Φυσικά ούτε σκέφτηκε να ξαναδοκιμάσει το γλυκό.

42. Στην Τρανή Λάκκα.

Πέρα κι έξω από το χωριό, ο κυρ Σπύρος είχε δυο λιβάδια, που του έδιναν το χόρτο της χρονιάς για τα ζώα του.

-Αύριο θα πάμε στην Τρανή Λάκκα, να μαζέψαμε το χόρτο μας, τους είπε.

Το πρωί έξεψε ο Παναγιώτης τον Ψαρή στ' αμάξι. Η γιαγιά και η θεία από τα χαράματα είχαν ετοιμάσει τα φαγητά : κεφτέδες, αυγά, τυρί.

Φόρτωσαν στο αμάξι τις καλαμωτές και δυο δικράνια. Ανέβηκαν έπειτα και αυτοί και ξεκίνησαν.

Η Λιλίκα ήταν ξετρελαμένη με την αμαξάδα. Της άρεσε πολύ ο θόρυβος πού έκαναν οι ρόδες στις πέτρες τού δρόμου και την νανουρίζουν τα σκαμπανεβάσματά τους στις λακκούβες.

Έπειτα από ένα τέταρτο της ώρας ξεπέζεψαν στην Τρανή Λάκκα.

Τα λιβάδια απλώνονταν μπροστά τους. Τι ωραίος και μεγάλος κάμπος. Το χόρτο ήταν μαζεμένο και θημωνιασμένο. Οι μικρές θημωνιές ήταν στην γραμμή, σαν στρατιώτες.

Η Λιλίκα φαντάσθηκε πως δεν είχανε να κάνουν τίποτ' άλλο από το να φορτώσουν το χόρτο στο αμάξι. Έτσι με μεγάλη απορία είδε τον θείο με τον Παναγιώτη να παίρνουν τα δικράνια και ν' αρχίζουν να σκορπίζουν το χόρτο.

-Πρέπει να ξεραθεί καλά Λιλίκα μου το χόρτο, για να το μαζέψουμε, της είπε η Λουΐζα. Αν το μαζέψουμε νωρίτερα, χλωρό, θα μουχλιάσει πρώτα κι έπειτα θα σαπίσει.

-Πάρε το δικράνι, της είπε ο θείος της, και ανοίξτε· μαζί με τη Λουΐζα μια θημωνιά, Λιλίκα.

Καθώς ξάνοιγε κι ανασήκωνε το χόρτο η Λιλίκα ένιωθε μια λεπτή μυρωδιά να της κτυπάει τη μύτη. Ήταν η μυρωδιά τού χόρτου, συντροφιά με την ευωδιά τού κάμπου. Και σα να μέθυσε η Λιλίκα και από τα δυο, πέταξε

μακριά της το δικράνι, ξαπλώθηκε φαρδιά πλατιά πάνω

στη σκορπισμένη θημωνιά κι ανάπνεε δυνατά κι αχόρταγα τον μυρωμένο αέρα.

Κατά τὸ μεσημέρι κάθισαν νὰ ξεκουραστοῦν
κάτω στὴ γέρικη βελανιδιά...

-Τι κάνεις εκεί Λιλίκα. Θα μας χαλάσεις το χορτάρι. Σήκω να τα ανακατέψουμε σιγά σιγά να αερισθεί. Δεν κάνει να το σπάζουμε, ούτε να πέφτουν οι ανθοί του και τα μικρά του φυλλαράκια. Μπορεί να χάσει το άρωμά του έτσι και να μην το τρώνε έπειτα οι αγελάδες. Γι αυτό και δεν σ' αφήναμε να πάς στον αχυρώνα.

-Μπα; Είπε η Λιλίκα και σηκώθηκε γρήγορα.

-Γιατί δεν μού το 'λεγες τόσον καιρό Λουΐζα;

Έπειτα άρχισε να ξανοίγει τα χόρτα με το δικράνι, με τόση προσοχή, πού ήταν να γελάς. Έβγαζε τη γλώσσα της, περπατούσε στις μύτες των ποδιών της κι έκανε ένα σωρό άλλες κωμικές κινήσεις, πού έκαναν τη Λουΐζα να ξεραθεί στα γέλια.

Κατά το μεσημέρι είχε μισοτελειώσει η δουλειά. Κάθισαν να ξεκουραστούν κάτω από μια γέρινη βαλανιδιά. Η Λουΐζα κι η Λιλίκα πήγαν να γεμίσουν τη στάμνα τους νερό, πέρα στη λαγκαδιά. Πέντε έξη θεόρατα πλατάνια κι άλλα μικρά δεντράκια ήταν το "Παλάτι του Νερού". Μπήκαν κάτω από την πελώρια σκιά τους και άκουσαν το γλυκό τραγούδι του νερού που κυλούσε στην μικρή ρεματιά. Γέμισαν τη στάμνα τους νερό. Τα πουλιά και τα τζιτζίκια τους ξεκούφαιναν με τις φωνές τους.

-Τι ωραίο πού είναι το δάσος! Είπε η Λιλίκα Και της ήρθε να ξαπλώσει κάτω από τα δέντρα. Κοίτα πως παίζει ο αέρας με τα φύλλα τους, Λουΐζα!

-Ναι, ωραία είναι εδώ Λιλίκα, μα μην ξεχνάς πως περιμένουν να τους πάμε το νερό.

-Κρίμα, είπε η Λιλίκα και γύρισαν γρήγορα γρήγορα.

Όλοι έφαγαν με όρεξη στο τραπέζι κι ήπιαν το κρύο, το κρυστάλλινο νερό της βρύσης.

Έπειτα ξάπλωσαν κάτω από τον παχύ ίσκιο της βαλανιδιάς.

Η Λιλίκα ξαπλωμένη μπρούμυτα, παρακολουθούσε μ' ευχαρίστηση τα μικρά μικρά έντομα πού τριγυρνούσαν μέσα στη χλόη. Ο Παναγιώτης έφτιαχνε σφυρίχτρες από καλαμιές. Και οι άλλοι ξαπλωμένοι ξεκουράζονταν.

Το απόγεμα ξανάρχισε η δουλειά. Έδεσαν τα χόρτα σε δεμάτια. Έπειτα τα φόρτωσαν στοίβα στο αμάξι.

-Πω πω! Τι ψηλό που είναι! Σαν βουνό από χορτάρι μοιάζει! Είπε η Λιλίκα.

Βολεύτηκαν όλοι όπως όπως στο αμάξι. Η Λιλίκα για καλό και για κακό κρατούσε σφιχτά το σκοινί των δεματιών. Φοβόταν μήπως πέσει με το τράνταγμα.

43. Το πρώτο μπάνιο της Λιλίκας.

Έχει καιρό να βρέξει στο χωριό κι ο ήλιος καίει δυνατά. Ο κυρ Σπύρος και ο Παναγιώτης τελείωσαν την πρωινή δουλειά κι είναι στο σπίτι για φαΐ. Μα η ζέστη δυνάμωσε πολύ Και δεν μπορούν να ξαναπάνε αμέσως στο χωράφι.

Ο θειος ξάπλωσε μέσ' το δωμάτιο. Ο Παναγιώτης κατέβηκε στον κήπο. Κάτω από τη μεγάλη κερασιά έχει ωραία δροσερή σκιά. Εκεί βρίσκει καταφύγιό ο Παναγιώτης. Διαβάζει ξαπλωμένος, μα τον παίρνει γρήγορα ο ύπνος. Κοιμάται ανάσκελα με το καπέλο ριγμένο στο πρόσωπό τον για να μην τον ενοχλεί το φώς.

Οι αγελάδες πιο πέρα, κάτω από τις λεύκες, πλαγιασμένες στο γρασίδι, μασούν αργά αργά, νυσταγμένες. Κουνάνε κάπου κάπου το κεφάλι τους και την ουρά τους για να διώξουνε τις μύγες.

Το κατσικάκι, να, κι αυτό κοιμάται στη ζεστή αγκαλιά της μάνας του.

Ησυχία βασιλεύει μέσα κι έξω από το σπίτι και στον κήπο. Μα πέρα από το ποτάμι ένας μακρινός αντίλαλος από φωνές ακούγεται.

Είναι από τα παιδιά πού παίζουν και χοροπηδούν στην ακροποταμιά, έτοιμα για μπάνιο. Μόνο που Περιμένουν να πέραση λίγο η ώρα. Ξέρουν πως μετά το φαγητό το μπάνιο είναι επικίνδυνο.

Το νερό του πόταμου τώρα με τη ζέστη και την ξηρασία, λιγόστεψε πολύ. Τα βούρλα πού κυμάτιζαν γερμένα στο νερό, τώρα μόλις πού το αγγίζουν. Στο μέρος που η θεία της έκανε την πλύση πριν από δυο μήνες μια χοντρή κρούστα λάσπης ξεροσκάει στον ήλιο. Μ' αυτήν κάνουν διάφορα παιγνίδια η Μαίρη κι η Λιλίκα.

Μ' ένα λεπτό φορεματάκι και με γυμνά τα χέρια ζυμώνουν την ξερή λάσπη, με το νερό πού τους κουβαλάει ο Ντίνος σ' ένα κουτί κονσέρβας. Φτιάχνουν ψωμιά και κουλουράκια. Τα φορμάρουν μέσα στο κουτί του Ντίνου.

-Τι θέλετε, κυρά μου, ρωτάει η Μαίρη. Καρβέλι η κουλούρα: Είναι ξεροψημένα όλα, όλα.

-Ουφ! Τι ζέστη κάνει! Λέει η Λιλίκα, και σκουπίζει το ιδρωμένο μέτωπό της με το μπράτσο της, γιατί τα χέρια της είναι γεμάτα λάσπη.

Εκείνη τη στιγμή, να τες, έρχονται η θεία, η κυρά Μαργαρίτα κι η Λουΐζα.

-Τώρα μπορείτε να κάνετε το μπάνιο σας, τους λέει η θεία. Πέρασαν τέσσερες ώρες κιόλας από την ώρα που φάγατε. Έλα, Λιλίκα. Δες τι ωραίο μπανιερό πού σου αγόρασα. Αλλά πήγαινε πρώτα να πλύνεις τα χέρια σου.

Είναι ένα μπανιερό αγορίστικο, με ρίγες μπλε και άσπρες. Η Λιλίκα το κοιτάζει με ευχαρίστηση, και χαίρεται που θα κάνει μπάνιο στο ποτάμι, για πρώτη φορά.

Κι ο Παναγιώτης ξύπνησε στο μεταξύ και πάει κι αυτός να κολυμπήσει. Με το μπανιερό του, πρώτος και καλύτερος, πέφτει στο ποτάμι. Πάει στα βαθιά. Το νερό τον φτάνει ως τη μέση, άλλα ξαπλώνεται και κολυμπά.

-Είναι καλό το νερό; Ρωτάει η Λουΐζα, καθώς ετοιμάζεται κι αυτή να πέσει στο ποτάμι.

-Είναι χλιαρό, της απαντάει ο Παναγιώτης.

Η Λιλίκα δίνει το ένα χέρι της στη Λουΐζα και το άλλο στη Μαίρη.

-Ω! Τι κρύο πού είναι! Φωνάζει η Λιλίκα.

-Καλό είναι, της λέει η Λουΐζα. Έλα, βούτηξε στο νερό.

-Φοβάμαι, φωνάζει η Λιλίκα, τουρτουρίζοντας από το κρύο. Τα χορτάρια μου γλείφουνε τα πόδια και τα χαλίκια με τρυπούν.

Ο Παναγιώτης γελάει πού τ' ακούει. Έρχεται κοντά τους, πιάνει τη Λιλίκα, τάχα στ' αστεία, και τη βουτάει στο νερό, ενώ εκείνη ξεφωνίζει. Την ξανασηκώνει και της λέει με χαμόγελο:

-Τώρα στάσου όρθια. Το νερό είναι ως τη μέση: σου. Μη φοβάσαι. Εγώ θα σε κρατώ.

Η Λιλίκα αρχίζει να συνηθίζει. Γελάει νευρικά, μα παίρνει θάρρος τώρα κι αρχίζει να πηδάει σαν τους άλλους μέσα στο νερό.

Όλοι τους γελούν με τον καημένο τον Ντίνο, που δεν μπήκε ακόμα στο νερό. Βούτηξε τί πόδια του ως τον αστράγαλο και ξεφωνίζει, γιατί η Λουΐζα τον ραντίζει με νερό. Και η Λιλίκα τώρα τρέμει και χτυπούν τα δόντια της.

- Έβγα, έβγα, της φωνάζει η Λουΐζα.

Κι η θεία της τη σκουπίζει καλά καλά με μια πετσέτα και τη βάζει να σταθεί στον ήλιο. Πόσο γλυκός της φαίνεται τώρα ο ήλιος της Λιλίκας. Αρχίζει να ζεσταίνεται.

-Έλα να ντυθείς, της φωνάζει σε λίγο η θεία της.

Λίγο αργότερα η Λιλίκα, καθώς καθόταν ανάμεσα στη θεία της και την κυρία Μαργαρίτα, αναστέναζε:

-Τι έπαθες Λιλίκα; τη ρώτησε η θεία της.

-Ουφ! Θεία, άρχισα να ζεσταίνομαι πιο πολύ από πρώτα, θέλω να ξαναπέσω στο ποτάμι να δροσιστώ λίγο.

-Όχι, όχι Λιλίκα, της λέει η θεία της. Είναι αρκετό αυτό για πρώτη φορά

44. Ένας περίπατος τη νύχτα.

Την ωραία αυτή εποχή, όλοι στο σπίτι του κυρ Σπύρου περνούν μια δυο ώρες στην αυλή, μετά το βραδινό φαγητό.

Κι απόψε, καθισμένοι στο πεζούλι, πλάι στην εξώπορτα, ο θείος, και ο κυρ Γιάννης καπνίζουν και θυμούνται διάφορες Ιστορίες από την παιδική τους ηλικία. Η Λουΐζα έβγαλε καρέκλες να καθίσουν οι γυναίκες Τα παιδιά μαζεύονται όπως πάντα γύρω στη γιαγιά και την παρακαλούν να τους πει ένα παραμύθι. Μα η γιαγιά είναι πολύ κουρασμένη και δεν έχει όρεξη για παραμύθια. Η θεία τότε προτείνει στα παιδιά να κάμουν μια βόλτα, να τους πέραση η ώρα. `Η Λιλίκα πρώτη και καλύτερη.

-Ναι, ναι θεία, πολύ ωραία θα είναι τώρα η βόλτα.

Άλλο πού δεν θέλουν και τ' άλλα παιδιά. Παίρνουν το μονοπάτι τού λόφου. Περνούν μπροστά από το μύλο.

-Πω πω! Πόσο πιο δυνατή είναι τώρα τη νύχτα η βουή του! Λέει η Λιλίκα, καθώς κοιτάζει το νερό να πέφτει με ορμή, μαύρο μαύρο, μέσα στο πλαγιαστό ξύλινο βαρέλι.

Κι όσο ανεβαίνουν σιγά σιγά το λόφο, τόσο δυναμώνουν τα σφυρίγματα `των γρύλων πού σχίζουν δυνατάτο αέρα. Το δροσερό αεράκι της νύχτας τους χαϊδεύει τα πρόσωπα. Και μέσα στην παράξενη σιωπή της νύχτας η Λιλίκα τεντώνει τα αυτιά της ν' ακούσει τι ψιθυρίζουν μεταξύ τους τα στάχια πού άργοσάλεύουν. Πόσο την μαγεύει το χωριό!

Πάνω στην κορφή του λόφου, άκρη άκρη, πήραν θέση ο καθένας στο γρασίδι.

Η νύχτα τους αγκαλιάζει από παντού. Τα δέντρα κινούνται στον αέρα σαν πελώριες σκιές. Πιο πέρα, ο σταυρός της εκκλησίας να λάμπει χρυσωμένος όπως είναι μέσα στο σκοτάδι.

Ψηλά στον ξάστερο ουρανό. τα άστρα λαμπυρίζουν.

Η Λιλίκα δε χορταίνεινα τα βλέπει.

-Τι παράξενα . σχήματα πού κάνουν τ' αστέρια, λέει της Λουΐζα. Να: εκείνα εκεί μοιάζουν σαν μπουκέτο. Και τα άλλα, κοίτα Λουΐζα, ίδιο δικράνι είναι. Δεν είναι έτσι; Μήπως ξέρεις Λουΐζα πως τα λένε;

-Αστρονομία θα κάνουμε τώρα Λιλίκα; Λέει η Μαίρη. Εμείς ήρθαμε να δροσιστούμε και να γελάσουμε. Άφησε τα' άστρα στην ησυχία τους.

-Να τραγουδήσουμε λοιπόν το τραγούδι του μύλου πού μάθαμε σήμερα στο σχολείο, προτείνει ο Ντίνος

-Ναι, ναι, φωνάζουν όλοι.

Κι αρχίζουν:

*Μέσ' της λαγκαδιάς τα βάθη πράσινο δεντροτοπιό
Δράκος πλάτανος στη μέση και μια λεύκα σα θεριό
Γύρω ιτιές καμαρωμένες κι άλλα χίλια δυο δεντριά
κι ένας γερασμένος μύλος που' ναι μέσ' στη φυλλωσιά*

*Οι δροσιές τον αγκαλιάζουν, το πουλί του τραγουδά
Κρύσταλλο νερό τον λούζει και τον κάνει να γυρνά
Οι αρμοί του βαριοτρίζουν και ποτέ δεν σταματά
Είναι δουλευτής ο γέρος, δε φοβάται τη δουλειά*

*Και δουλεύει όλη μέρα μα και όλη τη βραδιά
Και δουλεύει μέρα-νύχτα, από το πρωί ως το-βράδυ
Βγάζει αλεύρι μυρωδάτο, για ψωμί και παξιμάδι.*

-Μπράβο, παιδιά, ωραία το τραγουδήσατε, είπαν όλοι.

-Μπράβο μας, μπράβο μας ! Φώναξε κι η Λιλίκα και χειροκροτούσε.

Όλοι γέλασαν με τη χαρά της.

-Είναι ώρα να γυρίσαμε, είπε η θεία. Πώς πέρασε η ώρα!

45. Μια μέρα με τους θεριστάδες στο χωράφι.

Ώρα θερισμού. Τα χρυσά στάχια στο χωράφι περιμένουν τους θεριστές. Από τα χαράματα θα δεις αγρότισσες και αγρότες, με τα δρεπάνια τους στα χέρια, να πηγαίνουν χαρούμενοι στο δρόμο. Η Λιλίκα τους βλέπει από το παράθυρο. Μιλούν δυνατά, χειρονομούν. Η γη, που τόσους μήνες καλλιέργησαν, θα τους χαρίσει τώρα τους καρπούς της. Μοιράζονται οι γείτονες κι οι φίλοι. Έτσι γίνεται πιο εύκολα και γρήγορα η δουλειά. Δυο θερίζουν, οι άλλοι κάνουν τα δεμάτια, κι άλλοι τα πάνε στο αλώνι. Η οικογένεια τού κυρ Σπύρου ήταν δυο μέρες στα χωράφια τού κυρ Γιάννη τού Καραδόντη.

Σήμερα θερίζουν τα δικά τους. Είναι σκληρή δουλειά ο θερισμός, όλη τη μέρα κάτω από τον καυτερό ήλιο του καλοκαιριού. Μα όλοι τους δουλεύουν με καρδιά. Όλη μέρα είναι στο χωράφι. Μόνο η γιαγιά και η κυρά Μαργαρίτα μένουν τη μισή μέρα στο σπίτι. Φτιάχνουν δεσίματα από ψαθί για τα δεμάτια. Όλη τη νύχτα μένουν στο ποτάμι, πλακωμένα με μεγάλες πέτρες, να μουσκέψουν και να μαλακώσουν, για να είναι εύκολο το δέσιμο. Τα παιδιά έπειτα τα φέρνουν στο χωράφι. Όλη μέρα είναι στο χωράφι. Μόνο η γιαγιά και η κυρά Μαργαρίτα μένουν τη μισή μέρα στο σπίτι.

Ἄλλοι θερίζουν, ἄλλοι κάνουν δεμάτια, καὶ ἄλλοι τὰ πᾶνε στὸ ἄλωνι.

Το καλό δέσιμο θέλει προσοχή και τέχνη. Παίρνουν πέντε ἔξη ψαθιά μαζί, αδράχνουν ἔπειτα ἓνα χερόβολο και με δύο τρεῖς σύντομες κινήσεις κάνουν ἓνα διπλό κόμπο. Ακουμπῶνε κατόπιν το δεμάτι αυτό στο γόνατο και σφίγγουνε τον κόμπο δυνατά.

Και η Λιλίκα κάτι καταφέρνει. Κάνει ἓναν κόμπο, μα με πολύ λίγα ψαθιά. Είναι μικρά τα δάχτυλά της.

Ο κυρ Γιάννης θερίζει από τη μεριά πού είχαν πέσει τα στάχια από τη νεροποντή.

Το μεσημέρι γίνεται ἓνα μικρό διάλειμμά για φαί. Η γιαγιά το φέρνει από το σπίτι. Σήμερα ἔφαγαν κεφτέδες και τυρί και ἤπιαν κι από ἓνα ποτήρι κρασί, κάτω από τη σκιά μιας ελιάς. Μα το διάλειμμα τελειώνει γρήγορα.

-Πάμε, λέει ο κυρ Σπύρος και σηκώνεται.

Το ἴδιο κάνουν κι ὅλοι οι ἄλλοι.

Μόνο τα παιδιά αργοῦν λιγάκι, για το φρούτο τους. Η βατομουριά τους περιμένει γεμάτη μούρα.

-Τι νόστιμα πού είναι και τι γλυκά! Αν δεν είχαν αγκάθια τα κλωνιά τους θα τα παίρναμε στο σπίτι.

-Τρώτε, τρώτε, είπε ο Ντίνος με γεμάτο το στόμα.

-Μην τα βάζετε ένα ένα στο στόμα, λέει η Μαίρη. Βάζετε πολλά μαζί. Είναι τόσο νόστιμα!

-Καλά λες, της είπε και ο Ντίνος, να, τώρα θα βάλω δέκα μαζωμένα !

Και γέμισε το στόμα του. Μα που να πάνε κάτω. Τρέχουν τα ζουμιά από το στόμα του.

Κι η Λιλίκα μαζεύει κι αυτή βατόμουρα και γεμίζει το χέρι της, χωρίς να τα μετράει.

-Ε, παιδιά, κοιτάτε δω!

Κι ανοίγει διάπλατα το στόμα της και τα μπουκώνει όλα. Μα τρόμαξε να τα μασήσει και να τα καταπιεί. Της είχε κοπεί η αναπνοή.

-Ωχ! Είπε στο τέλος, τα κατάπια, πάνε! 'Εγώ ,δεν θέλω άλλα.

Κι έτρεξε πρώτη στο χωράφι.

-Λουΐζα, θεία, τους λέει. Θέλετε να σας μαζέψω βατόμουρα;

-Βατόμουρα; Της λέει η θεία της. Κι εγώ νόμισα πως θα μας έφερνες δεσίματα!

Και την κοιτάζουν όλοι και γελούν. Το στόμα της, τα μάγουλά της, και η μούρη της ακόμα ήταν μαύρα από τα βατόμουρα.

Μα ποιός σε γέμισε μελάνια; Τη ρώτησε η κυρά Μαργαρίτα πού ερχόταν μ' ένα μεγάλο δεμάτι στο χέρι.

Η Λιλίκα βγάζει ντροπιασμένη το μαντήλι της να σκουπιστεί, ένα άσπρο, κάτασπρο καλό μαντήλι.

-Μη με το μαντήλι σου, της φωνάζει η Λουΐζα. Λεκιάζει άσχημα και δε βγαίνει ούτε στην πλύση.

Και τη σκουπίζει αυτή με την άκρη της ποδιάς της. Χρειαζότανε όμως νερό. Κι έτσι θα μείνει βαμμένη έως το βράδυ. Η Μαίρη και ο Ντίνος τρώνε ακόμα μούρα. Η Λιλίκα περνάει απέναντι, κυνηγώντας τις ακρίδες πού πηδούν μέσ στα κομμένα στάχια. Έπειτα μαζεύει αγριολούλουδα να κάνει ένα μπουκέτο.

Η μέρα γέρνει τώρα. Θεριστάδες και θερίστρες γυρίζουν κουρασμένοι μα χαρούμενοι στο σπίτι, για να

ξαναρχίσουν πάλι τί ίδια την -άλλη μέρα.

46. Η σχολική γιορτή.

Το σχολικό έτος τελείωσε. Τα παιδιά ετοιμάζονται για τη σχολική γιορτή.

Η Λιλίκα νιώθει μέσα της χαρά, αλλά και λύπη. Φέρνει στο νου της τις ωραίες περασμένες μέρες. Ο ήλιος έμπαινε απ' τ' ανοιχτά παράθυρα στην τάξη. Οι συμμαθητές και οι συμμαθήτριές της; Δεν θα τους βλέπει πια. Κι ούτε θα παίζουν πια μαζί στα διαλείμματα. Ούτε θα ξανάκουε τις ωραίες Ιστορίες πού τους έλεγε η κυρία Έλενίτσα. Τι κρίμα!

Ναι, δεν θ' αφήσει ακόμα το χωριό, την αγαπημένη της Ελαταριά. Όμως τού χρόνου δεν θα ξαναπάει στο ίδιο σχολείο. Τού χρόνου θα είναι στην 'Αθήνα, στο σχολείο της γειτονιάς της. Δεν θ' ακούει πια ούτε τζιτζίκια ούτε πουλιά. Και ούτε τα μουγκανίσματα από τις αγελάδες.

Ευτυχώς πού φεύγουν γρήγορα αυτές οι σκέψεις, γιατί την τριγουρίζουν οι συμμαθήτριές της στην αυλή.

Την παραμονή της σχολικής γιορτής στολίζουν το σχολείο τους με δάφνες και μυρτιές και σημαίες. Το πρωί της άλλης ημέρας αρχίζει η γιορτή. Όλο το χωριό είναι μαζεμένο στο σχολείο. Στις επίσημες θέσεις κάθονται ο πρόεδρος της. σχολική Εφορείας, ο παπάς κι οι άλλοι προεστοί τού χωριού.

Η κυρία Διευθύντρια βγάζει λόγο:

-Σάς συγχαίρω, παιδιά με την καρδιά μου πού στολίσατε τόσο ωραία το σχολείο για τη σημερινή γιορτή. Είμαι πολύ ευχαριστημένη από σας πού τ' αγαπάτε τόσο. Και να το ξέρετε καλά. Δεν θα πάει χαμένη η αγάπη πού του έχετε. Θα σάς τη δώσει πίσω διπλή και τρίδιπλη. Εύχομαι σ' όλους σας να περάσετε χαρούμενοι τις διακοπές σας. Στα παιδιά της Έκτης τάξεως πού θα φύγουν εφέτος από το σχολείο τους εύχομαι κάθε προκοπή και παντοτινή πρόοδο.

Η Λιλίκα, πού κάθεται ανάμεσα στη Μαίρη και στην κόρη της φουρνάρισσας, την Αντωνία, χειροκροτεί ενθουσιασμένη. Όλοι την κοιτάζουν και γελούν.

Η κυρία Διευθύντρια σηκώνεται στο τέλος και καλεί τους μαθητές τις τελευταίας τάξεως. Ο πρόεδρος διαβάσει το όνομα του καθενός και του δίνει το απολυτήριό του. Οι τρεις πρώτοι πήραν και βραβεία. Ήσαν οι αριστούχοι.

Όλοι μας χειροκροτούν.

Έπειτα μοιράζουν βραβεία σε μερικά παιδιά που εργάστηκαν καλά σαν Πρόσκοποι και σαν Ερυθροσταυρίτες.

-Η σειρά σου τώρα Λιλίκα, της ψιθυρίζουν η Μαίρη και η 'Αντωνία.

Η Λιλίκα νιώθει δυνατή συγκίνηση. Κι έχει κάτι καρδιοχτύπια!

Όλα τα βραβεία είχαν μοιραστή. Ένα μόνο πράσινο χρυσοδεμένο βιβλίο είναι πάνω στο τραπέζι.

-Κύριε Πρόεδρε, λέει δυνατά η κυρία Διευθύντρια. Είχα στην τάξη μου μια μικρή μαθήτριά, που εργάστηκε πολύ καλά. Ήταν η πρώτη απ' όλες. Αξίζει να πάρει ένα βραβείο, μα ο κανονισμός δεν επιτρέπει στην τάξη μας βραβεία. Γι' αυτό θα σας παρακαλέσω να μου επιτρέψετε να της δώσουμε ένα δώρο, γιατί θα φύγει απ' το σχολείο μας, πού τόσο το αγαπάει. Το δώρο αυτό θα είναι ένα παντοτινό ενθύμιο γι' αυτήν. Είν' ένα Λεύκωμα, που έχει τόπια μας χωριού μας. Έλα Λιλίκα.

Όλοι χειροκρότησαν συγκινημένοι.

Η Λιλίκα κατακόκκινη και δακρυσμένη προχωρεί στην έδρα. Ο κύριος Πρόεδρος της δίνει το Λεύκωμα και της εύχεται «καλή πρόοδο».

Η Λιλίκα τα είχε χαμένα από τη συγκίνησή. Γυρίζει και κοιτάει την κυρία Έλενίτσα, σαν να περίμενε να της πει εκείνη τι έπρεπε να κάμει.

Η Κυρία Έλενίτσα αγκαλιάζει τη Λιλίκα και τη φιλάει. Όλοι χειροκροτούνε δυνατά!

-Όρθιοι τώρα, φωνάζει η κυρία Διευθύντρια. Κι ο Έθνικός μας Ύμνος έκλεισε την ωραία γιορτή.

47. Τρικυμίες...

Έκλεινε ο Αύγουστος.

Ένα πρωί η Λιλίκα πήγαινε για ψωμί στο φούρνο. Ήταν μελαγχολική, συλλογισμένη! Έβγαλε από την τσέπη της το γράμμα πού είχε πάρει από τη μαμά της και το ξαναδιάβαζε:

«Λιλίκα μου, χρυσή μου κορούλα. Λίγες μέρες ακόμα σου μένουν να περάσεις στο χωριό. Σε καμιά εικοσαριά ημέρες θα έρθει ο μπαμπάς σου να σε πάρει. Ξέρω πόσο τ' αγαπάς και πόσο δύσκολο σου είναι να το από-χωρισθείς. Όμως δεν γίνεται αλλιώς. Το μικρά σπιτάκι μας θα αού φανεί σα φυλακή. Θα είσαι πια κοντά μας, και θα είσαι πια γερή, καλοθρεμμένη, και δεν θα έχουμε εγώ και ο μπαμπάς σου τα παλιά μας καρδιοχτύπια. Ο καημένος ο μπαμπάς σου! Όλη μέρα κλεισμένος στο μικρό μας καμαράκι δουλεύει και δουλεύει. Η ζέστη είναι ανυπόφορη και τον κουράζει. πολύ. Πόση ανάγκη έχει από έξοχή και καθαρό αέρα. Ήθελε πολύ να κάτσει δυο τρεις ημέρες στο χωριό όταν θα έρθει να σε πάρει, μα θα τον αφήσει άραγε η δουλειά του;»

Διαβάζει ξανά την τελευταία σειρά κι αναστενάζει. Ο καημένος ο μπαμπάς!

Η Λιλίκα είναι απαρηγόρητη. Όσο συλλογίζεται πως θ' αφήσει το χωριό, πως θα τελειώσει όλο εκείνο τ' όμορφο όνειρο της έξοχής, της έρχεται να κλάψει.

-Ο μπαμπάς θα ήθελε να μείνει τρεις ημέρες στο χωριό, λέει και ξαναλέει μέσα- της. Μα για να ξεκουραστεί κι αυτός και να αναλάβει θα πρέπει να καθίσει ένα χρόνο, όπως εγώ. Μα τότε θα χρειαστεί να έρθει και η μαμά μαζί. Μα πάλι, που θα μείνουν; Να μείνουν όλοι τους στου θείου, είναι αδύνατο. Να μείνουν σ' άλλο σπίτι; Δεν υπάρχει ούτε ένα δωμάτιο ξενοίκιαστο.

Και η Λιλίκα αναστενάζει βαθιά και ξαναβάζει στην τσέπη της το γράμμα.

Φτάνει στο φούρνο και παίρνει το ψωμί αφηρημένη. Στο γυρισμό ξανασυλλογιέται τον μπαμπά της, την αρρώστια του. Τι καλά θα ήταν να μπορούσε να μείνει μερικές ημέρες στο χωριό. Μα δεν βρίσκει καμιά λύση.

Την άλλη μέρα, κατά το μεσημέρι, ο κυρ-Σπύρος είπε στη θεία της πως ο κυρ Γιάννης θα κατέβαινε το απόγευμα στη χώρα, κι αν έχει να τού δώσει καμιά πασαγγελία.

-Όχι, καμιά, του είπε η θεία.

Μα σε λίγο θυμήθηκε πως τα παπούτσια θέλουν διόρθωμα.

-Λουΐζα, φώναξε. Ξέχασα πως τα παπούτσια μου θέλουν διόρθωμα. Πήγαινε τα στον κυρ Γιάννη Και παρακάλεσέ τον να πει στον προκομμένο τον τσαγκάρη μου να μη μου τα κρατήσει μια ντουζίνα μέρες, όπως την προηγούμενη φορά.

-Μπορείτε να τα στείλετε στον μπαμπά μου θεία, είπε η Λιλίκα. Θα σάς τα ετοιμάσει αμέσως.

-Θα στοίχιζε περισσότερο να του τα στείλω να αλλάξει σόλες, από το να αγοράζα νέα παπούτσια.

-Θα προτιμούσα να του γράψω να έλθει και να μείνει λίγες μέρες εδώ, ώστε να διορθώσει όλα τα παπούτσια και να ξεκουραστεί, είπε η Λιλίκα.

-Μακάρι να ερχόταν, είπε η γιαγιά. Θα έκανε χρυσές δουλειές εδώ. Θα είχε να φτιάξει όλου του κόσμου τα παπούτσια.

-Αλήθεια; Ρώτησε η Λιλίκα πού άκουγε με καρδιοχτύπι την γιαγιά.

-Και βέβαια αλήθεια. Η δουλειά δεν θα του έλειπε ποτέ. Αν κάνει και τον σαμαρά, τότε δεν θα προφταίνει κιόλας.

-Αχ ! τι καλά θα ήταν αν έρχονταν ο μπαμπάς και η μαμά εδώ!

-Σου αρέσει καλύτερα εδώ παρά στην Αθήνα; Την ρώτησε η Λουΐζα.

-Στην 'Αθήνα; Είπε σοβαρά η Λιλίκα. Στην 'Αθήνα δεν μου αρέσει καθόλου. Εκεί από το παράθυρό σου δεν βλέπεις άλλο από μικρές και σκοτεινές αυλές και τις στέγες των σπιτιών. Δεν έχει ούτε ποτάμι, ούτε λιβάδι, ούτε περιβόλια, ούτε λουλουδισμένους κάμπους, ούτε ανοιχτό ορίζοντα και καθαρό αέρα. Χίλιες φορές θα προτιμούσα ένα μικρό σπιτάκι στο χωριό παρά ένα αληθινό παλάτι στην 'Αθήνα. Ο καημένος ο μπαμπάς! Αν μπορούσε να ανα-

πνεύσει τον καθαρό αέρα του χωριού ασφαλώς δεν θα αρρώσταινε ποτέ, ούτε η μαμά θα βασανιζόταν τόσο.

-Θα θέλατε να τους γράψετε να έρθουν στο χωριό;
Ρώτησε δειλά η Λιλίκα.

-Τους το είχα προτείνει κάποια φορά, θα τους το ξαναγράψω πάλι, είπε ο θείος.

-Ευχαριστώ πάρα πολύ, είπε η Λιλίκα. Κι εγώ θα τους το γράψω. Μόνο, πρόσθεσε με κάποια ανησυχία, δεν ξέρω πως θα τα καταφέρουμε από σπίτι.

-Ω! Και σπίτι θα τους βρούμε. Μην -ανησυχείς, είπε η θεία. Το σπίτι του Μαστρονικόλα είναι άδειο. Έχει φύγει στην Αμερική και δεν πρόκειται να ξαναγυρίσει. Θα μείνει εκεί για πάντα.

48. Σας περιμένουμε χωρίς άλλο.

Τις τελευταίες δεκαπέντε μέρες ο θείος και ο μπαμπάς της Λιλίκας αντάλλαξαν κάμποσες επιστολές. Ο κυρ Αλέκος ήθελε πολύ να εγκατασταθεί στο χωριό, μα τα πρώτα έξοδα τον τρόμαζαν πολύ. Οι μικρές τους οικονομίες δεν ήσαν αρκετές για την μετεγκατάστασή τους. Κι ύστερα συλλογιζόταν τη δουλειά. Θα είχε αρκετή για να μπορέσει να ζει την οικογένειά του;

Σ' αυτά ο κυρ Αλέκος του απαντούσε:

"Ο Μαστρονικολός δεν πρόκειται να ξαναγυρίσει στο χωριό. Το νοίκι θα το βγάζεις από τα φρούτα και τα χορταρικού του κήπου του. Έπειτα θα σε βοηθήσουμε κι εμείς στην καλλιέργειά του. Όσο για δουλειά μη σε νοιάζει. Θα φροντίσουμε να σου φέρνουν όλοι οι συγχωριανοί τα παπούτσια τους... ».

Η Λιλίκα πάλι τού έγραφε:

*Αγαπητοί μου μαμά και μπαμπά.
Πήγα με τη θεία και τη Λουΐζα να δούμε το σπίτι. Είναι πολύ μεγαλύτερο και πολύ καλύτερο από το σπιτάκι μας της Αθήνας. Μπρος-μπρος έχει έναν μικρό κήπο και μια μάντρα με*

κάγκελα. Στο πίσω μέρος έχει άλλον ένα κήπο αρκετά μεγάλο, με δύο αχλαδιές, που τα αχλάδια τους είναι γινωμένα. Έχει ακόμα τέσσερεις μηλιές, τρεις μυγδαλιές δύο κερασιές, μια μικρή βουσσινιά και κάμποσες συκιές. Αν τον καλλουργήσουμε, θα γίνει ένα θαυμάσιο περιβόλι. Το σπίτι έχει δύο δωμάτια, μια τραπεζαρία, χολ και μια κουζίνα και είναι πολύ συμμαζεμένο σπιτάκι. Έχει ένα ωραίο κοτέτσι, σπιτάκια για κουνέλια, μα δεν έχει στάβλο κα αποθήκη. Τα τελευταίου όμως δεν μας χρειάζονται για την ώρα. Η θεία μου είπε ότι δεν αξίζει να μου φέρετε το κρεβάτι μου. Θα μου δώσει αυτό που κοιμάμαι τώρα. Είδα πολλά παιδιά τού Σχολείου μας και μού υποσχέθηκαν πως θα πιέσουν τους γονείς τους να φέρνουν σε σας ότι παπούτσια έχουν που χρειάζονται διόρθωμα...

49. Επίλογος

Η επιμονή της Λιλίκας καθώς και των συγγενών τους είχε αποτέλεσμα ο κυρ Αλέκος και η κυρά Πηνελόπη να την πάρουν την μεγάλη απόφαση. Παράτησαν την υποβαθμισμένη τους ζωή στην Αθήνα και εγκαταστάθηκαν στο χωριό όπου έζησαν πολύ πιο ανθρώπινα!